

Νεοελληνική Σατιρική Ποίηση

Μέρος Β'

Ανθολόγηση
Λευτέρης Παπαλεοντίου
Αλέξης Ζήρας
Τραϊανός Μάνος

Λευκωσία
2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Γιωσέφ Ελιγιά (3)
 Καίσαρ Εμμανουήλ (4)
 Μαρία Πολυδούρη (5)
 Νίκος Σαραντάκος (6)
 Γιάννης Κουτσοχέρας (7)
 Χαράλαμπος Μ. Άζινος (8)
 Μίνως Ζώτος (9)
 Αλέξανδρος Μπάρας (10)
 Νίκος Παππάς (11)
 Νικόλαος Κάλας (12)
 Ορέστης Λάσκος (13)
 Παύλος Ξιούτας (15)
 Θοδόσης Πιερίδης (16)
 Γιώργος Σαραντάρης (17)
 Γιώργος Κοτζιούλας (18)
 Ασημάκης Γιαλαμάς (19)
 Γιάννης Ρίτσος (20)
 Βάσος Γερμασοΐτης (21)
 Νίκος Καββαδίας (22)
 Ο Σουρρεάλ (23)
 Φώτης Αγγουλές (24)
 Οδυσσέας Ελύτης (24)
 Ζήσης Οικονόμου (26)
 Ευγενία Παλαιολόγου-Πετρώνδα (27)
 Στρατής Τσίρκας (28)
 Στέλιος Μ. Χριστοφίδης - Διογένης (29)
 Ο Πτωχοπρόδρομος (30)
 Μενέλαος Λουντέμης (31)
 Γιώργος Ξ. Στογιαννίδης (32)
 Κώστας Λαβίθης (33)
 Δημήτρης Χατζής (35)
 Κώστας Μόντης (35)
 Γιάννης Σαρακηνός (38)
 Καλλιόπη Σκαρίμπα (39)
 Γιώργος Γεραλής (40)
 Τάκης Σινόπουλος (40)
 Κώστας Γαρίδης (41)
 Μιχάλης Κατσαρός (42)
- Γιώργος Λίκος (43)
 Νέλλη Ανδρικοπούλου (44)
 Νάνος Βαλαωρίτης (45)
 Δημήτρης Τσαλουμάς (46)
 Άρης Αλεξάνδρου (46)
 Αριστοτέλης Νικολαΐδης (47)
 Κάρολος Τσίζεκ (48)
 Πάνος Θασίτης (49)
 Νίκος Σπάνιας (50)
 Γιάννης Δάλλας (51)
 Γιώργης Παυλόπουλος (52)
 Μανόλης Αναγνωστάκης (54)
 Σταύρος Βαβούρης (55)
 Δημήτρης Δούκαρης (56)
 Λουκάς Θεοδωρόπουλος (57)
 Τάκης Καρβέλης (57)
 Φαίδρος Μπαρλάς (58)
 Ανδρέας Ποδηλατάς (59)
 Νίκος Καρούζος (61)
 Παντελής Μηχανικός (62)
 Νάσος Νικόπουλος (64)
 Άνθος Ροδίνης (65)
 Κώστας Στεργιόπουλος (66)
 Λύντια Στεφάνου (68)
 Νίκος Φωκάς (68)
 Φαίδων Ιωαννίδης (71)
 Τίτος Πατρίκιος (72)
 Τάσος Κόρφης (73)
 Λουκάς Κούσουλας (74)
 Σπύρος Τσακνιάς (75)
 Αντώνης Κ. Ηλιάκης (76)
 Μαρία Κέντρου-Αγαθοπούλου (77)
 Γιάννης Νεγρεπόντης (77)
 Πάρις Τακόπουλος (78)
 Ορέστης Αλεξάκης (79)
 Νίκος Αλέξης Ασλάνογλου (80)
- Χρίστος Λάσκαρης (80)
 Άγγελος Ε. Φωκάς (81)
 Χριστάκης Χασάπης (82)
 Ντίνος Χριστιανόπουλος (83)
 Βύρων Λεοντάρης (84)
 Παντελής Κακολής (86)
 Γιώργης Μανουσάκης (86)
 Νίκος Παπαδόπουλος (88)
 Τάσος Δενέγρης (88)
 Βασίλης Καραβίτης (90)
 Θωμάς Γκόρπας (90)
 Νίκος Δήμου (91)
 Τάσος Ζερβός (93)
 Πάνος Ιωαννίδης (93)
 Πρόδρομος Χ. Μάρκογλου (94)
 Άγγελος Παρθένης (95)
 Θεοκλής Κουγιάλης (96)
 Κωστής Παπακόγκος (97)
 Αντης Χατζηαδάμος (98)
 Ε. Ε. Χατζηγιάννης (99)
 Νίκος Βασιλάκης (100)
 Τάσος Γαλάτης (101)
 Ανέστης Ευαγγέλου (101)
 Θανάσης Παπαθανασόπουλος (102)
 Ιωσήφ Βεντούρας (103)
 Μάνος Ελευθερίου (104)
 Κώστας Ροδαράκης (105)
 Χρίστος Ρουμελιωτάκης (105)
 Φοίβος Σταυρίδης (106)
 Κώστας Βασιλείου (107)
 Δημήτρης Δασκαλόπουλος (109)
 Ξ. Α. Κοκόλης (110)
 Παναγιώτης Σ. Πίστας / Π. Σωτηρίου (112)
- Σημείωση (113)
 Γλωσσάρι (114)

μικροφιλολογικά τετράδια 30

Παράρτημα περιοδικού μικροφιλολογικά (αρ. 48)

Διεθνής Βιβλιογραφικός Αριθμός Σειράς: ISSN 1986-2059

Γιωσέφ Ελιγιά (1901-1931)

Στον εαυτό μου

Σαύρα, πανάθλιο σερπετό, πώς στα χαλίκια σέρνεις του ξεπεσμένου εγώ σου την ορφάνια! Σα νυχτοπούλι στου γκρεμνού τα βάθη σιγογέρνεις και κλαις για τη χαμένη περηφάνια...

Λυγίζοντας, χορεύοντας, ψηλ' από το κοντάρι για το σιχαμερό του όχλου το χατίρι, παράτησαν τα χέρια σου της πίστης το δισκάρι και της αλήθειας τ' άγιο το ποτήρι.

Κι απ' της θυσίας το ναό διωγμένε, ω ξεπεσμένε, ως πότε το χορό σου θα χορεύεις; Το νοθεμένο σου πιστό να πίνεις, διψασμένε, και στη φρικτή σου κόλαση να ρέβεις;

Παράτησε και σκόρπισε του ψεύτικου βωμού σου τη στάχτη, μες στο φύσημα τ' ανέμου και στις παλιάς σου πίστης τον Ιορδάνη ξαναλούσου ω εσύ φτωχέ, πεντάφτωχε εαυτέ μου!

Αντιθέσεις

Είπεν ο Δίας: γιά φέρτε μου πηλό να πλάσω, επά' στον άγιο μου οργανισμό τ' ανθρώπινο κι εγώ δημιουργημά μου, κατ' εικόνα και καθ' ομοίωμά μου. Κι ανασκουμπώθηκε ο Θεός κι εστάθη σκυφτός μπροστά στη θείκη του σκάφη και ιδροκοπάει και πλάθει και ξεπλάθει και τα μέλη τοννεύει και τα βάφει... Και μόλις το έργο το έφερε σε πέρας βλέπει... και τί να ιδεί ο καλός Πατέρας! Ξόανο προβάλλει ο Άνθρωπος μπροστά του, κατ' εικόνα και καθ' ομοίωμά του, μ' όλης της ποταπότητας τη γύμνια και με την ηθική του την ασκήμια. Κι ως τον κοιτά και μένει εκστατικός ψηλά μέσ' απ' τα Ολύμπια του λημέρια, νά - χαμογέλασε ο Δημιουργός. Και τρίβει από ευχαρίστηση τα χέρια!

Κι είπεν ο Ποιητής: ζητώ σας χάρη! γιά φέρτε μου χαρτί και καλαμάρι μ' όλη την ησυχία και με το πάσο

ποίημα νταντελένιο να σας φτιάσω,
και με της έμπνευσης την αστραπή
ποια θέση να κατεβάσω επά' στη γη.
Κι ιδρώνει και ξιδρώνει για τη λέξη
και τρέχει εδώ τη ρίμα να διαλέξει
και τρέχει εκεί το επίθετο να βρει
και μοχτά και δουλεύει όσο μπορεί,
για να στήσει σα μαρμαροκολόνα
ωραίο μνημείο, το ποίημα στον αιώνα.

Και με μια ανησυχία τυραννική
ένα πρωινό κάθεται και κοιτάζει
το μνημείο που δεν τον ενθουσιάζει
κι ουδέ τα γούστα πια ικανοποιεί.
Και μ' ένα κίνημα όλο μεγαλείο
σωριάζεται το ποιητικό μνημείο!

Άπαντα, επιμ. Α. Ναρ (τ. 1, 2009)

Καίσαρ Εμμανουήλ (1902-1970)

Ποιηταί

Πώς μοιάζουμε με ωραία μυθιστορήματα!
Σε αβρό papier vélin, αριθμημένα,
με culs-de-lampe, hors-textes, λεπτά στο γράψιμο,
είμαστε με τους λίγους τυπωμένα...

Αιθέρια, απλά, ερμηνεία δε χρειαζόμαστε,
κι ωστόσο ακατανόητα εμείς περνούμε:
μορφή κι ουσία γλιστρούν – άμμος σε δάχτυλα –
κι ανόητα φλυαρεί ύστερα ο αναγνώστης.

Με το ύφος ή μια σκέψη κάποιος θέλγεται
και μια γραμμή τραβούν στο περιθώριο.
Έτσι, λαθραία, μοιραία, σε νέα μινι έκδοση,
μιλούμε θριαμβικά ανατυπωμένα...

Πώς μοιάζουμε με ωραία μυθιστορήματα!
Σε αβρό papier vélin, αριθμημένα,
με culs-de-lampe, hors-textes, λεπτά στο γράψιμο,
είμαστε για τους λίγους τυπωμένα...

Ο παράφρωνος αυλός (1929)

Αθλιότης

Στην απόμακρη εκείνη συνοικία
όλα ήταν σάπια το βράδυ εκείνο·
σάπια τα σπίτια, σάπιοι οι δρόμοι,
σάπια κι η σκέψη μας ακόμη
που μας τραβούσε εκεί.
Στο βάραθρο μιας τρώγλης
ένα σπασμένο, κόκκινο κρεβάτι,
ένα χλωμό κοριτσίστικο κεφάλι
και μια λάμπα γελούσαν.
Μες στη σιωπή,
την αγωνία και τη βροχή,
το ρολόι είχε σταματήσει για ν' ακούσει...
Μάταια οι κισσοί ζητούσαν να ενωθούν
δυο νεανικών κορμιών·
το ένα πλάι στ' άλλο,
τα δυο κεφάλια μας εγέρναν
βαριά σαν ώριμοι καρποί,
επάνω από τους παγωμένους
σταυρούς των χεριών μας.

Δώδεκα σκυθρωπές μάσκες (1931)

Μαρία Πολυδούρη (1902-1930)

[Άτιτλο Ι]

Ζωή, πώς με παράδωσες μ' ένα φιλί στους δήμιους
και τώρα ακούω το γέλιο σου παντού σαρκαστικό
για μένα, που αποτόλμησα ψευτοευγενείς και τίμιους
μες στη γενιά σου, να τους δω σαν υποστατικό.

Εγώ ήμουν ένας γνήσιος κι άγνωστος της γενιάς σου
κι ήρθα χωρίς απαίτηση μ' όλους μαζί και γω
κι ούτε ποτέ σου ζήτησα δείγμα της συμπονιάς σου,
απ' τα περίσσια χρέη μου δίκαια ν' απαλλαγώ.

Μα καθώς ήμουν κύριος άμαθος να δουλεύω
και παιδική γαλήνευεν η δικαίη μου ψυχή,
εκέρδισα το μίσος σου, Ζωή, και το πιστεύω
τώρα που η δυστυχία μου στο γέλιο σου αντηχεί.

[Άτιτλο II]

Όλη η ζωή μου ένας καημός, μια φλόγα, μια θυσία
και το φτωχό το δώρο σου δε θα το εξαγοράσει.
Θα μείνω ανεξιλέωτη και τα κακά στοιχεία
πάλι, νεκρή, θα με δεχτούν στη μητριά την Πλάση.

Εσύ το φωτοστέφανο του εξιλασμού το πήρες
με τα ίδια χέρια σου τα ιερά, το φόρεσες μονάχος.
Σε μένα τώρα κλείστηκαν μπροστά μου όλες οι θύρες
και πίσω τους της τύψης μου κυλίστηκεν ο βράχος.

Ω, τίποτε το κρίμα μου δε θα μου το αλαφρώσει
να μην την κάμω τη ζωή μου – όλη μια ζωή δοτή
για σένα – ένα χαμόγελο μονάχα, να ιλαρώσει
τη θλίψη, που δεν ήμουνά ενοχη εγώ γι' αυτή.

Ηχώ στο χάος (1929)

Νίκος Σαραντάκος (1903-1977)

Ο εργοστασιάρχης στον Παράδεισο

Αϊ Πέτρο! βγάλ' το καντινάτσο,
τράβα την πόρτα στα καρούλια
κι άνοιχ' τη διάπλατη να μπω.
Συγχωροχάρτια φέρνω μάτσο
για φαγωμένα μεροδούλια
κι ό,τι σημάδι μου θαμπό
το καθαρίσαν οι παπάδες
με λειτουργιές και με λαμπάδες.

Κι αν έκανα σα νέος τρέλες
κι αν παραγλέντησα με νιες,
(δεν είμαστε όλοι μας Χριστοί)
λογάριασε πόσες κοπέλες
που τσ' είχα “μεταχειριστεί”
τις βόλεψα με προξενιές
κι έδωκα προίκα μετρητή
σ' αυτές και στον προξενητή.

Έκανα κάμποσα καλά
στη ζήση μου την περασμένη
και τώρα που 'ρθα εδώ ψηλά
με γέλιο καλωσόρισέ με
ψήσε καφέ και κέρασέ με,

κι αφού πια τίποτα δε μένει
Αϊ Πέτρο, βγάλ' το καντινάτσο
στο πλάι του Χριστού να κάτσω.

Τρίβολος, 23.6.1933

Η προσευχή του ταπεινού

Ελέησόν με ο Θεός, κατά το μέγα ελεός σου
έτσι που εύσπλαχνα ελεείς κάθε πιστό σου.
Δεν είμαι τάχατες κι εγώ εικόνα και ομοίωση
του πάνσεπτου προσώπου σου με την κατάσπρη γενειάδα
και με το δίκιο μου, υποθέτω, σου ζητώ
μια κάποια λογικήν αποζημίωση
έτσι που στάθηκα πιστός μες στων δακρύων την κοιλάδα.

Ουράνιες δε ζητώ χαρές, αλλά στον κόσμο τον απτό
ζητώ να βρουν οι κόποι μου δικαίωση.
Τί να την κάνω τη διαβεβαίωση
μιανής ανέφελης ζωής στου Παραδείσου τη χλιδή,
αφού τη σήμερα πεινώ και χαραμίζω τη ζωή μου
σε μιας ανέκφραστης μιζέριας το μαράζι.

Θεούλη μου, σε βεβαιώ δεν με πειράζει
την κουρασμένη αν πάρει ο διάβολος ψυχή μου
αρκεί το μαύρο μάτι μου χαρούμενο να δει
δυο τρεις αυγούλες ροδαλές, ήλιο και φως αληθινό
και τη χαρά να τη χαρεί κάτω απ' τον γήινο ουρανό.
Τα περισσά εκ του πονηρού εστί, καθώς το λες.

Της Κατοχής και του στρατόπεδου (1978)

Γιάννης Κουτσοχέρας (1904-1994)

Ο «Χαραμοφάης»

Γλυκόλαλη στα χέρια του η κιθάρα
κι οι ψυχανθοί του παίρνανε μιλιά·
δροσιά στης νιότης την αποσταμάρα,
κι ανάσα στη χωριάτικη δουλειά.

Τραγούδαγε βουνά κι ελάτια
ξανθομαλλούσες, μαύρα μάτια.
Στρουθί, κι αν κι ό,τι βρει και φάει,
τον φώναζαν «Χαραμοφάη».

Τις γιορτινές, στην εκκλησιάς τη σκόλη,
τραγουδάγε το Γιάννο, τη Μαριώ,
του Κίτσου η μάνα, και τ' ωραίο περβόλι...
Και στο χορό ξεχνιόταν το χωριό.

Και το χωριό χοροπηδάει
και «μπράβο του Χαραμοφάη...».

Μα της κιθάρας το στρουθί βαριέται
τα λόγια του χωριού. Και στο τσαπί
κερδίζει το φωμί και το μπουχιέται.
Κανείς «Χαραμοφάη» δε θα τον πει.

Και σβηούν τραγούδια, σβηούν τα γέλια
στ' ανήμπορα κιθάρας τέλια.
Και πάει ο Απρίλης, πάει κι ο Μάης
κι έσβησε κι ο «Χαραμοφάης»...

Και πάει κι ο Γιάννος κι η Μαριώ,
κι έρμο από τότες το χωριό...

Στοχασμοί και αντιλαλοι (1942)

Χαράλαμπος Μ. Άζινος (1905-1979)

Του κόσμου τα καμώματα...

Πάλε, καημένε κόσμε, να σου πω τα καμωτά σου,
με συμπάθκιον, ποια σου πρέπουν, τα καλά τζαι τα κακά σου.
Αφούς τούτ' είν' η δουλειά μου, μέραν νύχταν να γυρίζω,
ό,τι δω τζ' ό,τι ακούω πάντα να το σατιρίζω.
Το λοιπόν, φτωσέ μου κόσμε, σήμερον, τέθκοιον τζαιρόν,
τα κακά σου εννα 'ν' περίτου, πράμαν πόν' στο φανερόν.
Έλλε τούντους έξι γρόνους, του πολέμου την φωδκιάν,
άφασιν τζαι πήραν φόκον ούλλοι σαν την σπιριδικιάν.
Με τούτον τον πελλόν μας νουν τζαι τα πολλά γινάδκια,
επασανακατώθημαν, εγίνημαν κομμάδκια.
Άδρωπος 'εν εβρέθηεται σωστός μ' έναν καράριν,
γιατί εγώ τραβώ πετσίν, εσού τραβάς τομάριν.
Πκοιος εννα πκιάσει ομπρύττερα φίτσιον τζαι δεκανίτζιν,
άλλος της ρίζας αχτυπά, άλλος πά' στο καλλίτζιν.
Άλλος 'πό δα έν' Ακελιστής, άλλος 'πό τζει έν' Πέκκος,
άλλος πάλ' έν' Επενιστής, άλλος 'πό δα έν' Κέκκος,
άλλος έν' σοσιαλιστής, άλλος αριστοκράτης,

άλλος 'πό τζει εθνικιστής, άλλος 'πό δα αρκάτης.
Άλλος τον τόπον αγαπά, δήθεν, τζ' εννα τον σώσει,
άλλος πάει κατάκοντρα, να τον καταπροδώσει.
Να 'ν' τρόπος να μας κάτσουσιν μες στου αρχού τον πάτον
τζαι να μας σούσουν, ππέφτουμεν με μιαν λαχτιάν 'πού κάτω!
Είμαστιν, ίντα να σας πω, ούλλοι μας του κλαμάτου,
εβκήκαμεν στο ύστερον σκαλίν του κρεμμισμάτου.
Στην ίσιαν στράταν ο Θεός άντζακκι να μας βάλει,
ένας του άλλου πάσκουμεν τ' αμμάθκια του να ββάλει.
[...]

Ο κόσμος πκιον εξύπνησεν, αλα-ευρωπαϊστην
έννεν' χαντός, σαν ήτουν πριν, εψευτοπολιτίστην.
Στα σινεμά, στα Λυρικά να μέν πάσιν να δούσιν,
καλό να μείνουςιν στραβές, σπουδάζουσιν, ξυπνούσιν!
Χέμα με τούντα σινεμά τζαι τους γονιούς γελούν τους,
κάππελλον κάτω 'πού τ' αφτιά σιγά σιγά φορούν τους.
Τζ' έν' κάτι πόν' ανήξερεις, χώννουν τους μες στον κρύφτην,
αν λάχει τζ' εν προλάβουσιν να βάλουσιν τον σύρτην.
[...]

Άς έρτουμεν στο ζήτημαν στο λούμαν της θαλάσσης,
να 'σαι κοντά να τες θωρείς, πολλές ογρές αλλάσσεις.
Βρε, μουζην να 'χουν ούλλοι τους ξώπρωτοι εφευρέτες,
έλα να δεις εφεύρεση, καμάρωσ' τες τζαι 'δέ τες!
Κλειδικιάζουσιν τα πόδκια τους, πκιάννουςιν δέρκα δέρκα,
χωρίς καρίναν ένωσην, 'πού ξύλον ή 'πού βέρκαν.
Κάμνουν παμπόριν τεχνικόν χωρίς φωδκιάν ν' αφταίννει,
με έλιγκαν τζαι με πιστόν, πόρκεται τζαι πααίννει.
Μα λείπει τους η άγκυρα, να πούμεν, τζαι το δήμμαν,
όπου τους πάρ' η θάλασσα, τζαι φέρει τους το τζύμμαν.
[...]

Του κόσμου τα καμώματα / τα πασανακατώματα (1952)

Μίνως Ζώτος (1905-1932)

Οι ξένοι

Γελίοι παλιάτσοι, φάσματα παλιών καιρών και θρύλοι,
μέσα στον κόσμο τον πολύ κι όμως και τόσο μόνοι,
μείναμε, ενώ ζητούσαμε των ουρανών την πύλη,
να βλέπουμε την άβυσσο που φρικαλέα σιμώνει.

Τα λόγια μας παράξενο βουητό με δίχως νόημα,
η μοίρα μας η τραγική φιλολογία κι εκείνη,

κι οι αποθυμίες που ανθίσανε και μαραθήκαν πρώιμα
τερπνά παραληρήματα στην κάθε νέα σελήνη.

Αλλ' όχι! Εμείς υψώσαμε το μέτωπο στην πόρα,
με τ' όνειρο που η αστραπή το ζώνει αιθεροπόρο,
κι ως κεραυνό εδεχτήκαμε για τιμωρία μian ώρα
τη γνώση που εξητούσαμε σαν έπαθλο και δώρο.

Ας είναι· κι αν μας ήτανε πικρά ν' απατηθούμε
κι αν κάποτε απ' τον κάματο λυγάμε κι απ' την ύλη,
α! κι εκειδά να πέσουμε βαριά να σωριαστούμε
ο ίδιος καημός που μας λυγάει μας γίνεται αντιστύλι.

Βήματα (1929)

Λυρική σάτιρα

Νά 'μαι! Κοντά σου, τύχη μου, και πάλι μολονόπου
εσύ θα φαναζόσουνα πως έχτρα σου βαστώ.
Έλα, μην είσαι δύστροπη κι έχεις ύφος ανθρώπου
που απόκαμε την πόρτα του ν' ανεί στον οχληρό.

Μη μου συγχύζεσαι, έννοια σου, κι εγώ ήρθα να τα πούμε,
σα δυο που γνωριστήκανε κι απ' την καλή μεριά·
αλλά προπάντων μη θαρρείς πως ήρθα, να εξηγούμαι,
γυρεύοντας τα δώρα σου, που τα 'χω μάθει πια...

Απαντα (1972)

Αλέξανδρος Μπάρας (1906-1990)

Μετάθεση

Κίτρινο καίει το φεγγάρι,
σαν λάμπα πετρελαίου,
στον κίτρινο κακορίζικο ουρανό.

Όλα τα καθυστερημένα
εκεί στον ουρανό μετατοπίστηκαν,
κι η αλματώδης πρόοδος
απόμεινε στη γη να μας ρημάζει.

Μας ρημάξεν η πρόοδος.

Προσγείωση

«Προσδεθείτε! Μην καπνίζετε!»: Αθήναι!
Μια χούφτα κοκαλάκια ο Παρθενώνας,

κατάλευκα, πλυμένα, στεγνωμένα
στο Βράχο, μετρημένα κι αθροισμένα,
δικά μας, ανθρωπίνα...

Αφίσα

Οι μύλοι της Μυκόνου
γυρίζουνε στη φαντασία
των ελληνοπλήκτων!

Μαυσωλείο

Μικρόν αναπαυτήριο
κοπώσεως μεγάλης.

Παρακμή

Από αυτοκρατορία,
κρατίδιον η ποίησις.

Αθροισμα. Ποίηση 1933-1983 (1983)

Νίκος Παππάς (1906-1997)

Οι ποιητές της Κυριακής

Λεπτοί και μακρουλοί στίχοι σαν οδοντογλυφίδες.
Όπου βρω τον Πούσκιν θα τον σκοτώσω (Μαγιακόφσκι)

Βγαίνετε πάντοτε αργά κατά το μεσημέρι
περίπατο στα πάρκα
συνομιλίες με τα τριαντάφυλλα και τα πουλιά
μ' αρέσει το γυαλιστερό και μαλακό δέρμα σας
μ' αρέσουν τα περίκομψα βήματά σας
ένα δυο ένα δυο τα παπαγαλάκια στη Βραζιλία
χρώματα τροπικά στα κλαδιά και στα μάτια μας
είσαστε εσείς αδιάφοροι σαν μια περήφανη χειρονομία
καβαλιέροι της θάλασσας
τα μικρά πατριωτάκια της ξαστεριάς.

Μ' αρέσουν τα τραγουδάκια σας με διασκεδάζουν
τα σφυρώ κάθε απόγευμα
εσείς πλαγιάζετε για να ξεκουραστείτε
απ' τα ονειροπολήματα και τα παραμύθια σας
τα σφυρώ σ' ένα πρόσχαρο τόνο
δεν καίνε από κανένα φλογισμένο παράπονο

δεν πέρασαν ποτέ από τη θλίψη των εξορίστων.
Μ' αρέσουν μ' αρέσουν τα τραγουδάκια σας
δεν ξέρουν ν' αναστενάζουν
δεν ταξιδούν από μέσα κι από βαθιά
γύρα γύρα στο γαρούφαλο γυρνάτε σα μελίτσια
και τα λόγια σας 'λαφριά σαν τα σύννεφα
έφυγαν από καιρό
προτού τα λογαριάσει το αίμα της καρδιάς σας.

Κυριακή ολοπράσινη συνέχεια η ζωή σας
γαλάζια τα αισθήματα
φωτεινά και χαρμόσινα τα γέλια σας
το αίμα των αδερφών μας σας λερώνει
τα σπίτια σας είναι παράδεισοι μεγάλοι ναοί
που δεν μπορούν να ορμήσουν τα κλάματά μας
να τ' ακούσετε κι εσείς και ν' ανατριχιάσετε
γελάτε πάντα εσείς κοιτώντας τ' αντικείμενά σας
παίζετε με το Αιγαίο σαν παιδάκια
δε νιώσατε το βάρος καμιάς σκλαβιάς
την ελιά και τη βάρκα των ψαράδων
δε χτύπησαν την πόρτα σας ξένοι στρατιώτες
βογκάει το τραγούδι μας και σας τυραννεί
κλαίνει τ' αδέρφια μας και προσπερνάτε
ποιητές ποιητές από μαλακό ζυμάρι πλασματικό
γιομίζετε με τον μακρινό ουρανό τους στίχους σας
με τη λαφράδα του κυριακάτικου πρωινού
με τα χρώματα που μας ξεγελάνε τα μάτια
Ελύτη, Εγγονόπουλε, Σεφέρη, Εμπειρίκο,
γιατί δεν παραλλάζετε παρά μονάχα στ' όνομα
γιατί δεν έχετε μια σταγόνα καρδιάς...

Φιλολογικά Χρονικά 44 (Χριστούγεννα 1946)

Νικόλαος Κάλας (1907-1988)

Αθήνα 1933

Τώρα που την σιωπή των ρητόρων, των σοφιστών, καταπατούν τέκνα
άλλων αστών
τεύτονες - πατρίκιοι εκπεσμένοι, ήρωες πολλών θανάτων στη Βενετία -
Άγγλοι ποιητές με ουαλδική μορφή και σκάνδαλα βυρωνικά,
και μεταφέρονται στους στίβους και στα γήπεδά της νίκης αιγυπτιακές
και ξένες,
και τακτικοί θαμώνες της ζωής της γενήκανε εκείνα τα παιδιά της Ρωμιοσύνης
που, από χώρες όπου θαυματοργούσεν ο Εφέσιος Μάξιμος,

από τόπους άλλων πίστewν
καθημερινά, πάνου σε καράβια πτωχειμένων εταιρειών, καταφτάνουν στην
Αθήνα...

καιρός είναι εμείς να εγκαταλείψουμε τον περίβολο των γκρεμισμένων τειχών
της.

Μόνη πια τα βράδια των θερινών μηνών ας παρακολουθεί
τον ήλιο να κρύβεται πίσω από σκουριασμένες στήλες

ενώ για τελευταία φορά παίζει με τις υδάτινες εικόνες του Ιλισού.

Έχουν κατασκευασθεί για να ποτισθούν τα πέρατα της γης με τη δόξα της
πόλης που πλένεται σε άλυτρο ποτάμι

με ό,τι απομένει από την δόξα αυτή.

Και δεν υπάρχει ελπίδα να αλλάξει η σύνθεσή των

η κοίτη να σκεπασθεί με πιο πολύ νερό.

Για να πνιγούνε τώρα οι Αθηναίοι πρέπει αλλού να αναζητήσουνε για το λου-
τρό τους τάφο.

Λιρισμός

Στον κήπο των δακρύων

περπατά η Ελένη Π.

Θα της τον πάρει, τον Κώστα της, η Μαριγώ;

Ούτε η μια ούτε η άλλη δεν είναι από τζάκι

μα τα λεφτά ασφαλώς δεν τα 'χει η Μ.

Ο Κόντε Κώστας αφήκε και τις δυο

τώρα που 'χει τις λίρες μήνες τρεις

και μέρες πέντε ακριβώς μετά από το σεργιάνι του

στον κήπο του Κλαυθμώνος με τον νέο του φίλο

τον Π., της Ελένης τον γονιό.

Οδός Νικήτα Ράντου (1977)

Ορέστης Λάσκος (1907-1992)

Το Μπάγκειον

Κάτω απ' τα τόξα του υπογείου με τις τεφρές σκιές των
και μες στην κούφια ατμόσφαιρα που μια σιγή αντηχεί,
της κοινωνίας οι άχρηστοι κηφήνες, μοναχοί,
στο περιθώριον της ζωής διαγράφουν τις τροχιές των.

Και νά, εκείδά στον καναπέ ο Μαρτίνος λυπημένος
για της Γιολάντας τον καημό χαμογελάει πικρά.
Ενώ ο Μπολέτσης σκυθρωπός, με τα όνειρα νεκρά,
στο τραπεζάκι αναγερός καπνίζει αφηρημένος.

Ο Μπέζος, ο ήρεμος κι ωχρός, κι άλλοι δυο τρεις ζωγράφοι,
μες στο καρνέ τους μολυβιές τραβούν μηχανικώς.
Κι όμοια σαν μούμια αιγυπτιακή ο Βαγιάνος σοβαρός
μιαν απ' τις μύριες κριτικές περί Καβάφη γράφει.

Ο Ζώτος, ο άρρωστος ποιητής με τη θλιμμένη φάτσα,
κάποιο τραγούδι σιγανά απαγγέλλει με λυγμούς.
Ενώ ο Μαράκης, δίπλα του μουντός μες στους καπνούς,
χαράζει αδρά στο μούτρο του κάποια στυγνή γκριμάτσα.

Εκεί πιο πέρα ο Θόδωρος, ο σαρκαστής κι ο αστείος,
βήχοντας φτύνει αδιάφορος μια αιμάτινη σταλιά.
Κι ο Ανθίας, ο αιθερομανής ποιητής σε μια γωνιά,
με μάτια κόκκινα, θολά, μονολογεί ηλιθίως.

Κι εγώ, που ώς μες στα κύτταρα, χωρίς να υπάρχει λόγος,
μια πλήξη απροσδιόριστη με κυβερνάει καιρό,
με την τρανήν αμφιβολία ενός Άμλετ στο μυαλό
τοποθετούμαι μες σ' αυτό το πλαίσιον ...αναλόγως.

Ο θάνατος των κουρασμένων ποιητών

Σαν φίλος πάντως θενα 'ρθεί την ορισμένη ώρα
και δίχως άλλη εισαγωγή θα ψιθυρίσει: «Πάμε».
Και μεις, που βαριεστήσαμε τ' αστέρια ν' αγαπάμε,
θα τον ακολουθήσομεν ευθύς στην άυλη χώρα.

Τα δρύινα φέρετρα όπου εντός βουβοί θα ξαπλωθούμε
θα μας φανούνε σαν τα πιο αναπαυτικά κρεβάτια·
και με τα μέλη τανυστά και σφαιριστά τα μάτια
στη στοργική αγκαλιά της γης μακάριοι θα χωθούμε.

Κι εκεί, με την απόλυτη γαλήνη των αφύχων,
στο ζόφος της ανυπαρξίας θα βυθιστούμε αντρίκεια.
Και για μια τέλεια λύτρωση τα πάνσοφα σκουλήκια
θ' αποτελειώσουν το έργον τους γοργά με δίχως ήχον.

...Γι' αυτό, βαριεστημένοι πια τ' αστέρια ν' αγαπάμε
τον προσδοκούμε αγωνιωδώς μια οποιαδήποτε ώρα
να 'ρθεί σαν φίλος μας καλός πέρ' απ' την άυλη χώρα
και δίχως άλλ' εισαγωγή να ψιθυρίσει: «Πάμε».

Το φιλιμ της ζωής (1934)

Παύλος Ειούτας (1908-1991)

Εις Ανανίαν

Θρησκομανής και ιθύφαλλος
ο πάτερ Ανανίας
νεότερος εξέτριβε μετά πολλής μανίας
διά χειρός το σπέρμα,
ενώ ο λαύρος γέρων του
νωτοβατών τον ατυχή
δεν έβρισκε το τέρμα
εις του Ανανίου τον πίθον!
Όμως αν και αγανακτών
ο πάτερ Ανανίας
και αμαρτίας πλήθων,
εύρε την σωτηρίαν του
διά της μετανόιας
λέγων γονυπετής:
«Συγχώρησέ με, Κύριε,
αχ! πώς να την αφήσω
την τόσην γλύκα απ' εμπρός
ή κείνην από πίσω;».

Συμβουλή ασφαλούς επιτυχίας

Βλάφτει να σκέφτεσαι πολύ
και να ποθείς πεισματικά
και συ μια μέρα οδηγός να γένεις.
Κοίταξε μονάχα να υφαίνεις
με τέχνη και με δόλο
και μυστικά πολύ, πάρα πολύ,
με τις άορατες κλωστές της κολακείας
τη σίγουρη άνοδό σου.
Καλύτερα όλως διόλου
και συ άορατος να 'σαι
και ακαταπόνητος να κοιμάσαι,
γιατί έτσι μονάχα
εδώ θα σε προσέξουν.
Το θυμιατήρι πάντα κράτα
και θύμιαζε, πιο πρώτα, τη βλακεία
και τότε, θενα δεις, «οι κύπριοι βόες»
θα σου ανοίξουν κάθε στράτα
κι έτσι θα 'χεις ασφαλή επιτυχία.

Ποιητικά Απαντα (2008)

Θοδόσης Πιερίδης (1908-1968)

Ποιητική

Α. Το εργοστάσιο ποιητικής τουβλοποιίας*

Ψυχή δεν έχει η δόλια η λέξη
άνεμος είναι και περνά.
Παίρνω στα χέρια μου πέντ' έξι
και το παιχνίδι ξεκινά.

Χρωματιστές αστράφτουν μπάλες
άλλες ζευγάρια, άλλες μονές,
άλλες μικρές, άλλες μεγάλες,
μα το ίδιο είν' όλες αδειανές.

Πετώ τη μια, παίρνω την άλλη,
με νόμον ένα μοναχό:
Τί λέει τ' ωραίο μου το κεφάλι
και το μυαλό μου το ρηχό.

Βάρος δεν έχει η δόλια η λέξη
ήχος μονάχα για τ' αφτί.
Δεν κάνει εκείά που 'χα διαλέξει;
Την άφησα και πήρα αυτή.

Τις διαφεντεύω, τις ορίζω,
ταχυδακτυλουργός σοφός.
Όπως τις θέλω τις γυρίζω
κι αν κλαίνε αυτές - είμαι κουφός.

Γράφω πεντάλφες στον αγέρα
μάγια χαράζω στο κενό.
Τη νύχτα τηνε δείχνω μέρα
κάνω το ψέμα αληθινό.

Κάθε γιορτή, κάθε βεγγέρα,
στα πανηγύρια τριγυρνά.
Εδώ με διώχνουν, πάγω πιο πέρα
κι ένα φτηνό πιστι κερνώ.

Ένα φτηνό πουλώ μεθύσι
και μια χαρά πουλώ ρηχή,
πουλάω αφιόνι και χασίσι
για το μυαλό, για την ψυχή.

Πουλώ μια νοθεμένη Ποίηση
ένα όνειρο πουλώ θολό.
Τόσο κερδάκι να μ' αφήσει
και το θεό μου τον πουλώ.

Κι αν κάνω λίγη οικονομία
κι αν πάει το μαγαζί καλά,
θα μπω και στην Ακαδημία
μπορεί κι ακόμα πιο ψηλά.

*Η έκφραση είναι του Μαγιακόφσκι.
Ποιητικά Άπαντα (τ. Β', 1976)

Γιώργος Σαραντάρης (1908-1941)

Καβάφης

Κάτι λείπει στον Αλεξανδρινό ποιητή:
είναι το άρωμα και η γυναικεία θέρμη
που δεν αγάλλιασαν την ψυχή του
δεν φαίδρυναν την επιθυμία του
να χαρεί τη ζωή·
ο πόθος του είναι πόθος αλλιώτικος,
του αντρικού έρωτος
δεν έχει τη θρασύτητα μα ούτε και τη θυσία.
Είναι Έλληνας αυτός ο αριστοκράτης·
αλλά μοιάζει σχεδόν βάρβαρος
όταν νιώθει τη θλίψη του χρόνου:
πνιγμένη στη νύχτα
ζητάει την ηδονική στιγμή,
γυρεύει «το δέρμα καμωμένο σαν από ιασεμί»
τα μάτια που «ήσαν, θαρρώ, μαβιά»
και που δεν ζωντανεύει ένα δάκρυ,
ή, τέλος, φαντάζεται μ' εξάισια ειλικρίνεια
«απ' τα παράθυρα ολάνοικτα
το ωραίο του σώμα φώτιζεν η σελήνη»
βλέπει «το ηδονικό το πρόσωπο»
χωρίς ένα χαμόγελο στα χείλη...

Κ. Π. Καβάφης

Η πόλη που γεννήθηκες είναι η Κωνσταντινούπολη
Πόλη του μέλλοντος,
Ενώ εσύ, πολύ προτού πεθάνεις,
Μέσα στο παρελθόν έπαιζες ζάρια.

Όχι, η ζωή σου δεν ήταν ωραία
Με τα μυρωδικά
Με τα βιβλία

Με τις εξαισίες εκείνες
Αλλά φεύτικες οπτασίες

Αγάπησες ποτέ σου μια Ρωξάνη;

Ο Αντώνιος της ποίησής σου η Αλεξάνδρεια.

Εργα, τ. 1-2 (2011)

Γιώργος Κοτζιούλας (1909-1956)

Οι δοξαριές του λαλητή

Ο Κόντογλους ιεροκήρυκας

Μοβόρος άνθρωπος, σπορά κουρσάρου Μπαρμπαρέσου
(θιαμάζω, Παντοδύναμε, κι εγώ με τις βουλές σου!)
ποιος το 'λεε, ποιος το πίστευε θεοτικός να γίνει
με ράσο αγιονορείτικο, σταυρό και κομποσκοίνι;

Η «Οδύσσεια» του Καζαντζάκη

Να σ' αγοράσω βάλθηκα, Δυσσέα από την Κρήτη,
κι ένα σακί φορτώθηκα μ' άσπρα, μ' αγνό μετζίτι.
Μα το κιτάπι σου όταν πήγα ατός μου εκεί να πάρω,
κράινει ο φυλλαδοπουλητής: «Και πού 'ναι, μπρε, το κάρο;».

Η τιμωρία του Κακριδής

Τί σου 'φταιγαν τα πνεύματα κι οι τόνοι οι φιγουράτοι,
που Έλληνες τα 'βγαλαν, ψωμί για δάσκαλο ακαμάτη;
Με τη βαρεία, αν τα 'βαλες, βαριά σου η καταδίκη:
κάτσε και μάθε γράμματα τώρα στη Σαλονίκη.

Στον Άριστο Καμπάνη

Με κόνισμα τον Άλυωτο, πιστός του Κοντοστούπη
κι απόστολος του Αντίχριστου (μα έπεσες πια στο κιούπι)
ποιος σ' έλυσε απ' τα Τάρταρα – τόπο για σένα ειρήνης –
των απροσκόνητων κριτής, βρικόλακα, να γίνεις;

Σε ασύδοτο στιχοποιό

Μαντίλι για τη μύτη σου τον Έλιοτ και Σεφέρη
διατίμησες, το τσαμπουνάς και για όποιον δεν σε ξέρει,
το Νόμπελ σίγουρος κι εσύ πως κάποτε θα πάρεις·
μας είπες όμως, φαφλατά, πως είσαι και μυξιάρης.

Άπαντα (τ. Γ', 1959)

Ασημάκης Γιαλαμάς (1909-2004)

Ο επιστρέφων

Πήγε σ' όλ' ανεξαιρέτως
της Αμερικής τα μέρη,
όλα πήγε και τα είδε
και το κάθε τι το ξέρει
κι ολοένα διηγείται
πώς μιλάνε, πώς βαδίζουν,
πώς κοιμούνται, πώς καπνίζουν,
κι αν το κάπνισμα τους φέρνει
πού και πού λιγάκι βήχα,
πώς ρουφάνε κόκα-κόλα,
πώς μασάνε τη μαστίχα,
και σε δυο λεπτών κουβέντα,
μ' ύφος πάντα συμπαγές,
αμολάει δέκα «σόρι»
και σαράντα πέντε «γιες»!
Είναι που 'χει συνηθίσει,
ο καημένος, τί να κάνει;
«Α, ω γιες! Είναι σπουδαίοι
μπόις οι Αμερικάνοι.
Και οι γυναίκες! Πού να δείτε;
Στην πιο κεντρική οδό
όταν βγαίνουν για ν' αυτώσουν...
πώς το λέτε σεις εδώ;»

Για το κάθε πράμα που 'ρθε
από την Αμερική,
ο εν λόγω τύπος έχει
γνώση καταπληκτική.
Αν σας έχουν οι δικοί σας
συγγενείς είτε και φίλοι
ένα κουστουμάκι στείλει,
το κοιτάει από μέσα:
«Πλιζ, τη μάρκα του να ιδώ.
Α, το μαγαζί το ξέρω,
είναι εις την τάδε οδό».
Τα θυμάται όλ' απ' έξω
της Αμερικής τα μέρη
και μονάχα δε θυμάται
– απορεί γι' αυτό κανείς –

Ο Ρωμής (του Κοσμά Θεοδωρίδη), 1953

πόσους ...έβαλε στο χέρι
αφελείς ομογενείς!
'Όλα τ' άλλα είναι στο νου του
και τα μαγαζιά και οι δρόμοι
κι αν ιδεί και το στιλό σας,
θα εκφράσει αμέσως γνώμη:
«Α, ω γιες! Αυτά πουλιούνται
εις την κάθε μια οδό.
Τα πουλάν παντού στα τέτοια...
πώς τα λέτε σεις εδώ;».

Συνεδέθη εκεί που πήγε
με παράγοντες ολκής,
που του ζήτησαν τη γνώμη
επί της πολιτικής.
Τους ανέπτυξε το θέμα
το Ελληνικόν εν πρώτοις
– σαν αληθινός πατριώτης –
και μετά ευθύς τούς είπε
πού βαδίζει η ανθρωπότης.
Κι έτσι έκαμε βεβαίως
ό,τι του ήταν δυνατόν
και η πολιτική του Τρούμαν
κάτι οφείλει και σ' αυτόν!
Κι αν ρωτάτε και για μπιζνες,
δεν υπάρχει αμφιβολία
πως μπορούσε τώρα να 'χει
όποια θέση μ' ευκολία:
«Α, ω γιες! Μόλις επήγα
εις την τάδε την οδό,
με ζήτησανε για μπόση...
πώς το λέτε σεις εδώ;».

Και αυτό το λέει ώσπου
χάνεις την υπομονή σου
και υψώνεις τη φωνή σου
και του λες και συ: «Αρκεί!
Το “μας έπρηξες”, για πες μας,
πώς ...το λέτε σεις εκεί;».

Γιάννης Ρίτσος (1909-1990)

«Επαναστάτες»

Μαρξ, Ένγκελς, Λένιν, Μπέμπελ και Μπουχάριν
τους στρίμωξα στο νου κουκί κουκί.
Νά με, λοιπόν, κατέκτησα την χάριν
να κρίνω με την διαλεκτική.

«Αχώριστος η θεωρία κι η πράξη» –
συχνά σκοντάφτω στην εφαρμογή,
μα η κριτική μου πάντοτε είναι εντάξει,
όλους κι όλα τα ελέγχει, τα εξηγεί.

Τις συγκεντρώσεις των προλεταρίων
απ' το παράθυρό μου τις κοιτώ
ώς να συγκινηθώ μέχρι δακρύων
και γράφω στίχους πλέον των 100.

Την σκέψη αφήνω διάφανο μπαλόνι
στον άδειο ν' ανεμίζεται ουρανό,
να βλέπω την εντύπωση που απλώνει
το χρώμα που αντιφέγγει το κενό.

Τώρα το «Καπιτάλ» του Μαρξ κηρύττω,
μα αποφεύγω την κάθε συμπλοκή
γιατί, ξέρω, θανάσιμα θα πλήττω
αν κάποτε με βάλουν φυλακή.

Τραχτέρ (1934). Ανθολογία Γιάννη Ρίτσου (2000)

Αρνητής

Η πίεση μ' εκπωμάτισε στον αέρα
– σάπιο φελλό – κι αιωρούμαι στο κενό
στις κόρες των ματιών μου η γήινη σφαίρα
μέγα μηδέν διαγράφει σκοτεινό.

Μέρα με την ημέρα κρυσταλλώθη
η θλίψη, η νοσταλγία σε σιχασιά·
η περιφρόνησή μου κορυφώθη
και την πετώ στο σύμπαν – μια φτυσιά.

Την άρνηση για μόνη θέση πήρα
κι έκφραση στη μορφή μου οριστική:
τη μούντζα, και κραδαίνοντας τη Λύρα
εκδίκηση σκορπώ τη μουσική.

Δύσπιστο μάτι σ' ό,τι γύρω ανθίζει
– ο πόνος μου του κόσμου όλου σκεπή·

φίδι κι αν φιλικό χέρι μ' αγγίζει
και βρίσκω καταφύγιο τη σιωπή.

Στον φτερωτό μου Πήγασο καβάλα
χοπ, χοπ, στον ουρανό με βήμα αδρό,
και ρίχνοντας βροντές, λόγια μεγάλα,
στην ίδια μου κατάπτωση αντιδρώ.

Τραχτέρ (1934). Άπαντα (τ. Α', 1997)

Βάσος Χρ. Γερμασοϊτης (1910-1967)

Έθελα να 'μουν

Έθελα να 'μουν δικιάκος
είτε παπάς σωστός,
πάπαος θεωράτος,
πάπαος ξακουστός.

Τζαι σαν παπάς πόννά 'μουν,
να 'μαι σ' έναν χωρκόν,
να μέν έσει μιτά μου
κανένας μερτικόν.

Εγιώνι να βαφτίζω,
εγιώ να κάμνω ευτζές,
ν' αρμάζω, να χωρίζω,
να κάμνω λουτουρκές.

Εγιώνι να πουντζιάζω
μιστόν τζαι τυχερά,
εγιώνι να στοιβάζω
πρόσσορα μια χαρά.

Εγιώ καλοφωνάρης,
εγιώνι μουσικός,
εγιώ παπάς τζοιλιάρης,
εγιώ πνευματικός.

Τζαι τέθκοιος που 'θεν να 'μουν,
με τόσα ταιρκαστά
τζ' εννά 'τούν η δουλειά μου
παπάς με τα σωστά,

Γιατί θαρούμασιν (1940)

να 'χα γι' αρχοντικόν μου
σπίδικια μιαν ομορκιάν,
να 'χα τζ' εις το πλευρόν μου
όμορφην παπαδικιάν.

Να 'ππεφτα να τζυλιούμαι
μες στα παμπατζερά,
φτώσειαν να μέν φοούμαι,
μέ νήλιον μέ νερά.

Να 'βαλλα την τδουμπέν μου
κάθε πρωτομηνιάν,
τζαι πιον αβκά, Θεέ μου,
μέσα στην γειτονιάν!

Δκυο λόγια μου να ψάλλω,
να κόβκω βλοητός,
γρυσές δουλειές να κάμνω
στα σπιδκια προπαντός!

Σηράτες, παντρεμένες
κοντά μου να βουρούν,
αμαρτωλές, κλαμένες
κρυφά να μου λαλούν!

Έθελα τέθκοιος να 'μουν,
τέθκοιος παπάς γερός,
μ' ας 'νεπαυτ' η καρδιά μου
τζ' εν είμαι τυχερός.

Νίκος Καββαδίας (1910-1975)

Παιδεία

Φαίνανε πανί στον αργαλειό
και σε ταρσανά ξόμπλιαζαν κατάρτι
αντικρύ στο Νήρυτο και στο Δασκαλιό
για ένα κοριτσάκι από τη Σπάρτη.

Κι άρχισε μια τέτοια φασαρία,
πήρε πέντε τούμπες η Ιστορία.

Κέρδισε τη νίκη μια φοράδα
δίχως νου και δίχως γρηγοράδα –
το 'γραψε κι ο Γέρος στην *Ιλιάδα*.

Φύγαμε μπατίδοι από την Τροία.
Έχω και χαρτί και μαρτυρία.
Δε θυμάμαι μόνο την πορεία.

Σίγουρα κυβέρναγε το δοιάκι
ένας γιος τσοπάνου από το Θιάκι.

Είχε δαγκωνιά στο μάγουλό του
που και κείνη βγήκε σε καλό του.

Για τη ναυτοσύνη δάσκαλο είχα
ένα γεμιτζή από τη Δολίχα.

Τσούρμο από Καστό κι από Εχινάδες,
όλοι τους παιδιά: κλάφτε, μανάδες.

Χίπηδες λεβέντες με μαλλιά δασά,
κι ήταν οι χιτώνες μας τσαντήρια.
Μας ξεπροβοδίζαν ξένα τρεχαντήρια,
πούπουλο κρεβάτι και καλά κρασιά.

Κάπου εκεί κοντά στους Λαιστρυγόνες
αγκαστρώσαμε όλες τις γοργόνες.

(Αν τα τελευταία τα γράφω πρώτα
είναι που μπερδέψαμε τη ρότα.)

Είχες και το φόβο της τιμής σου.
Οι ανθρωποφάγοι τα σκυλιά,
πριν σε φάν', σου κάναν τη δουλειά,
για να νοστιμίσει το κορμί σου.

Σμίξαμε κοντά στην Ασκανία
με τους κατεργάρηδες του Αινεία.
Πήγαμε όλοι τσούρμο στα πορνεία.

Κείνες οι ρουφιάνες, τ' αποσπόρια,
πήγαν και τους κάψαν τα παπόρια.

Νά και η Ναυσικά από τσου Κορφούς
τυλιγμένη μες στη σαπουνάδα.
Είχε τρεις φονιάδες αδερφούς
κάπου στο Μαντούκι, στη Σπιανάδα.

Φαίνε, Πηνελόπη, το πανί σου,
κλώσσαγε την τίμια αναμονή σου.

Του θεού το ασκί, του Αιόλου,
μας σκορπάει κατά διαόλου.

Την ευχή μου! Βρέστε μου, παιδιά,
κάτι να ριμάρει με παιδεία.
Θέλει και κουράγιο, και καρδιά.
Όλοι μια φωνή: – Ένα... δύο...

Τραβέρσο (1990)

Ο Σουρρεάλ [= ;]

Γούλια και ...κολοκυθοκορφάδες!
Σουρεαλιστική ποίησης

Μες στις Σελήνης τον μπαξέ δυο «τζίπς» αργοπετούσαν,
τα σύννεφα τρικλίζανε απ' την πολλή χαρά τους,
εβράχιασε ο Τάμεσης κι οι δρόμοι εμειδιούσαν,
τα δε αστέρια φόρεσαν τα γιορτινά ...ποπά τους!

Μια χήνα χρυσοποίκιλτη φορεί στενά παπούτσια,
το κουνουπίδι άνθισε κι έβγαλε μαργαρίτες,
ο βάτραχος εχώριζε το σπόρο απ' τα κουκούτσια
και τα φανάρια κλαίγανε με τους ...μαυραγορίτες.

Ο ήλιος τα μεσάνυχτα λαμποκοπά! χορεύει!,
περνά γοργά η Ρήγισσα πάνω σε μια χελώνα,
το πρωινό της ρόφημα μια μύγα μαγειρεύει,
δυο ψύλλοι εμαλώσανε σε ξένον αχυρώνα!

Ξάφνου η κηδεία σταματά κι όλοι χορεύουν Ρούμπα,
ξεχνά στο σπίτι ο ελέφαντας τ' αριστερό ποδάρι,
ο γκιόνης αεροβατεί κι ο ίσκιος κάνει τούμπα,
και θέλω, θέλεις, θέλει ...ξύλο με το καντάρι!!

Ο Ρωμηός (του Κώστα Αλεξανδρέα), 1946

Φώτης Αγγουλές (1911-1964)

Ναγκασάκι

Ε, Τσάρλι, τραβήξου από τον ήλιο.
Σήμερα έπεσε η Ατομική...
Σήμερα στα λιμάνια
οι σωματέμποροι και οι πορτοφολάδες
μπορούν να περηφανεύονται
που δεν έγιναν Εφευρέτες...
Σήμερα
θα μπορούσε να λείει στην προσευχή της
για πόρνη:
«Θεέ μου, σ' ευχαριστώ
που δεν γέννησα...».

Ποήματα (1978)

Οδυσσέας Ελύτης (1911-1996)

Η ρουλέτα

Βγήκαν τα νιάτα φεύτικα
στα γηρατεία ερωτεύτηκα
Μεγάλη πόρτα βρήκα
μετάνιωσα – δεν μπήκα
είπα τί κι έτσι τί κι αλλιώς
άλλαξε ρούχα ο Μανολιός

Στο κόκκινο ποντάρισα
πέντε φορές λαχτάρησα
Τ' ακούμπησα στο μαύρο
ποιος τα 'χασε να τα 'βρω
Είπα να παίξω και στα δυο
γύρισε κι ήρθε το ζερό

Μες στη ζωή μας βρε παιδιά
έρχεται πρώτ' η αναποδιά
Ένα πιάνεις δέκα χάνεις
δέκα ζεις μια θα πεθάνεις.

Έχει κι ο φτωχός πουλί

Να 'χεις στόλους και βαπόρια
και πλεούμενα πελώρια

Με το δένε και το λύνε
λίγο βέβαια δεν είναι

Όμως της ζωής τ' αλάτι
βρίσκεται μες στο κρεβάτι

Μια μονάχα μες στις δέκα
να 'ναι αληθινή γυναίκα

Και τα τέτοια δεν τα θέλει
κύριε Γιώργο κύριε Τέλη

Μάθετέ το είναι καιρός
ίδια τα 'δωκε ο Θεός

Τί λιγάκι τί πολύ
έχει κι ο φτωχός πουλί.

Οι δύο Παράδεισοι

Δύο είν' οι Παράδεισοι
που λείει κι η παράδοση:

Είν' ένας μες στους ουρανούς
που μήτε τον χωράει ο νους

Κι όπου αδερφέ μου για να πας
θα 'ναι από δίπλα του παπάς

Είν' ένας άλλος εδωνά
κι ας μην τον βλέπεις πουθενά

Όρη θάλασσες και βράχοι
μοιάζει λίγος κι όλα τα 'χει

Έχει βιόλες έχει κρίνα
Σεραφείμ με μαντολίνα

Έχει γλύκες έχει τρέλες
του διαόλου τις κοπέλες

Μοιάζει λίγος κι όλα τα 'χει
να βουτάς κι ό,τι σου λάχει.

Τα ρω του έρωτα (1972). Ποίηση (2002)

Ζήσης Οικονόμου (1911-2005)

Μικροαστοί

Ως πάντα, ζούμε ανεύθυνοι, ανόητοι στα πλήθη
αγωνιστές του φαγητού, δεσμώτες της δραχμής
στα βάθη μαύρα σεις νερά που κρύβετε τη λήθη
μας δέχεσθε άδοξα, σκληρά: πρόβατα «αθώα» σφαγής.

Αφού δεν θα προφτάσουμε για επίγνωση και τύψη
κι αν ανταρτέψουμε δειλά, κακόμοιρα, γελοία
τ' «αθώο» μας αίμα των πληγών που υποταγή έχει γλείψει
στάλα τη στάλα χύνεται, υπέρτατη θυσία.

Για όλ' αυτά θα κλάψουμε με δάκρυα κροκοδείλια
που συγκινούν τον τύραννο και τον καλό δεσπότη
βλακεία, βλακεία μάς τραβάς και μας φιλάς τα χείλια:
γλυκός, δραχμήσιος ασπασμός κι ευεργεσία προδότη.

Γ. Δάλλας (επιμ.), Ζήσης Οικονόμου (2002)

Τεχνόσφαιρα

Σφήκα η ψυχή μας στο μπετόν μες στη σκουριά και βρόμα
τα μάτια χύνουν δάκρυα πετρέλαιου κι η καρδιά μας
μπενζινοθήκη των μοτέρ στάζει γοργά το πίομα
της αγωνίας, του σπαραγμού στα ωχρά αισθήματά μας.

Σάπια στους δρόμους ερπετά λιωμένα στην τοξίνη
της μόνωσης, της κούρασης χωρίς σταθμούς και τέρμα
σκορπά σαν ούρα στις γωνιές της ανθρωπιάς το σπέρμα
και βιαστικοί κυλιόμαστε, αυτόματοι, αρλεκίνιοι.

Πάμε σκυφτοί προς τους σωρούς πρωτόγνωρων σταθμών
τυχαίων και ανώνυμων, κρυφτοί, μονήρεις τρωγλοδύτες
φεύγουν τα τρένα αγύριστα στον ίλιγγο αριθμών
και νέους, δειλούς αιχμάλωτους μας πιάνουν οι μπαντίτες.

Οικοδομές γκρεμίζονται και σπουν την αγωνία
μες στη στερνή κατάρρευση οργή μεσουραναί
λίγες δεκάρες στη μικρή τσέπη μας κι η μανία
μας ξεστηθώνει και ρουφά τη σάρκα τη φτηνή.

Η λαστιχένια μας καρδιά, καουτσούκ από φυτείες
που μέρα νύχτα ιδροκοπούν σκέλεθρα ωραία οι κούλοι
πνευμόνια ωχρά, βαμβακερά, μπρουζένιες αρτηρίες
στου Λανκασάιρ τ' αργαλειά και στη Σαγκάη οι δούλοι.

Τρέχει το αίμα, ο ιδρωτας: πετρέλαιο στις τουρμπίνες
και τη χρυσή ποτίζουμε της Standard Oil καρδιά

παίρνουν τα όπλα απ' τους ρομπότ και δίνουν τις αξίνες
τ' άχυρα ν' ανεμίζουμε τ' αντρείκελα με βια.

Δεν μένουν δάκρυα πιο καυτά μα εξάτμιση μπενζίνας
ρόδες, μοτέρ γυρνούν γοργά στις τροχιάς τη γύρα
αυτόματα εφευρέσων κι εφαρμογών πλημμύρα
όμως καμιά αναχαίτιση στων πλαστοουργών τη μοίρα.

Πέτρινος κόσμος και πικρός, στιγμές θλιμμένες κρύες
και βιαστικές σαν το μοτέρ του Ford και Citroën
το ταξιμέτρο χτυπά πνιχτά και μόνο οι ώρες κλαιν
για τη ληστεία της ζωής, για μύθους κι ιστορίες.

Φελλός των ανακλάσεων ο νους σ' αιχμαλωσία
μεθά σ' ενός ακάθαρτου πετρέλαιου ντεπό
και στον αφρό σαπίζουμε: «λογίζομαι, αγαπώ»
λέξεις φτηνές στη βάρβαρη του Τώρα εξουσία.

Η εποποιία των αγενών μετάλλων (1934)

Ευγενία Παλαιολόγου-Πετρώνδα (1911-1997)

Ξεκαπίστρωτος ο Πήγασος

[...]
Κυπραίοι,
τη Δύναμη την απά...
μη την πολυθυμώσετε.
– Προσέχτε, τα 'παμε πιο πά... –
χωρίς λαμπάδες και παπά
το δίκιο σας θα χώσετε...
Φρόνιμα, σαν καλά παιδιά
ν' ακούτε τους μεγάλους.
Μικροί είστε σεις...
Στα γήπεδα να τρέχετε
στα ματς, για να χαζεύετε
τις κλωτσοπατινάδες.
Τέρμα στις εξυπνάδες.
Τα βράδια στην TV μπροστά
ξαπλώστε την αρίδα,
πάρτε κι εφημερίδα,
που συλλογάται μια χαρά!
Νά η αγαθή μερίδα.

Ξεκαπίστρωτος ο Πήγασος (1978)

Όλα καλά, συμπερτικά,
βόλεμα στα προσφυγικά.
Και ...άφεριμ, εντάξει.
Σα βρέξει, δεν θα στάξει...
Ανάκαμψη οικονομική,
εμπορική, τουριστική.
Γιομάτα τα κεμέρια,
δεν έχει ανέργων χέρια.
Φίσκα τα κέντρα και τα μπαρς,
φίσκα κι οι δυσκοθήκες,
λαμποκοπούνε φωτεινά
στους δρόμους οι προθήκες.
Φτάνει τις υποθήκες,
είναι κακό συνήθειο
– Θέλετε και τα ύστερα; –
Γνωστό το επιμύθιο:
Όλοι θα ζήσετε καλά
κι εκείνοι τους καλύτερα...

Στρατής Τσίρκας (1911-1980)

Αθήνα του 1938

Ένα ταξίδι στην Αθήνα,
όνειρο χαδεμένο
είκοσι χρόνια.

Ω θύμησες παιδιάστικες με το τραγούδι
«Στο Ζάππειο μια μέρα...»
και νοσταλγίες νεανικές – τα γράμματα,
τα γράμματά σου, άγνωστη, αθηναία κόρη...

Ω Αθήνα, ω πόλη που απάνω σου
των αιώνων τα όνειρα φέγγουν.

Εγώ που περίμενα
ν' αποκτήσω κοντά σου
τα μάτια τα μενεξελιά,
της ψυχής σου τα μάτια τ' αθάνατα
και το ήθος που ξέρει
φωτεινά κι απέριττα
μες στο χρόνο να στήνει
αγάλματα...

Για να γκρεμίσω τα όνειρα
είκοσι χρόνων
ήρθα μια μέρα στην Αθήνα.

Πενήντα χιλιάδες ζεύγη μάτια
με υποδέχτηκαν,
οι πενήντα χιλιάδες χαφιέδες σου
με υποδέχτηκαν,
τα νεκρωμένα καφενεία σου
με υποδέχτηκαν,
τα τρομαγμένα πρόσωπα των πολιτών σου
με υποδέχτηκαν,
οι καημοί, το μαράζι κι οι φίθυροι των φοιτητών σου
με υποδέχτηκαν,
κι οι αγωνίες των εξορισμένων στα νησιά
με χαιρέτησαν.

Και μου κουνήσανε την κεφαλή
σαν αηδόνια βουβά και περιλुπα
οι ποιητές σου
και με βλαστήμησε
η μούρη ενός βατράχου βρομερού κι απαίσιου
σ' όλους τους δρόμους, σ' όλες τις προθήκες σου.

Προτελευταίος αποχαιρετισμός (1946)

Διογένης [= Στέλιος Μ. Χριστοφίδης (:;:)]

Ο γερο-Χίτλερ

Ο Χίτλερ πάλι μίλησε, μα έτρεμ' η λαλιά του,
σαν πρώτα δεν εσήκωσε ψηλά τον αμανέ του.
Είπε πως δίχως διακοπές δουλεύει, συμφορά του!,
γι' αυτό τώρα κουράσθηκε και θέλει το ...«κονζέ» του.

Τον ...«Γερο-Δήμο» θύμισαν τα λόγια του εκείνα,
γι' αυτό κανείς ας φαντασθεί ότι το Χιτλερούδι,
για να ξεχάσουν οι Ναζί βάσανα, πίκρες, πείνα,
το λόγο του ξεφώνισε πά' στο γνωστό τραγούδι.

«Εγέρασα, μωρέ παιδιά, από τα βάσανά μου,
τον ύπνο δεν εχόρτασα, γιατί βαρούν σειρήνες.
Θέλω να πάω να κοιμηθώ, αχ, μ' έπιασε η καρδιά μου
από τες μπόμπες που 'ριξε η ΡΑΦ με τες ντουζίνες.
Ωχ, καημένα μου παιδιά,
τί μαύρη αναποδιά.

Οι Νάτσι, τα καλά παιδιά και τ' άξια παλικάρια,
μέσα στα χιόνια θάφτηκαν μ' άλογα και μουλάρια
και τώρα είν' μακαρίτηδες όλοι συχωρεμένοι,
βρύση το αίμα το 'χυσσα, σταλαγματιά δε μένει.
Ωχ, καημένα μου παιδιά,
τί μαύρη αναποδιά.

Ποιος ξέρει από το μνήμα μου τί αγκάθια θενα βγούνε,
κουτόχορτο με την οκά αράδα θα φυτρώνει.
Οι Νάζι για προσκύνημα θα 'ρχονται να με ιδούνε
και φεύγοντας καθένας τους θενα με ...φασκελώνει.
Ωχ, καημένα μου παιδιά,
τί μαύρη αναποδιά.

Θα 'ρχονται τα φαντάσματα στον ύπνο μου επάνω
των σκοτωμένων με φωνές και με βρισιές βαρβάτες.
Μόνο το χάρο συντροφιά κει πέρα ίσως κάνω,
γιατί εγώ του έστειλα τους πιο πολλούς πελάτες.
Ωχ, καημένα μου παιδιά,
τί μαύρη αναποδιά,
ω ω ω ωχ...!!

Μεριστό του 1942 (Αλεξάνδρεια)

Φεστιβάλ Καβάφη

Εις την «Εστία» φεστιβάλ κάμαν για τον Καβάφη,
πήγαν κυρίες με φτερά και ποιητών σινάφι,

που χειροκροτούσαν με πάθος και φρενίτιδα,
λες κι είχαν πάθει όλοι τους ...χρονίαν Καβαφίτιδα.

Οι διαλέκται, μια και δυο, τα ποιήματά του πιάσανε
και σ' όσες γλώσσεςμίλαγαν ευθύς τα μεταφράσανε
κι ηκούσθη κάποιος που έλεγε σε κάποιον άλλο «Κάν' το
το ποίημά του "Τα κεριά" σε γλώσσα ...εσπεράντο».

Τις μεταφράσεις «βέρι γκουντ» τις βρήκαν και «τρε μπελ»
και η «Εστία» γένηκε ο ...Πύργος της Βαβέλ
κι ακούσαμε κάθε Σχολής και κάθε γλώσσας κόλακας
κι είναι θαύμα ο Καβάφης πως δεν έγινε ...βρικόλακας.

Ο Εγγλέζος ο διαλέκτης ήτανε πολύ σαφής,
με τον Γάλλο ο Καβάφης είχε γίνει ...«Καβαφίς»,
αραβιστί δεν μίλησαν και γλίτωσαν την γκάφα,
γιατί ο Καβάφης πιθανόν να γίνονταν ...«Γκαουάφα».

Τρακατρούκα του 1948 (Αλεξάνδρεια)

Ο Πτωχοπρόδρομος [= ;]

Εκλογαί

Από μικρόθεν μ' έλεγεν ο πάππος μου ο γέρον,
ανήρ σοφός τα μάλιστα κι από τοιαύτα ξέρων,
«Άπεχε των κομματικών κι εκλογικών ερίδων.
Αύται τυγχάνουσι πηγαί τριβόλων και τσουκνίδων.
Των λόγων τούτων, τέκνον μου, εάν δεν παρεκκλίνεις,
σοι εύχομαι ανήρ τρανός και πλούσιος να γίνεις.
Στην συμβουλήν μου όμως αυτήν εάν δεν δώσεις δυάραν,
του γηραιού του πάππου σου να έχεις την κατάραν!».
Κι αν πλούσιος δεν έγιναι κι ηρκέσθην στην πτωχείαν,
είχον του πάππου την ευχήν κι ολίγην ησυχίαν.
Πλην χθες που μ' επεσκέφθησαν δύο αρχαίοι φίλοι,
ήρχισαν εις τα ώτα μου να εμβαίνουν χίλιοι φύλλοι...
Πώς ενθυμήθησαν εμέ, τον πένητα και άσημον,
δίχως να είμαι καν ταγός και δη χωρίς παράσημον;
«Θα εγγραφείς συνδρομητής!» είς εκ των δύο έφη.
Εκάγχασα τρις, αυθωρεί, κι ήρχισα σπάζων κέφι.
«Την συνδρομήν σου, Πρόδρομε, ημείς θα την πληρώσομεν
και την πτωχήν Κοινότητα μαζί σου θα την σώσομεν».
Ήτο μοιραίον φαίνεται στο τέλος να ενδώσω,
εγώ δε ο αδέκαρος την νύμφην ...να πληρώσω.
Φαγώνονται οι δεξιόι, αριστεροί και μέσοι

κι εμένα τον ...α-δέξιον εστρίμωξαν στη μέση.
Αυτοί έχουν ευμάρειαν και κοίτης και τραπέζης
και υπερπαραγέμισση κοιλίας μέχρι τέζης...
Ενώ εγώ απ' τους καημούς, ου μην κι από την πείνα,
εσχάτως ...φέγγω πράγματι ως άσπρη ζελατίνα.
Να πάγω να ψηφίσω ποιους; Ούτε κι εγώ δεν ξέρω.
Ποσάκις ενθυμήθην, φευ!, τον πάππο μου τον γέρο!
Μ' αφού εδεσμεύθην τώρα πια να πάω να ψηφίσω,
νυχθημερόν προσεύχομαι ως τότε να ...ψοφήσω,
παρά να φέρω επ' ώμων μου του πάππου την κατάραν,
συρόμενος στων Εκλογών την τρομεράν αντάραν!
Πλην έδωσα τον λόγον μου και βλασφημώ εντέλει
«Ανάθεμα τις Εκλογές, Χριστέ, και που τις θέλει!...».

Τρακατρούκα του 1956 (Αλεξάνδρεια)

Μενέλαος Λουντέμης (1912-1977)

[Ξέρω πως ολωνών σας...]

Ξέρω πως ολωνών σας
τρέμει η μεγάλη σας καρδιά
μην πάθει τίποτα κακό
κανένα αρχαίο βοτσαλάκι αυτού του τόπου.
Ξέρω τον ένθεο έρωτά σας
για τις λευκές κοπέλες του Ερεχθείου μας.
Ω, ησυχάστε.
Είναι πολύ καλά, πολύ καλά τα μάρμαρά μας.
Και σας χαιρετούν.
Λίγοι καπνοί τα ενόχλησαν μονάχα.
Και τα πιτσίλισε λιγάκι αίμα.
Κατά τα άλλα merci.
Τίποτα άλλο. Α, ναι.
Είχαμε λίγο σεισμό εδώ.
Λίγα θρύψαλα, λίγες φλόγες...
Μα τόσο πολύ λίγες,
που δεν προφτάσαν ούτε καν και να μαυρίσουν
τα πολυαγαπημένα σας μάρμαρα.
Και μόνο εμείς εγίναμε δαδιά,
για να φωτολουστεί η γλυκιά σας Ακρόπολη.
Και τώρα, κύριοι, merci ξανά.
Merci, maitres... Μερσί παντού.
Καλή μέρα σας.

Έμμετρη πικρία

Σερ Τόμας Έλιοτ, παθιασμένη ιδεομανή.
Κύριε Άντλους [sic] Χάξλεϊ, Κύριε Πρίστλεϊ: Λόντρα
Θεάδελφε Μωρούα, Αντρέ Ζιντ: Παρίσι.
Κύριε Σαρτρ, Κύριε Στάι<ν>μπεκ, Κύριε Σω: Παντού.

Ονόματα λαμπερά, καλημέρα σας!
Πώς είσθε; Εμείς εδώ πεθαίνουμε –
γι' αυτά που μας είπαν οι γραμμές σας.
Μα αυτό βέβαια δεν έχει σημασία.
Η Μούσα σας δεν ξέρει ελληνικά.
Κι είναι και κάπως και στρουφή –
κι εδώ το δράμα είναι καθαρό.
Απλό. Το λένε «φρίκη»
(Ολοφυρμός σε φα έλασσον –
Ιγκόρ Στραβίνσκι.)

Κραυγή στα πέρατα (1954)

Γιώργος Ξ. Στογιαννίδης (1912-1994)

[Άτιτλο]

Θα μείνουμε πάλι μονάχοι
με τις προσδοκίες που θρέψαμε λίγο πριν απ' την καταστροφή,
όταν οι πεταλούδες ματώναν το στήθος
κι η φτώχεια τούτη η αναπηρία της ψυχής
μας έκλεινε για μιαν ακόμη φορά την πόρτα.
Ούτε η θάλασσα η υλική
ούτε η αλήθεια του τζιτζικα μας κρατούν.
Το φως έμεινε απ' έξω
κι εδώ ολόγυρα στο σκαμμένο λάκκο
μαζεύτηκαν οι ψυχές.
Τις έφερε η απεγνωσμένη τους πράξη.
Θυμούνται τον τελευταίο πυροβολισμό
κι ύστερα το σκοτάδι που έπεσε στη ζωή τους
για πάντα· τίποτε άλλο.

Όμως το βράδυ τα πτώματα πληθαίνουν
πέφτουν απ' την οροφή απ' τον ουρανό
πέφτουν απ' το φεγγίτη σκοτώνουν το φως
ύστερα έρχεται η νύχτα και τα εξαφανίζει.

Λίγο πριν ξημερώσει ένας πετεινός θα λαλήσει
θα διώξει το δαίμονα, θ' ανοίξει τα όνειρα

θα καλημερίσει μαχαίρια
θ' αστράψουν προφητείες στα μάτια μας πάλι.

Εύκολη που κάναμε την ψυχή μας!

Η απειλή (1974)

Η εξουσία

Ανατολικά της Εδέμ έβαλε ο Κύριος τους φρουρούς του
να φυλάξουν τον απορφανισμένο Παράδεισο
μετά την έξωσή μας.
Ωστόσο πιστεύαμε στη μεγαλοφυχία Του
λέγαμε πως κάποτε θα μας θυμηθεί,
νοσταλγούσαμε τη χαμένη μας αθανασία.
Τί μας χρειάζονταν το «πού», το «πώς», το «γιατί»;
Τώρα βέβαια μάθαμε πολύ καλά
τί θα πει Εξουσία

Εσωτερική επένδυση (1977)

Κώστας Λαβίθης (1913-1992)

Νευρικό

Φίλε! Μου φαίνεται πως είμαστε άξιοι
της τύχης μας. Κι ως προσέξουμε καλά:
Ούτε στιγμήν η ζωή μας δεν θ' αλλάξει
και τα πάθη μας θα γίνουν πιο πολλά,
αν δεν βάλουμε σ' αυστηρή μια τάξη
τα υψηλά μας – πέραν των νεφών – μυαλά!
Ευαίσθητοι «μη βρέξει και μη στάξει»
ας πάψουμε πια να 'μαστε. Και τυφλά,
έλα καθώς οι αμόρφωτοι να ζούμε·
ταπεινοί κι εμείς γραφιάδες να γινούμε
μέσα σε κάποιο στο παζάρι εμπορικό,
αριθμούς να εκκολάπτουμε μονάχα
και μ' όρεξη κι αφέλειαν ενός χάχα
να τρώγουμε το ψωμί γλυκό... γλυκό!

Ποιητικόν φρενοκομείον

Πέρσι επισκέφτηκα κι εγώ – ακόμα σύγχορμα ριγώ –
τ' ωραίο Φρενοκομείο μας, κι αφού έφριξα καμπόσο,

εγέμισα από έμπνευση κι έτσι πεθύμησα πολύ
όλες τις εντυπώσεις μου σε στίχους ν' αποδώσω.

Μα εκεί που στοχαζόμουνα για τ' άσυλο το θρυλικό,
σιγά σιγά με σκλάβωσεν η πλάνα φαντασία
κι αχ! δεν το πρόσμενα ποτές, είδα τους κύπριους ποιητές
τρελούς, πΏχουν στο στόμα τους την ασυναρτησία...

Γέλασα. Μα προσεχτικά ένα ένα τους καμάρωσα
κι αυτούς τους στίχους σκάρωσα:

Είδα πρώτα τον Λιπέρτη να ψιθυρίζει εκστατικά,
και γεμάτος σέβας και οίκτο μιαν υπόκλιση ως του κάνω,
αυτός σαν αρχιεπίσκοπος μου 'βαλε εγκάρδιαν ευχή
και μου 'πε δείχνοντας ψηλά: «'έ τον Θεόν 'πού πάνω!...».

Ο Ανθίας σε μια γωνιά, με πόθους ανθρωπιστικούς,
στην κεφαλή του σύρματα προσπάθαε να εφαρμόσει,
κράζοντας ότι πια παντού, στ' άκρα του κόσμου του μουντού,
ηλεκτρικότητα ένα φως γοργά θα μεταδώσει...

Ο Γιάννης Λεύκης παρεκεί, με μια ακράτητη χαρά,
βεβαίωνα πως πάταξε επιτέλους τη χιμαίρα,
κι ότι των πόθων του η πηγή πότισε ολάκερη τη γη
κι εξεπληρώθη το ρηθέν: «Θα 'ρθει για μας μια μέρα!...».

Ο Ιντιάνος παρεδώ, δίχα συναίσθηση κι αιδώ,
ζητούσε ομοιοκατάληξη να βάλει στην αγάπη,
κι ως Αρχιμήδης δεύτερος φώναξεν αίφνης - χα, χα, χα! -
ότι απ' το βερίκοκο εσκάρωσε λαδάπι!

Ο Ντόριαν ή Δημητρός πρόβαλε ξάφνου απ' τη σειρά,
ντυμένος φύλλα των πολλών της Κύπρου ημερησίων,
και διαλαλώντας κορδωτός ότι πια γίνηκε σωστός
ιδιοκτήτης-διευθυντής του Χρόνου των Παρισίων!...

Ο Δρουσιώτης στέκοντας στο παραθύρι το μικρό,
δίχως να κλαίει για τίποτα ή να πονεί για κάτι,
τη μέρα παρομοίαζε με μια παρθένα λυγερή
και τον τεράστιον ουρανό με ...θολωμένο μάτι!

Ο Κρανιδιώτης στέκοντας με περηφάνια αρματωλού,
γεμάτος κέφι και σεβντά βαρούσε ένα τραγούδι,
που 'λεε με πάθος και χαρά ότι - πω πω! - τον καρτερά
της Ρούμελης και του Μωριά το ξώπρωτο λουλουδι!...

Ο Παύλος Κρυναίος τρυφερά, σάμπως πουλί δίχως φτερά,
κελαηδώντας ...ποιήματα με λυρισμό και νάζι,
τα χέρια του άπλωνε ο φτωχός τι ονειρευόταν - δυστυχώς! -
πως ήρτε η μανούλα του και τον σφιχταγκαλιάζει!...

Ο Περνάρης με καμάρι διαλαλούσε τρανταχτά
πως έγινεν απ' τα φιλά σωστή πυρογραφία,
.....

(Τα υπόλοιπα χειρόγραφα απωλέσθησαν.)

Βιτρίνες. Σατιρικά ποιήματα (1938)

Δημήτρης Χατζής (1913-1981)

Διογένης ο ...πολιτευόμενος

Αλά μανιέρ ντε Καβαφί

Μεγάλη εγένετο την εποχήν εκείνην φασαρία
εις τον νομόν Ιωαννίνων διά τα εκλογικά.
Ήσαν περίπου ογδοήκοντα υποψήφιοι
πάσης φυλής και γένους κι ηλικίας
από τα πέρατα του κόσμου ξεκινήσαντες
να σώσουν τον λαόν!

Και ήτο τώντι ένα κράμα ποικιλόχρωμον
ανθρώπων και κομμάτων κι εμβλημάτων.
Όμως εκείνος μέσα σε όλους εξεχώριζε
κι ήταν πολλές φορές που όπως πενούσε
μες στο παζάρι των Ιωαννίνων μοναχός του,
μ' ένα φανάρι, ψάχνοντας συνυποψήφιους νά 'βρει
με το κεφάλι κάτω απ' το μπερέ του
(διότι πρώτον ήτον ο μπερές κι η κεφαλή κατόπιν)
- ήταν φορές που ο νους μας ξαναγύριζε
στ' ωραίο πανηγύρι των Απόκρεω!...

1936· βλ. Γ. Δάλλας, *Μικροφιλολογικά* 12 (2002) 19-20

Κώστας Μόντης (1914-2004)

Άνθρωπος

Να φταίει άραγε η πρώτη ύλη;

Εξ μερτής Κύπρου (1969)

[Άτιτλο]

Αλήθεια, σοβαρευόταν ο Θεός
όταν μας έφτιαχνε;

Αγνώστω άνθρωπω (1968)

Προς ποιητήν

Δεν είχες τίποτα να πεις, κύριε.
Γιατί ηνώχλησες τις λέξεις,
γιατί τις ηνώχλησες;

Εν Λευκωσία τη... (1970)

Περί ποιήσεως

«Κοιτάχτε τώρα τον Κωστάκη!
Θαρρεί πως κάτι είναι που γράφει.
Τη μια μιμείται Καρυωτάκη,
την άλλην Έλιοτ ή Καβάφη».
Ποιος αν του πω θα καταλάβει
πως ο Καβάφης κι ο Έλιοτ με μιμήθηκαν,
μονάχα που έτυχεν απλώς και μου προηγήθηκαν;

Κύπρος 1972

Κι η επιφάνεια της κοιμωμένης λίμνης
με τα στίγματα απ' την επίφαση των εντόμων!

Η σπονδυλική στήλη

Αν ήξερε ο Θεός πως θα την κάμπταμε τόσο πολύ,
αν ήξερε πως θα την κάμπταμε όταν πρωτίστως δεν θα 'πρεπε
νομίζω θα 'κανε δεύτερες σκέψεις.

Μελαγχολία στη Λευκωσία

Το περιβάλλο σκιώδες,
οι άνθρωποι σκιώδεις,
σχεδόν ανύπαρκτοι,
σχεδόν μάλλον περιττοί.

[Προς πολιτευτήν]

Σ' ευχαριστούμε που μας έδωσες κι αυτή τη γεύση
εν μέσω εικοστώ αιώνη.
Σ' ευχαριστούμε που μας αναπαρέστησες τόσο τέλεια
τί σήμαινε όταν Έλληνες κατέφευγαν στους Πέρσες,
τί σήμαινε όταν Έλληνες καλούσαν τους Πέρσες!

Και τότε εν' ειναλίη Κύπρω (1974)

Τα «Άγια Πάθη» του στίχου

Στο Γιώργο Σαββίδη με πολλή αγάπη

Μετά τη δέουσα αξιολόγηση
και την ευρεία μας ανθολόγηση

κι αφού παρέλθουν λίγα χρόνια ακόμα
έτοιμο πια θα παν το πτώμα
να βρουν τις ρίζες της εμπνεύσεως,
να βρουν το μυστικό μας παραθύρι
σου Γιώργου του Σαββίδη το εργαστήρι.
Θ' αρχίσουν λεπτολόγες ανακρίσεις
για κάποιες δήθεν ή τάδε ή τάδε παρηχήσεις,
διαγνώσεις κι ακτινοσκοπήσεις
κι ως είν' της μόδας μας τώρα στερνά
χρωματοσώματα θα βρουν βυζαντινά.
Θα βάνουν τις μακρές παραπομπές
σαν τις νεκρώσιμες πομπές,
αδιαμφισβήτητες, καυτές
κι ο στίχος θα χαθεί μέσα στο πλήθος τους,
στο επιστημονικόν αδέκαστον ήθος τους,
ένας αυτός, χίλιες αυτές,
κι απλούστατος ως είναι θα διερωτάται
πού μ' όλα αυτά, ανατόμοι του, το πάτε.

[Άτιτλο]

Στο Henry Kissinger

Για σένα πολεμήσαμε τον Χίτλερ, Εβραίε δίσεκτε,
για σένα, Εβραίε δίσεκτε,
κλάψαμε στο Ημερολόγιο της Άννας Φρανκ;

Πικραινόμενος εν εαυτώ (1975)

Αντίσταση

Αγαπητέ κι αείμνηστε Γιώργο Σεφέρη,
κρίμα που δεν ζεις να σου σφίξω συναδελφικά το χέρι.
Τί τόλμη, αλήθεια, εκείνη η διαμαρτυρία
εν μέση δικτατορία!
Ήταν μεγίστη η παρρησία σου
και δικαίως τίμησε τόσος κόσμος την κηδεία σου,
προπαντός οι νέοι.
Τέτοιο θάρρος θα εμπνέει
εμάς τους μεταγενεστέρους
οσάκις επί μέρους
αντίξοος άνεμος θα πνέει
κι όσο τίποτ' άλλο
θ' αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση μεγάλο.
Λυπάμαι, βέβαια, που τα συγχαρητήριά μου
ήρθαν μεταθανάτια,
όμως μη ρωτάς γιατί τόσο καιρό έκλεινα τα μάτια,

μη ρωτάς γιατί τόσο καιρό να σιγήσω.
Περίμενα κι εγώ να πέσει η Χούντα πριν μιλήσω.

Προς ποιητές

Να σας πω με δυο λόγια τί κάνατε;
Ενοχλήσατε το χάος,
ενοχλήσατε την άβυσσο.
Αυτό κάνατε.

Η φύση κι οι ποιητές

Κι εμείς αντιγραφείς,
κι εμείς μικροί αντιγραφείς
που κορδώνουμε με τα κλειψίτυπά μας.

Απαντα. Συμπλήρωμα Β' (1991)

Προς αποτυχημένη ποιήτρια (κυνικά μα χωρίς κακία)

Πέρκι σου κάμ' ο γιόκκας σου κανέναν αγγονούν
τζ' εύρεις άλλον 'ποσχόλιον πκιον τζ'αι κόψεις τούν' το χούιν.

Απαντα. Συμπλήρωμα Γ' (1993)

Γιάννης Σαρακηνός (1914-1984)

Ανοιχτή επιστολή στο Θεό μιανού γερόντου απ' το Ληξούρι

...γήραϊ λυγρῶ ἀρημένος... / Όμηρος

Θε μου, όλα τρέμουν! τρέμουν τα κανιά μου
σκυφτός, κουφός, δεν βλέπω τέλεια,
κατούρλες στα παπούτσια, στα βρακιά μου.
Το χάλι μου για χ...άσιμο και γέλια.

Κομμάτι αργά φυλλιάστηκαν τ' αφτιά μου
πως δεν γενήκαν όλα στην εντέλεια
τότες, παράδειγμα τα γερατειά μου,
που δείχνουν αστοχία και κάποια αμέλεια.

Εκειός ο μορφονιός δεν είμαι τώρα,
κι η μούρη μου θα δεις που δεν σου μοιάζει:
στερνοδιατάχτηκα να μη με γνοιάζει,

κι είμ' έτοιμος γι' αυτού κι απ' ώρα σ' ώρα
φτάνω τα λέμε και προφορικά:
πάντως τα 'καμες κάπως βιαστικά...

Μεγιστίας ο Μελάμπους

Ήτο ένας μάντης Ακαρνάν αυτόκλητος στις Θερμοπύλες.
Δεν ήταν ένας Πλαταιεύς συμβατικός στον Μαραθώνα, ή
ένας Σπαρτιάτης μ' ένα «ταν ή επί τας» εμφαντικό.
Τον έδιωχναν, να φύγει και να ζήσει
«αὐτὸς δ' ἀποπεμπόμενος οὐκ ἔτλη προλιπεῖν...».
Πώς να 'βλεπαν αυτές τις τσιριμόνιες οι Θηβαίοι!
«μένοντες οὐ βουλόμενοι» κι έτοιμοι να λακίσουν.
Προτίμησεν ο μάντης μας να μείνει και να πέσει.
Τίς οίδε κι αν δεν μάντεψε τις σκέψεις του Λεωνίδα.
Πολύ ακριτόμυθος κι ο Ηρόδοτος μ' εκείνα τα:
«μούνω μένοντι... και μούνων Σπαρτιητέων κλέος...».
Κι εκείνοι οι Θεσπείς, που εμείναν και φονεύθηκαν
τί εγύρευαν; μειώνοντας του κλέους το πηλίκον!
«Μνήμα τόδε κλεινοῖο Μεγιστία, ὄν ποτε Μῆδοι
ἔκτανον ΟΥΚ ἄλλων ρήμασι πειθόμενον»
παράλειψε να γράψει ο Σιμωνίδης, ίσως
για ν' αποφύγει τις συγκρίσεις, κι από τότες...
δώσ' του και 'μείς... τοις κείνου γράμμασι πειθόμενοι.

Π. Παγκράτης (επιμ.), Γιάννης Σαρακηνός (2000)

Καλλιόπη Σκαρίμπα (1916-1983)

Φάρσα

Πάλι μπράβο μου! Σ' έπαιξα. Θεατρίνα όπως πάντα
καθώς στάθηκα αντίκρου σου εψές.
Κάθε σκέψη μου – και μια φάλτσα μπαλάντα
χίλιες δυο μπερδεψές.

Μήτε ξέρω τί σ'ολεγα. Κάτι βέβαια για ...γέλια
με τα «ναι» μου, τα «πλην» και τα «εχτός».
Ξέρω! Ξέρω, μου 'ρχότανε τέλεια
τέτοιος ρόλος φριχτός.

Τέτοιος ρόλος! Δε σάστισα. Σ' έχω μπλέξει. Τί κρίμα!
στα χεράκια μου χωρό Φασουλή
– στην παράξενη αυτή παντομίμα –
σε μια φάρσα τρελή.

Κι ούτε ράγισ' η μάσκα μου! Μήτε σ' έβαλα σ' ένοια
η ...Συνείδηση... Ξέρω... η Τιμή...
Αχ! πώς μοιάζω προφίλ χουματένια,
της ψευτιάς ...προτομή!

Η σιωπή των ουρανών (1949)

Γιώργος Γεραλής (1917-1996)

Γαλιλαίος

Τυφλώθηκε μελετώντας τον ήλιο.

Από τότε,

ήταν πια ελεύθερος να βγαίνει από το σπίτι του,

να κινείται επιτέλους,

αφού είχε αποδειχτεί, φως φανερό,

πως η γη ήταν ακίνητη

(χωρίς καμιά ομοιότητα, λοιπόν,

με τον τροχό ή το μαστίγιο).

Η θεία τάξη, ανέπαφη.

Αυτό διευκόλυνε τα βήματά του

όταν κατέβαινε ως την πιάτσα,

πάντοτε με την προστασία της εξουσίας,

για να ψωνίζει λάχανα χωρίς ζαλούρα.

Γκρινιάρης αθεράπευτος, παραπονιόταν κιόλας.

Άφησε όμως έργο, όπως λένε,

που, «τελικά», δικαιώθηκε.

Και η «ομολογία»;

Και οι γονυκλισίες στον Ιννοκέντιο;

Αυτά κι αν ήταν λάχανα.

Η ελληνική νύχτα (1974)

Τάκης Σινόπουλος (1917-1981)

Νυχτολόγιο I

NATIONAL TOURIST ORGANISATION OF GREECE.

Με τη Μαρία πήγαμε δυο φορές στην WEEK XENAKIS

που έγινε στο HEROD ATTICUS THEATRE, όπως

έγραφαν τα εισιτήρια. Ακούσαμε τη μουσική. Ο

Ξενάκης, το μικρό του όνομα Γιάννης, το είδα πολλές

φορές στις εφημερίδες να γράφεται Ιάνης. Το ενδια-

μεσο ωμέγα που είναι σαν κώλος φαίνεται το 'φαγαν τα

ποντίκια στη Γαλλία. Φρίκη και φρίκη.

Νυχτολόγιο 3

Τηλεφώνημα της Ν. προ ημερών.

Ήταν στην Ύδρα, θα ξαναφύγει στην Ύδρα.

Έχει νοικιάσει σπίτι στην Ύδρα.

Θα μείνει στην Ύδρα.

Θα έχει τσιγαράκι και έρωτα.

Αλλά φοβάται τις νύχτες.

Κάτι πρόσωπα που τους έδωκε θάρρος πάνε και τη

βρίσκουν τις νύχτες, την ενοχλούν, την αγγίζουν, θα 'ναι,

συλλογίζομαι, πρόσωπα-νυχτερίδες. Τη νύχτα οι νυ-

χτερίδες και τα μάτια σου γαρίδες. Ε λοιπόν, της

λέω, τί σου ήρθε να πας να νοικιάσεις μονάχη σου ένα

σπίτι τόσο μακριά; Θυμήσου:

που κράτησες μονάχη σου όλη

την τραγική κλεψύδρα

βουβή, σα να 'χε ιδεί την Ύδρα

στο ουράνιο περιβόλι.

Αλλά η Ύδρα της Ν. δεν είναι του Σεφέρη. Είναι κάτι

διαφορετικό. Ένα τεράστιο μαύρο, υγρό, διψασμένο,

σαρκοβόρο. Τριγύρω η θάλασσα.

Συλλογή II, 1965-1980 (1980)

Κώστας Γαρίδης (1919-1984)

Γραμματολογία

Ποιητής, εγώ, μικρός και τελευταίος

στις σελίδες σας, κύριε Χάρη.

Πρώτοι, Στεργιόπουλος, Δημάκης και Δικταίος

ο Καραντώνης μέγας κριτικός

και σεις ακαδημαϊκός.

Κι όλοι μαζί θα μπορούμε μες στ' αλώνι

του χρόνου, να μας αλωνίσει.

Μισοί από δω, μισοί από κει

κι ασήμαντοι κι ακαδημαϊκοί.

Δω τον καρπό και κείθε τ' άχυρο θα μας αφήσει.

Ανθολογίες

Έβγαλε ο Παππάς ανθολογία

κι ευλόγως σαν παππάς τα γένια του ευλογεί.

Όπου να δεις κι όπου να πας

η Ρίτα edώ εκεί ο Παππάς.

Στο μπαλκόνι του απογεύματος (1978)

Μιχάλης Κατσαρός (1919-1998)

Η διαθήκη μου

Αντισταθείτε

σ' αυτόν που χτίζει ένα μικρό σπιτάκι
και λέει: καλά είμαι εδώ.

Αντισταθείτε σ' αυτόν που γύρισε πάλι στο σπίτι
και λέει: Δόξα σοι ο Θεός.

Αντισταθείτε

στον περσικό τάπητα των πολυκατοικιών

στον κοντό άνθρωπο του γραφείου

στην εταιρεία εισαγωγαι-εξαγωγαι

στην κρατική εκπαίδευση

στο φόρο

σε μένα ακόμα που σας ιστορώ.

Αντισταθείτε

σ' αυτόν που χαιρετάει απ' την εξέδρα ώρες ατέλειωτες τις παρελάσεις

στον πρόεδρο του Εφετείου αντισταθείτε

στις μουσικές τα τούμπανα και τις παράτες

σ' όλα τ' ανώτερα συνέδρια που φλυαρούνε

πίνουν καφέδες σύνεδροι συμβουλατόροι

σ' αυτή την άγωνα κυρία που μοιράζει

έντυπα αγίων λίβανον και σμύρναν

σε μένα ακόμα που σας ιστορώ.

Αντισταθείτε πάλι σ' όλους αυτούς που λέγονται μεγάλοι

σ' όλους που γράφουν λόγους για την εποχή

δίπλα στη χειμωνιάτικη θερμάστρα

στις κολακείες τις ευχές στις τόσες υποκλίσεις

από γραφιάδες και δειλούς για το σοφό αρχηγό τους.

Αντισταθείτε στις υπηρεσίες των αλλοδαπών και διαβατηρίων

στις φοβερές σημαίες των κρατών και τη διπλωματία

στα εργοστάσια πολεμικών υλών

σ' αυτούς που λένε λυρισμό τα ωραία λόγια

στα θούρια

στα γλυκερά τραγούδια με τους θρήνους

στους θεατές

στον άνεμο

σ' όλους τους αδιάφορους και τους σοφούς

στους άλλους που κάνουνε το φίλο σας

ώς και σε μένα, σε μένα ακόμα που σας ιστορώ αντισταθείτε.

Τότε μπορεί βέβαιοι να περάσουμε προς την Ελευθερία.

Κατά Σαδδουκαίων (1953)

Υστερόγραφο

Η διαθήκη μου πριν διαβαστεί

- καθώς διαβάστηκε -

ήταν ένα ζεστό άλογο ακέραιο.

Πριν διαβαστεί

όχι οι κληρονόμοι που περίμεναν

αλλά σφετεριστές καταπατήσαν τα χωράφια.

Η διαθήκη μου για σένα και για σε

χρόνια καταχωνιάστηκε στα χρονοντούλαπα

από γραφιάδες πονηρούς συμβολαιογράφους.

Αλλάξανε φράσεις σημαντικές

ώρες σκυμμένοι πάνω της με τρόπο

εξαφανίσανε τα μέρη με τους ποταμούς

τη νέα βουή στα δάση

τον άνεμο τον σκότωσαν -

τώρα καταλαβαίνω πια τί έχασα

ποιος είναι αυτός που πνίγει.

Και συ λοιπόν

στέκεσαι έτσι βουβός με τόσες παραιτήσεις

από φωνή

από τροφή

από άλογο

από σπίτι

στέκεις απαίσια βουβός σαν πεθαμένος:

Ελευθερία ανάπηρη πάλι σου τάζουν.

Κατά Σαδδουκαίων (1953)

Γιώργος Λίκος (1920-2000)

Ο ποιητής

Τη νύχτα την ψυχή μου τυραννεί

Ο φόβος των βαρβάρων

Πολύχρωμοι με τις παντιέρες απ' τα Σούσα

Βαδίζουν να 'μπουν στην καρδιά μου

Μα ένας γέροντας τους σταματά

Και χάνονται.

Όμως όταν καταμεσήμερο στην πόλη κατεβαίνω

Αγέρωχα να κάθονται τους βρίσκω στην πλατεία

Πίνω καφέ μαζί τους και γελώ κι εκείνοι με χλευάζουν

«Με πειθαρχία και σφαγή» μου λεν «ο κόσμος προχωρεί

Εσένα θα σε σβήσουμε μες στα νεκρά μνημεία».

Σιγά σιγά παίρνω το δρόμο για το κάστρο

Στα ρημαγμένα τείχη μπρος ο γέροντας σκυφτός
Πάνω σε μάρμαρο παλιό κει χάρω πεταγμένο
Μ' ένα κοχύλι λαμπερό που πήρε απ' το δισάκι
Μες στη σωπή της μοναξιάς μ' υπομονή χαράζει
Τη λέξη: ΠΟΙΗΤΗΣ

Οι σημαίες

Νεκροί Φαντάσματα Σημαίες
Σημαίες της Ελευθερίας
Σημαίες των παραισθήσεων
Σημαίες των στρατών
Σημαίες ευκαιρίας
Σημαίες της απελπισίας
Ουράνιο τόξο η Σημαία του Θεού.

Ποίηση 1944-1990 (1992)

Νέλλη Ανδρικοπούλου (1921-2014)

Δυο νεαροί

Δυο νεαροί που αντίκρυ σου
με δόντια ατσαλένια
λευκά καθώς αμύγδαλα
μασήσαν κάθε έγνοια
που 'χουν μουστάκι και οι δυο
πυρρόξανθο γουστάρουν
να σε κοιτάξουν μια στιγμή
κι ύστερα να μουντάρουν
– όχι σ' εσέ, ο στόχος τους
που νόμισες πως είσαι
μα μεταξύ τους οι σκληροί
– κι εσύ τον κόμπο λύσε
πέσε ξανά στη συλλογή
βορά στην απουσία
η τύχη δεν το θέλησε
τα δυο να γίνουν τρία
εδώ στα καφενεία...

Το μοιραίο

Κατόπιν μακράς συμβίσεως ο γάλλος φιλόσοφος Althusser
εστραγγάλισεν – εις στιγμήν παρακρούσεως; – την σύζυγό του.

Πάλη ερώτων
πάλη γερόντων

μα μόνον όταν
η γραία τραύλισεν
halte! tu serres!
ολοκληρώθηκε
η μοίρα των
Althusser.

Νοοπαίγνια (2005)

Νάνος Βαλαωρίτης (1921-2019)

Μωραίνει ο Κύριος όν θέλει απωλέσει

Η θάλασσα πάλι η θάλασσα
θέλει καλύτερο φωτισμό
κι αυτό να λέγεται
από τους λέλεγες των διορθωτών
ο πανσέληνος λόφος ο ιδεατός
σκοτεινιάζει από φτερό αεροπλάνου

στα διάτρητα αφτιά των καλλονών
κρέμονται χταπόδια και αστακοί
ο σκόρος τρυπώνει στα ρούχα
και τα κατατροπώνει μάταια
οι ευθείες ευθυγραμμίζουν
το σχέδιο πόλεως
εχχυμώνοντας σταδιακά
περιεκτικές ποσότητες
οδοστρωτίνης

είμαστε άνθρωποι χωρίς σύνεση
τα καθάρματα της χασμωδίας
παραμορφωμένοι απ' την ευδία
κάντε πίσω όμοροι που επαινείτε
τα κατορθώματα της μωρίας
μιας νύχτας καλοκαιρινής

η θάλασσα λέω θέλει λιωμένο σίδηρο
να 'ρθει στα σύγκαλά του
ολόκληρος ο προχθεσινός λαός
που συρρέει να προσκυνήσει
μια βαθιά ρυτίδα στο ζαρωμένο
μέτωπο ενός λυκούργου λογοθέτη

κάτω απ' το φως ενός ξεβιδωμένου
γλόμπου ενόσω ο τόσο φιλικός

υδράργυρος που ανεβοκατεβαίνει
το είπε εξαρχής, η θάλασσα
θέλειτσιμουδιά

Γ. Μαρκόπουλος - Κ. Γ. Παπαγεωργίου, *Τα ποιήματα του 2008* (2009)

Δημήτρης Τσαλουμάς (1921-2016)

Αγανάκτηση προοδευτικού

Τί κάθεται και μουρμουρίζεις κι όλα τα ρίχνεις
στον τουρισμό; Τί βλέπεις δηλαδή το στραβό;
Χαμόγια μάς ήθελες ακόμη και περβόλια
να περνάς καβάλα το γαϊδούρι και να γδέρνουν
τα γόνατά σου οι λυγαριές; Ή να παίρνεις
τοίχο τοίχο το κτήμα της Καλαφάταινας
και να πηδάς σαν το λαγό μη σε προλάβει το κύμα
και πας σαν κατουρημένος στη δουλειά σου;
Βεβαίως, εσείς θα θέλατε τον κόσμο
να παιδεύεται για ένα κομμάτι φωμί, για ν' ακούτε
μάγκανα το δειλινό και κουδουνάκια την αυγή
και να 'χετε το περιγιάλι δικό σας το μεσημέρι.
Αν ήταν το κτήμα μου στη θέση του δικού σου
θα σήκωνα ξενοδοχείο πενήντα κλινών, θα...
Αυτά οι πατριώτες μου, και είναι αλήθεια
πως το φωμί που τρώνε ποτέ δεν ήταν
λευκότερο, οι κοιλιές τους πιο αρχοντικές,
πιο γυαλιστά τα φαλακρά τους κεφάλια.

Το βιβλίο των επιγραμμάτων (1982), *Το ταξίδι* (τ. 2, 1995)

Άρης Αλεξάνδρου (1922-1978)

13

Σύντροφε, κοιμάσαι;
Ήθελα να μου πεις, ξέρεις καμιά σελίδα μαρξισμού
που να βουλιάζουν οι λέξεις στο χαρτί
σαν τη σιωπή μου
στις κόρες των ματιών της;

Άγονος γραμμή (1952)

Η αναμμένη λάμπα

Εσείς που υπακούτε σε κυβερνήσεις και Π.Σ.
σαν τους νεοσυλλέκτους στο σιωπητήριο
θ' αναγνωρίσετε μια μέρα πως η ποσότητα της πίκρας
έτσι που νότιζε για χρόνια τους τοίχους του κελιού
ήταν αναπόφευκτο να φτάσει στην ποιοτική μεταβολή της
και ν' ακουστεί

σαν ουρλιαχτό

σαν εκφυρσοκρότηση.

Εσείς που άλλα λέγατε στους φίλους σας κι άλλα στην καθοδήγηση
θ' αναγνωρίσετε μια μέρα πως εγώ
ήμουνα μονάχα παραλήπτης
των όσων μου 'στελναν γραμμένα με λεμόνι
οι φυλακισμένοι

και των δύο ημισφαιρίων.

Αν μου πρέπει τιμή
είναι που είχα πάντοτε τη λάμπα αναμμένη μέσα στην κάμαρά μου
κι έκανα την εμφάνιση των μυστικών τους μηνυμάτων
κρατώντας τις λογοκρινμένες τους γραφές πάνω από τη φλόγα.

Ευθύτης οδών (1959)

Αριστοτέλης Νικολαΐδης (1922-1996)

Από τους εκλεκτούς

Ήμουν από τους εκλεκτούς του κόμματος.
Στις παρελάσεις πάντα εκεί, στις συνελεύσεις
τελευταίος σταματούσα τα χειροκροτήματα.
Πήρα μετάλλια και παράσημα ποικίλα
τη μέλαινα ταινία, την ερυθρωπή σφυρά
πήρα το δεύτερο βραβείο κομματικότητας.
Το πρώτο (κι απ' εδώ αρχινούν τα βάσανα)
το πήρε φυσικά ο εκτελεσμένος. Και δικαίως.
Γιατί αυτός ήταν η αιτία των δεινών
αυτός με τα γαμφιά χαμόγελα, την αυστηρή του ενάσκηση
και προπαντός με την επίμονη
προσήλωσή του στις γραφές. Αυτός
ο γραμμικός, ο γραμματέας, ο προγράφων
(και τέλος ο προγεγραμμένος)
από τους εκλεκτούς ο πιο εκλεκτός του κόμματος.

Η πείρα και η πυρά (1960)

Κρακρόναχ

Α

Ανίδεος πάλι, δραπετεύσας εκ νεκρών
με το κενό, πλειόκαινο κρανίο του στην όψη
βυθώντας αφυδατωμένους μες στη θάλασσα
κράζοντας, θάλαττα, θάλαττα, θάλαττα,
γυμνός, εκτεθειμένος μοναχά στις μύγες
κι αυτή με πλάγιο βλέμμα τρωκτικού
με την κοιλιά της υποτεταγμένη
γεμάτη ανόσιες εντομές
βουβή κι αχνίζουσα κι υπνοβατούσα
μα υποδηλώνοντας, ο σκύλαξ
φοβού τις υλακές του σκύλακος
πιστή, πιστή παρά τω σκύλακι,

Κουρφύρστενταμ! Ω βερολίνεια τείχη
πορνίδια του απογεύματος

τείχη της Καταισχύνης
Ούτα Ουτάνοβα, Καρλ Μαρξ, Μαρξ, Μαρξ.
πράκτορες μυστικοί, ξεκουτιασμένοι
μέσα σε γυάλινα γηροκομεία
φήμες εσπερινές, Γκεστάπο, Γκεπεού, φον Ες
ευνουχισμένοι επαναστάτες
αιρετικοί φλεγόμενοι στους δρόμους
άθαφτοι, εξατμισμένοι, λήξαντες
κλειστά φαντάσματα της Ιστορίας
ο Κρουπ φον Μπόλεν ουντ Χάλμπαχ
Νταχάου, Μπούχελνβαλντ, Ιρκούτσκ,
φιαλίδια υδροκυάνιου

Κουρφύρστενταμ!, πίνοντας ήσυχα καφέ
με τον Ούνιστον Βησσαριόνοβιτς Χίτλερ.

Οι παράχρονες αναμνήσεις (1966)

Κάρολος Τσίζεκ (1922-2013)

Παραλληλισμός

Κάθομαι στην πλατεία του χωριού,
κοιτάζοντας τη σκύλα με τον σκύλο
που, λίγο αδέξια, ό,τι απαιτεί το φύλο
επιχειρεί, με πείσμα αρσενικού.

Όμως η σκύλα, ολότελα απαθής,
προκλητικά αγνοεί τον ερωτύλο

και ανάληκτη μπροστά σε τόσο ζήλο
σε κάνει τελικά να αγανακτείς.

Όστε ούτε εδώ τα πράγματα είναι απλά,
δεν παιδεύουν μονάχα τους ανθρώπους:
σε ό,τι μου αρνιέσαι εσύ, με χίλιους τρόπους,
δεν μ' ενθαρρύνουν μήτε τα σκυλιά.

Νοικοκυροσύνη

Πατημασιές γατίσιες στο καπό
μου φέρανε στο νου το σπιτικό σου,
όπου κάθε φορά νυχοπατώ,
την γκρίνια να αποφύγω ή τον θυμό σου.

Τα πολλά σου τα «μη» μ' έχουν ταράξει,
ούτε που ξέρω πια πώς να φερθώ:
πρωτεύουν καθαριότητα και τάξη,
μου τα φοράς με το νοικοκυριό.

Στίχοι έρωτα και αγάπης (2005)

Πάνος Θασίτης (1923-2008)

Ελληνική επαρχία μ.Χ.

Εφριξε σαν πήγε ο ίδιος, με τα ίδια του τα μάτια και τα είδε.
Τόση ρεμούλα, τέτοιο χάλι, πού να το φανταστεί.
Έβγαλε ευθύς διαταγές τη μια πάνω στην άλλη,
ήλεγξε, καυτηρίασε, τιμώρησε, κάτι να διορθώσει,
κάτι να περισώσει απ' την καταστροφή.

Οι άλλοι, οι από πάνω, μάθαιναν βέβαια ταχτικά τα νέα.

Τον ζήλο του λαμπρού νέου επάρχου
την ακάθεκτη έφεσή του για ευποιία, χρηστή
φιλόπτωχο διοίκηση κτλ.
Μα δεν ανησυχήσαν. «Θα του περάσει» είπαν
«κι άμα δεν του περάσει
και κάνει τώρα πως δεν ξέρει,
τον αντικαθιστούμε, τον διαγράφουμε,
τον εξαφανίζουμε στο κάτω κάτω.

Το ίδιο μας κάνει συνεπώς κι αν του περάσει
κι αν δεν του περάσει».

Η αλήθεια είναι πως του πέρασε και του παραπέρασε.
Ούτε να τον παραμερίσουνε χρειάστηκε
ούτε βέβαια – τον άνθρωπο! – να τον εξαφανίσουν.

Ήδη, γοργά ανέρχεται κι έχει λαμπρό το μέλλον.

Εκατόνησος, 1971

Μαθήματα

Η λέξη *Ελευθερία* είναι σχετική, Ελλάς
επίσης σχετική – αυτό το παραδέχονται όλοι.
Κόβοντας κάτι από τη μια, προσθέτοντας στην άλλη κάτι,
τουλάχιστον φαινόμεναστε – κι εν μέρει είμαστε –
και φιλελεύθεροι κι εθνικοί συνάμα.

Αν κάποιος βλάπτονται απ' τα μέτρα μας, οι άλλοι ωφελούνται
κι αν μερικοί μεμφιμοιρούν, στραβοκοιτούν ή έστω κάνουν που αντιδρούνε
αυτό το επιτρέπουμε, το ενθαρρύνουμε αυτό – με μέτρο.

Εμείς στενά δεν ερμηνεύουμε τ' άγια των αγίων!

Άμα το παρακάνουν όμως κι αρχίσουν τις φωνές
τα «κλέφτες» «τύρανοι» τα «κάτω» κι άλλα που τα συνηθίζουν
και βγουν στους δρόμους συν γυναιξί και τέκνοις
και τα λένε στ' ανοιχτά και πια δεν παίρνουν από λόγια κι απ' αστεία,
ορμούν οι γυμνασμένοι νόμοι σα σκυλιά και τους κατασπαράζουν,
γονατιστοί στις πλάκες έλεος ζητούν, ομολογούν οι άθλιοι το λάθος
το διαλαλούνε στις πλατείες.

– Όχι, θα παίξουμε εν ου παικτοίς!

Ελεεινόν θέατρον (1980).

Νίκος Σπάνιας (1923-1990)

Από μέρα σε μέρα

Ειδήσεις γεμάτες πύο και πυρετό
Μια πρόοδος πυκνόμευση σαν πίσσα
Το παράβακτρο κράτος των Ελλήνων
Ο Πάπας Ποντήφιξ Πονηρός
Ιεραπόλος απαθών ποιμνίων
Βρέχει τα σμήνη των Αγίων του
Ωσάν ακρίδες «επί τας κεφαλάς» των χριστιανών
Ιστός αράχνης κυκλοδίωχτης ο Παπισμός
Βρέχει πικρά εκκρίματα μια δυναστεία ακρίδων

Βασίλεια δολοφονίας και διαφθοράς
Αδιάλειπτα εγκλήματα (Πόντικας Πονηρός)
Έντεκα εκατομμύρια τρωκτικά στη Νέα Υόρκη
Βολιδοσκοπήηση και Επιβουλή
Ο Πόλεμος με γλώσσα τεμαχισμένη και βομβούσα
Ο Πόλεμος χασάπης των ψυχών ο Χάρος
Παγερός σα ναύαρχος
«Ελληνοχριστιανικά Ιδεώδη»
Στρατιές μερμήγκια αναρριχώνται
Βομβηδόν σε ισάριθμα ξερά κορμιά
Ο θάκος του Θεού μια βουλμιά
Το πρόσωπό του ανθισμένο αγκάθι
Μεγαλεπήβολος και Παντεπόπτης
Χιλιάδες των χιλιάδων χριστιανοί
Ανίκανοι να κάνουν μια
Σωστή σούμα Χριστιανοσύνης!

Ποήματα της Τρίτης Λεωφόρου, αρ. 3 (1971)

Γιάννης Δάλλας (1924-2020)

Δαυίδ ο συνάδελφος

Στην πληχτική επαρχία τί γύρευες Δαυίδ;

Υρίσεις επιτέλους από τόσα μέτωπα
στου εμπορικού την πόρτα κάθεσαι μικρόσωμος
ή και χαμένος μες στους δρόμους πατημένος
σαν φίδι απ' τους λαούς με το κεφάλι απ' έξω

Κάτω απ' τη στέγη περιμένει μια ψυχή
σου ετοίμασε τα λουτρά σου αλλάζει την πληγή
μ' ένα δαδί σου φέγγει ν' ανεβείς την κλίνη
σ' αποκοιμίζει με το μέλι του μαστού
σαν την καλή συμβία

Διώξε την Δαυίδ

κράτα την πρώτη σου ερωμένη τη σφεντόνα

Τα γιγαντώσωμα ανθρωπάρια ιδές τα εκεί
με εμπόρων λεοντές με αστών φερσίματα
κι εσύ στο φάνωμα ημερεύεις τα σκυλιά
κι είσαι όλος δοξασία και μαύρη συλλογή
βλέπεις με το 'να μάτι ακούς με το 'να αφτί
πράγματα φοβερά να ψιθυρίζονται έξω

Δαυίδ τη σάλπιγγα κρατώ και προπορεύομαι
εβαρβαρώθη η Ρωμανία – τί περιμένομε!

Πόρτες εξόδου (1962)

Who is Who

Χωλίαμβοι εις ήχον εμβατηρίου

Το συνάφι του τον είχε για μύστη
κι η θυγατρίδα Σχολή «ψιτ! ψιτ!»

Μα αυτός δεν το βάζει κάτω:
«Βαστάτε με μη βγω με πλακάτ»

(Σαν μην ήταν άλλοτε Ερές
τους περνά γενεές δεκατέσσερες)

Και των Συνταγματαρχών κλωτσοσκούφι.
Κι αυτοί – δεν βαριέστε, ουφ

Κροτίδες αντί για στάση
μας έπρηξαν με τέτοιαν αντίσταση

Υπάρχει κι η λύση του ασιχτίρ
passport επί του πιεστηρίου

Τ' αεροσκάφος στο ρελαντί:
Ποιος έχει σειρά για αντίο;

Π.χ. ο κύριος Μάγκατζης
μετά συμβίας και άλλων bagages

Και μείναμε εμείς με τα κόλλυβα
και τις μελοποιήσεις του Μπολιβάρ
Liberty Liberty
LIBERTAD

Ζωντανός χρόνος (1985)

Γιώργης Παυλόπουλος (1924-2008)

Τα όρια της τέχνης ενός μικρού ζαχαροπλάστη

Στον Ηλία Χ. Παπαδημητρακόπουλο

Μια κυρία που λάτρευε τις τέχνες
είπε στον μικρό ζαχαροπλάστη:
Δείξε μας την τέχνη σου μικρέ.
Και κείνος φτιάχνει ένα ζαχαρένιο κρίνο.

Όμως την κυρία δεν την ικανοποιεί
και κείνος φτιάχνει μια ζαχαρένια πάχνη
και μέσα στην πάχνη ζαχαρένιο κήπο
και μέσα στον κήπο βάζει το κρίνο.

Και πάλι την κυρία δεν την ικανοποιεί
και κείνος φτιάχνει ζαχαρένιο σέρσεγκα
να πίνει μέλι από το κρίνο.

Μήτε κι αυτό την ικανοποιεί αισθητικά
και τότε ο μικρός κάνει τον σέρσεγκα τρελό
μπαίνει κάτω απ' το φουστάνι της κυρίας
και κάπου εκεί
χώνει το ζαχαρένιο του κεντρί.

Ο λύκος και ο έρωτας

Με τον φίλο μου το λύκο
τον δειλό τον κουτοπόνηρο
περπατούσαμε μαζί
μες στο σκοτεινό μου όνειρο

και του λέω: Λύκε πες μου
τί να κάνω με τον έρωτα
όλα είναι κει θολά
μυστήρια κι αφανέρωτα

Και μου λέει άκου Γιώργη
δε θα λύσω τ' ανεξήγητα
γλέντησε μ' όσες μπορείς
τ' αμπέλια είναι ατρώγητα.

Άι στο διάβολο του λέω
αχρείε κι αλιτήριε.
Και το χτήνος μ' απαντά
να σε φάει ο λύκος κύριε.

Να μη τους ξεχάσω (2008)

[Χαϊκού]

Ουρά παγονιού
σε πισινό μαϊμούς
τούτος ο κόσμος.

Γελάει ο λύκος.
κάτι του ψιθύρισε
στ' αφτί τ' αρνάκι.

Τριαντατρία χαϊκού (1990)

Μανόλης Αναγνωστάκης (1925-2005)

Θεσσαλονίκη, μέρες του 1969 μ.Χ.

Στην οδό Αιγύπτου – πρώτη πάροδος δεξιά –
Τώρα υψώνεται το μέγαρο της Τράπεζας Συναλλαγών
Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως
Και τα παιδάκια δεν μπορούνε πια να παίζουνε από τα τόσα τροχοφόρα που
περνούνε

Άλλωστε τα παιδιά μεγάλωσαν, ο καιρός εκείνος πέρασε που ξέρατε
Τώρα πια δε γελούν, δεν φιθυρίζουν μυστικά, δεν εμπιστεύονται,
Όσα επιζήσαν, εννοείται, γιατί ήρθανε βαριές αρρώστιες από τότε
Πλημμύρες, καταποντισμοί, σεισμοί, θωρακισμένοι στρατιώτες·
Θυμούνται τα λόγια του πατέρα: εσύ θα γνωρίσεις καλύτερες μέρες
Δεν έχει σημασία τελικά αν δεν τις γνώρισαν, λένε το μάθημα οι ίδιοι στα
παιδιά τους

Ελπίζοντας πάντοτε πως κάποτε θα σταματήσει η αλυσίδα
Ίσως στα παιδιά των παιδιών τους ή στα παιδιά των παιδιών των παιδιών
τους.

Προς το παρόν, στον παλιό δρόμο που λέγαμε, υψώνεται η Τράπεζα Συναλ-
λαγών

– εγώ συναλλάσσομαι, εσύ συναλλάσσεσαι αυτός συναλλάσσεται –,
Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως
– εμείς μεταναστεύουμε, εσείς μεταναστεύετε, αυτοί μεταναστεύουν –
Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει, έλεγε κι ο Ποιητής
Η Ελλάδα με τα ωραία νησιά, τα ωραία γραφεία, τις ωραίες εκκλησιές

Η Ελλάς των Ελλήνων.

Επιτύμβιον

Πέθανες – κι έγινες και συ: ο καλός,
Ο λαμπρός άνθρωπος, ο οικογενειάρχης, ο πατριώτης.
Τριάντα έξι στέφανα σε συνοδέψανε, τρεις λόγοι αντιπροέδρων,
Εφτά ψηφίσματα για τις υπέροχες υπηρεσίες που προσέφερες.

Α, ρε Λαυρέντη, εγώ που μόνο το Ξερα τί κάθαγμα ήσουν,
Τί κάλπικος παράς, μια ολόκληρη ζωή μέσα στο ψέμα
Κοιμού εν ειρήνη, δεν θα 'ρθώ την ησυχία σου να ταράξω.
(Εγώ, μια ολόκληρη ζωή μες στη σιωπή θα την εξαγοράσω
Πολύ ακριβά κι όχι με τίμημα το θλιβερό σου το σαρκίο).
Κοιμού εν ειρήνη. Ως ήσουν πάντα στη ζωή: ο καλός,
Ο λαμπρός άνθρωπος, ο οικογενειάρχης, ο πατριώτης.

Δε θα 'σαι ο πρώτος ούτε δα κι ο τελευταίος.

Κριτική

...Και βασικά, λείπουν οι προεκτάσεις

Αυτή η γοητευτική ασάφεια που υποβάλλει
Δεύτερα πλάνα και απρόσμενες προοπτικές
Που θέτει θέματα ερμηνείας, συζητήσεων,
Υποδηλώνει δομές και αποκαλύπτει ουσίες
Λείπει η παρθενικότητα στην έκφραση, το άλλο
Εντέλει η πρισματικότητα των πραγμάτων – λες
Κι έχετε στο χέρι ένα σφυρί και σαν τους γύφτους
Σφυροκοπάτε αδιάκοπα στο ίδιο αμόνι.

– Σαν τους γύφτους
σφυροκοπάμε
αδιάκοπα
στο ίδιο αμόνι.

Ο στόχος (1970)

Σταύρος Βαβούρης (1925-2008)

Ένας ποιητής το 1960

Δ'

(Μονόλογος)

Δεν με ξυπνήσαν αύρες απαλές ποτέ.
Τυφώνες άνοιγαν με πάταγο τα τζάμια
κι έσπαζαν άγρια στον ύπνο μου.
Άστραψαν άγριες αυγές μες στα όνειρά μου
και με πετάξαν έξω απ' το κρεβάτι
με την ψυχή στα δόντια.

Τώρα λοιπόν μη μου μιλάτε
για τη βέβαιη ροδοδάκτυλη ηρώ
που μουσική και ηριγένεια αύριο
θα εγγίσει τα κλειστά μου βλέφαρα σα θρόισμα
γι' αυτά
και για τις άλλες σχετικές ρομαντικές αηδίες.

Ε'

(Γράμμα ενός κριτικού)

Δεν έγραφα
γιατί δε διάβασα ακόμα βέβαια το βιβλίο σας.
Αλλ' ελπίζω πως οι στίχοι του
δεν είναι λυρικοί και συμπαθείς.
Τί λέω συμπαθείς;
καθόλου συμπαθείς αλλ' αντιθέτως

ότι στάζουνε χολή και δηλητήριο
ότι εγγίζουνε σα σίδηρο αναμμένο.

Ελπίζω να 'ρθανε συχνά στο νου σας
το υπομειδιάματα
τότε που κυκλοφόρησε η πρώτη συλλογή σας
«μ' αγάπη και με πίστη για τον άνθρωπο»
και τις λοιπές γελοίες πεποιθήσεις σας.

Να θυμηθήκατε καλά τους σαρκασμούς
τους δήθεν χαμηλόφωνους·
κι επιτέλους να σας έχει συνετίσει η πείρα
– πώς το λένε; – πια να βάλετε μυαλό.
Προς το παρόν αυτά.
Και θα σας ξαναγράψω φυσικά
σαν διαβάσω τη νέα σας δουλειά, με το καλό.

Ποήματα (1977)

Δημήτρης Δούκαρης (1925-1982)

Η Πέμπτη Διεθνής

Αν οι Λουδοβίκοι πλησίασαν άνετα
στο είκοσι
και οι Παλαιολόγοι λίγο ακόμη
θα έφταναν στο δέκα·
αν στη Ρώμη απελπιστικά σωριάστηκαν
οι αριθμοί· Σιλβέστροι και Κλημέντιοι,
Παύλοι και Ιωάννηδες, Πίοι
και τα λοιπά –
εμείς της γης οι κολασμένοι,
με τα πολλά «εμπρός»
και τις σήμαιες στα οδοφράγματα,
αλλά και τα στομφώδη μέγαρα
με ύμνους διθυραμβικούς
από ακραιφνή Σοβιέτ,
σταθήκαμε στο τέσσερα από καιρό·
οι Λουδοβίκοι όμως ήξεραν τα μυστικά,
οι Παλαιολόγοι κρατούσαν βιβλία παλαιά,
στη Ρώμη τα είχαν μελετήσει εξονυχιστικά·
πρέπει οπωσδήποτε να φτάσουμε στο πέντε
οριστικά –
κρίμα που θα 'ταν να τελειώσομε
μονάχα με το τέσσερα.

Αποδημία Β' (1969)

Λουκάς Θεοδωρόπουλος (1925-2013)

Ήρωας

Μπήκα στη δουλεψή σου για καλά.
Ξεπέρασα τις νόρμες. Όμως
ούτε παράσημο μου έδωσες
ούτε ήρωα με ανακήρυξες της εργασίας.
Ενώ αν ήμουνα πολίτης των Σοβιέτ
κι εσύ Πολιτικό Γραφείο
θα 'χες κρεμάσει το πορτρέτο μου στον τοίχο
θα μ' είχες για παράδειγμα.

Δεν έχεις όσφρηση κομματική.
Δεν ξέρεις τί θα πει αυτοθυσία.

Μυθολογία της Ξάνθης (1967)

Τάκης Καρβέλης (1925-2017)

Κούφιος ήχος

Τα λόγια του
αφήνουν πάντοτε
τον κούφιο ήχο βαρελιού
που έχει αδειάσει απ' το κρασί του.
Η κάθε λέξη του
κυλάει η μια πάνω στην άλλη
όπως κυλούν στάλες νερού
που χάνονται μια μια
μέσα στην πληχτική κι επίμονη
αντήχηση μιας άδειας στέρνας.

Αλέθει ο μύλος σου, πατρίδα

Αλέθει ο μύλος σου
στριφογυρίζουν τα μαχαίρια
γύρω απ' το σώμα μας, πατρίδα,
καθώς τα καλοκαίρια
αντί για δροσερό μελτέμι
στήνουν τ' αποκαϊδία
γύρω απ' τα μάτια μας τρελό χορό
και βλέπουμε άξαφνα μπροστά μας
τ' αγέραστα βουνά
γυμνά και απαστράπτοντα.

Κατάθεση (1956-2002) (2004)

Φαίδρος Μπαρλάς (1925-1975)

Θούριον του Παττακιστάν

Δω κάτω στο Παττακιστάν
καραβανάδες κυβερνάν
και τρων και πίνουν και γλεντάν
και τις εικόνες προσκυνάν!

Σχύψ' το κεφάλι πιο καλά,
λύγα τη μέση σου, ραγιά,
τον πισινό σου τουρλωτό –
να πέφτει το λουρί στρωτό!

Δω κάτω στο Παττακιστάν
νταούλια, πίπιζες βροντάν –
καραβανάς στο γιώτα-χι
πάει τη γκόμενα εξοχή!...

Αφού σ' αφήνουν και βοσκάς,
γιατί, ραγιά, να χολοσκάς;
Κι αν σου τραβήξουνε τ' αφτί,
γέλα – και πες πως δεν πονεί!

Έξω αγιάζι και βροχή –
τί ζέστα πόχει το μαντρί!
(Για να μην κέφτουμε σε λάκκους
μάς βάλανε χωροφυλάκους!...)

Δω κάτω στο Παττακιστάν
οι μέρες μας γλυκά κυλάν:
το σαββατόβραδο Προ-πό,
την Κυριακή με το θεό!

Παν τα κορόιδα φυλακή –
κι εμείς οι άλλοι στη γραμμή,
με ξεσκονόπανο στο χέρι
και με γαρούφαλο στ' αφτί!

Ασίχη μου караβανά,
η Παναγιά να σε φυλά!
Είν' ο ραγιάς πιστό σκυλί,
που γλείφει και παρακαλεί:

«Να 'χα μαχαίρι – την κοιλιά
να σκίσω του караβανά,
ζεστό το αίμα να κυλήσει,
καυτή χαρά να με ποτίσει!»

Μα πού μαχαίρι, πού φυχή!...
Έρμη, σερνάμενη στη γη,
μας μένει μόνο μια φτωχή
και τρεμουλιέρα απαντοχή...

Δω κάτω στο Παττακιστάν
νταούλια, πίπιζες βροντάν!
Καραβανάδες κυβερνάν
και τρων και πίνουν και γλεντάν!...

Εν έτει 2000

Όταν μεγάλωσε, έμαθε
πως ο πατέρας του
ήταν κι αυτός,
«τη νύχτα εκείνη»,
στο Πολυτεχνείο.

Η θεία του η Λιλή,
ο θείος του ο Μιχάλης,
ήταν κι αυτοί,
«τη νύχτα εκείνη»,
στο Πολυτεχνείο.

Όλοι οι γνωστοί του μπαμπά,
όλες οι γνωστές της μαμάς,
ήταν κι αυτοί,
«τη νύχτα εκείνη»,
στο Πολυτεχνείο...

Τώρα, κάθε πρωί,
καθώς κατηφορίζει την οδό Πατησίων
κι αντικρίζει την καγκελόπορτα
την κλεισμένη «εις μνήμην»,
στριφογουρίζει στο νου του
η ίδια απορία:

«Πώς διάλογο χώρεσαν
όλοι αυτοί εδώ μέσα;...»

Απαντα (2014)

Ανδρέας Ποδηλατάς (1925-2019)

Ο Χαμολλιός ο ποιητής

Αφ' ούλλοι γράφουσιν ποιήματα
τζ' εγίναν ποιητές

μεγάλοι τζαι τρανοί,
τζαι μέσα σε πέντ' έξι μήνες
δημοσιεύουν συλλογές,
ο Χαμολλιός ο καλουπόδής
άμπα τζαι κόψει πίσω,
σαν εκάρφωνεν σανίθκια
έγραφεν τζαι την συλλογήν
«Το Τσίμπέριν τζαι τα ΄Πορουκανίθκια».

Τούτ' ήταν μια σπουδαία συλλογή,
με φοερήν επιτυχία,
γιατί ήταν γεμάτη, σκάρτσα,
σατέ ποίησην, επιστήμην τζαι σοφίαν.

Έγραφεν ως τζαι για τον κουρκουτάν
που έμαθεν να φκαίννει αλυπόλητος
πάνω στην φουινιτζιάν
τζ' εν έθελεν μέ σκαλωσιάν
τζ' ακόμα πως η αζαγια
δίχως ν' αροθυμά,
εκένταν εις τα σκοτεινά
πάνω στην αχασιάν.

΄Π' ούλλον τον κόσμον ήρτασιν
οι κριτικοί τζ' οι ειδικοί
να δουν τζαι να θαυμάσουν
τον Χαμολλιόν τον ποιητήν.
Τζείνος επήρεν πκιον αέραν·
αρκίνησεν μιαν νέαν συλλογήν:
«Η Παμπακόπιττα τζαι το Φουρνόφκυον».
Έμαθεν πκιον το μυστικόν
που 'ταν τζαι κρυπτογραφικόν
τζαι πολλά εμπιστευτικόν
'πού έναν φιλολογιζούμενον
τζινούρκον κουλλιαστήριν
π'όγραφεν μοντέρναν ποίησιν
εις το περιοδικόν της ταπατζιάς «Σησαμικόν».

Τζαι για να μέν τον πκιάννει αμμάτιν
που πολλά το εφοάτουν,
αντί για αμματόπετραν, εκάρφωσεν
μιαν φαθκιασμένην τασινόπιτταν
πά' στον γιακκάν του σάκκου
τζαι μιαν κουζούππαν έδησεν
εις τον λαϊμόν, με το όσσοινίν του λάκκου.

Έτσι τον 'συμβούλεφεν
η θκεια του η κουτσουκούτα

τζαι να βαστά στο όεριν του
πάντοτε μιαν φαούταν.

Ο Λαμπύκος (1977)

Νίκος Καρούζος (1926-1990)

Ρομαντικός επίλογος

Μη με διαβάζετε όταν δεν έχετε
παρακολουθήσει κηδείες αγνώστων
ή έστω μνημόσυνα.
Όταν δεν έχετε
μαντέφει τη δύναμη
που κάνει την αγάπη
εφάμιλλη του θανάτου.
Όταν δεν αμολήσατε αίτό την Καθαρή Δευτέρα
χωρίς να τον βασανίζετε
τραβώντας ολοένα τον σπάγγο.
Όταν δεν ξέρετε πότε μύριζε τα λουλούδια
ο Νοστράδαμος.
Όταν δεν πήγατε τουλάχιστο μια φορά
στην Αποκαθήλωση.
Όταν δεν ξέρετε κανέναν υπερσυντέλικο.
Αν δεν αγαπάτε τα ζώα
και μάλιστα τις νυφίτσες.
Αν δεν ακούτε τους κεραυνούς ευχάριστα
σπουδήποτε.
Όταν δεν ξέρετε πως ο ωραίος Modigliani
τρεις η ώρα τη νύχτα μεθυσμένος
χτυπούσε βίαια την πόρτα ενός φίλου του
γυρεύοντας τα ποιήματα του Βιγιόν
κι άρχισε να διαβάζει ώρες δυνατά
ενοχλώντας το σύμπαν.
Όταν λέτε τη φύση μητέρα μας και όχι θεία μας.
Όταν δεν πίνετε χαρούμενα το αθώο νεράκι.
Αν δεν καταλάβατε πως η Ανθούσα
είναι μάλλον η εποχή μας.
ΠΡΟΣΟΧΗ
ΧΡΩΜΑΤΑ.
Μη με διαβάζετε
όταν
έχετε
δίξιο.

Με με διαβάζετε όταν
δεν ήρθατε σε ρήξη με το σώμα...
Ωρα να πηγαίνω
δεν έχω άλλο στήθος.

Πενθήματα (1969)

Μονολεκτισμοί και ολιγόλεκτα

13

η πραγματικότητα φαγωμένη
απ' τα έλκη της ιδεολογίας

25

αυνανίζεσθε και μη πληθύνεσθε

43

πώς θα 'μωνα αλήθεια μες
στην κάσα μου;
το τί γέλιο θα πέσει κάτω
απ' το καπάκι της
με κείνα τα υπέροχα
νεκρώσιμα...

Μονολεκτισμοί και ολιγόλεκτα (1980)

Πολυκατοικία

Νεκρός με τους νεκρούς
αγέλαστος μ' αγέλαστους
αρουραίος μ' αρουραίους
ο κ. Νέκυσ ο διαχειριστής
κι η θυρωρίνα σε φραστική
διασκέδαση
φερμένη απ' την Πίνδο
συντήρηση ανεγκυστήρων
ερημότοπος.

Συντήρηση ανεγκυστήρων (1986)

Παντελής Μηχανικός (1926-1979)

Ίτε

Και τί περιμένεις από ανθρώπους
που τους βιάσανε τις γυναίκες μπροστά στα μάτια τους
και δεν τραβήξανε το σουγιά τους.

Απαθώς
τότε.
Κι απαθώς σήμερα
ζητάνε απλώς
διαζύγιο.

Τέτοιοι ρουφιάνοι
δεν μπορούν να πολεμήσουν για τίποτα.

Αγωγή

Τον έβλεπα συχνά
που οδηγούσε τη γυναίκα του
στα ιδιαίτερα του Κομισάριου
για να εξασφαλίσει μια προαγωγή.

Κάτι τέτοια
ήταν συνήθειες του καιρού μας
και δεν έδωσα ιδιαίτερη προσοχή
σ' ένα ζήτημα ρουτίνας.

Μια μέρα που τον έβλεπα
να παίρνει τη γυναίκα του στον Κομισάριο
λέω
κοίταξε τί άνθρωπος!

Όταν το σκέφθηκα για λίγο
πίσθηκα πως άνθρωπος δεν ήτανε αυτός.
Κι έτσι η φύσις
μπορούσε να μείνει ήσυχη.

Κι όμως η φύσις ανησυχούσε.
Κι έλεγε πως με τον καιρό αυτός ο παλιοκερατάς
θα γίνει διχτάτορας εδωμέσα.

Εμείς οι όχεντρες

Εμείς οι όχεντρες
έχουμε από δυο δόντια με δηλητήριο.

Όταν αποφασίσαμε
να κάνουμε επιτέλους μια κοινωνία ανθρώπων
ορίσαμε να βγάλει ο καθένας μας
να τα πετάξει
τα δυο του δόντια.

Πέρασε καιρός
σε ανακατατάξεις και προσαρμογές
αλλά κάτι δεν πήγαινε καλά.

Ανακαλύψαμε πως η καθεμιά όχεντρα
είχε πια
και τρία και τέσσερα δόντια με δηλητήριο.

Οι υπόλοιπες
όσες τους κλέψανε τα δόντια
χαθήκανε.

Είπα στον μπάριμπα
άλλη φορά, αν ξαναποφασίσουμε,
να πάρει ο ίδιος τα δόντια
να τα εξαφανίσει εκ του ασφαλούς.
Έστω κι αν τον πούνε αντεθνικό, χιλιαστή,
ή με άλλο αποτρόπαιο όνομα
οι όχεντρες.

Κατάθεση (1975)

Νάσος Νικόπουλος (1926-1991)

Οι υπενθυμίσεις (η')

Η ποίηση γέμισε πλαγκτόν
αδιαφώτιστο γυαλί
τροφή για τα φάρια
για δύτες ποιητές
μ' εύκαμπτα πόδια
που παραμονεύουν στις εξέδρες
(ηλικιωμένοι ποιητές)
αριθμώντας τις λευκές σελίδες
των ποιημάτων
που ήθελαν να γράψουν

Η βράβευση πέρασε και πάλι
σ' απόσταση μιας ελπίδας

Τώρα μετρούν τα ένσημα
που λείπουν
το όριο του γήρατος
τα ποιήματα που χάθηκαν
στις πάμφωτες αίθουσες
των συμποσίων
που ανώνυμες τώρα οξειδώνονται
απ' την αναίδεια των ανέμων.

Υλικά από κατεδάφιση (1984)

Τρίτη νωπογραφία

Και έλεγα
πως ακόμα και το χειμώνα
θα 'βρισκα τις πολύχρωμες φωνές
στην Επίδαυρο
να περιμένουν τη δόξα
του καλοκαιριού.

Ήταν αργά όταν φτάσαμε
μόνο ένα φως απολιθωμένο
στην ορχήστρα
και μια κόκκινη επιγραφή
EXCHANGE.

Τριάντα και μία νωπογραφίες (1981)

Άνθος Ροδίνης (1926-2004)

Αν

Αν παραμένεις δούλος απατηλών ονείρων
κι οικόπεδα δεν έχεις στην νήσον των Κινύρων
αν υπουργός δεν είσαι ή έστω βουλευτής
να έρθεις να με φτύσεις
εάν ποτέ σου κτίσεις
επί της γης αυτής.

Αν νυμφευθείς ποτέ σου χωρίς να πάρεις προίκα
αν λες την «σκάφη» «σκάφη» μα και τα «σύκα» «σύκα»
αν έχεις θάρρος γνώμης, αν είσαι γνωστικός
σημειωτόν θα κάνεις
ωσότου θα πεθάνεις
στην ψάθα νηστικός.

Αν η αρχή σου είναι εντίμως να δουλεύεις
χωρίς ποτέ ν' αρπάζεις, χωρίς ποτέ να κλέβεις
αν της τιμής το σκήπτρον υψώνεις θαρραλέως
ηλίθιος θα είσαι
και θα σου λένε «ζήσε»
σαν γάτος ψωραλέος.

Αν δεν έχεις γυναίκα να την θαυμάζουν άλλοι
αν την υπόληψίν σου κανένας δεν προσβάλλει
αν πρόθυμος δεν είσαι ...φανάρι να κρατάς
δεν θα σε χαιρετούνε

όταν σε συναντούνε
αυτοί που χαιρετάς.

Αν την σπονδυλικήν σου όσο μπορείς δεν κάμψεις
και τον συνάνθρωπόν σου με τις ψευτιές δεν βλάψεις
αν την ευθύτητά σου επιδεικνύεις μόνον
ως ον χωρίς αξία
στη συνωμοταξία
θα υπαχθείς των όνων.

Ο Διογένης χωρίς φανάρι (1969)

Κώστας Στεργιόπουλος (1926-2016)

Το πουκάμισο της Ελένης

Για ένα πουκάμισο αδειανό για μιαν Ελένη
(Γιώργος Σεφέρης, «Ελένη», Ημερολόγιο Καταστρώματος Γ')

Αυτός ο γέρος, που τινάζει έτσι αθώα την άμμο από τα πόδια του
έχει ασελγήσει πάνω στα σώματα
όλων των ξαπλωμένων στην παραλία κοριτσιών·
όχι τόσο των γυμνών όσο των ημίγυμνων.
Αλλά στο τέλος έμεινε
με το αδειανό πουκάμισο της Ελένης.

Διαλείμματα αιθρίας

Όχι πια φράσεις / Όχι πια λέξεις
[...] Αντί για την πόλη η πέτρα
(Μ. Αναγνωστάκης, «Η συνέχεια, 3»)

Στον Μανόλη

Διαλείμματα αιθρίας, ενώ καταρρέουμε.
Αλκυονίδες μέρες.

«Όχι πια φράσεις
Όχι πια λέξεις
Γραμμάτων σύμβολα».
Ο όλεθρος δεν έχει όνομα.

Πώς να σταθείς σ' εκείνο το «εβδομηντακοντάκις επτά»;

Κι ενώ καταρρέουμε, Αλκυονίδες μέρες.
Ο χειμώνας που έχει μες στην καρδιά του την άνοιξη.
Η άνοιξη που έχει μες στην καρδιά της το χειμώνα.

Κι αυτό το λίγο ήταν πολύ.
Όνομα δεν έχει ο όλεθρος.
«Αντί για την πόλη η πέτρα
Αντί για το σώμα το νύχι».
Έμειναν μόνο τα δικαιώματα.
Δεν υπάρχουν πια υποχρεώσεις.

Αυτοί που υψώνουν τις γροθιές
Αυτοί που ανάβουν τις φωτιές.
Κατεργάρηδες δικάζουν κατεργαράιους.

Μα δε μπορούνε να δαμάσουν το μεγάλο κύμα του χαμού,
εκείνο που έρχεται όλα αυτά κι εμάς μαζί να μας σαρώσει.

Ο διάβολος στις μέρες μας

Ο διάβολος στις μέρες μας άλλαξε αμφίεση.

Είδες πουθενά κανείς να κυκλοφορεί με βράκα
ή με φουστανέλα και τσαρούχια;
Τώρα τα ρούχα αυτά γίναν αποκριάτικα.
Φοριούνται μόνο σ' απόμακρα χωριά ή, το πολύ,
στα πανηγύρια και τις παρελάσεις.
Κι οι τοπικές ενδυμασίες έμειναν κρεμασμένες στα μουσεία.

Προς το παρόν,
υπάρχουν κι οι άνδρες τής άλλοτε Ανακτορικής Φρουράς,
αλλά κι αυτοί, μόλις τελειώσει η βάρδια,
«αλλάζουν φορεσιά κι απέρχονται».

Λοιπόν,
κι ο διάβολος άλλαξε αμφίεση στις μέρες μας.
Έκοψε την ουρά και τα κέρατα, φόρεσε τζιν και βάζει αποσμητικό
Συμπεριφέρεται αμερικάνικα,
λέει «ο κέι» και «ο μάι γκοντ!»
και πια δεν τον αναγνωρίζεις
ανάμεσα σε τόσους άλλους που του μοιάζουν.

Βέβαια, αν τον κοιτάξεις καλά στα μάτια,
θα δεις μέσα τους να καίει η κόλαση.
Μα και πολλών άλλων τα μάτια γύρω του
έχουν την ίδια έκφραση και βγάζουν
τις ίδιες φλόγες,
έτσι που πια δεν ξέρεις απ' όλους
ποιος είναι ο διάβολος.

Γι' αυτό και τόσο εύκολα μπορεί να σε πάρει.

Τα ποιήματα, τ. Γ', 1983-2005 (2006)

Λύντια Στεφάνου (1927-2013)

Το καρναβάλι του χαζού

(con tamburino)

Όπου γλεντάνε δυο και τρεις
Κοντά κι ο Παρτσακλάκης.

Δουλειά σωστή δεν έμαθε, μα έχει χάρες πολλές.
Ξέρει να κάνει τούμπες, να τρώει καρπαζιές.
Όταν βροντούν κι αστράφτουν και παίζουν τα μεγάφωνα,
Σαν την αρκούδα ο Παρτσακλός, μ' ένα χαλκά στη μύτη,
Στα δυο σηκώνεται απ' τη γης να πάρει καμιά βόλτα,
Να βγούνε στα παράθυρα, ν' ανοίξουνε την πόρτα,
Να μπάσουν και τον Παρτσακλό μες στο μεγάλο σπίτι,
Να κάνουν γέλια οι κυρές μαζί με τους αφέντες,
Κι αυτός στα μάτια τούς κοιτάει, προσέχει τις κουβέντες
Κι ωχ, τρέμει τους χορούς του να μην τους βαρεθούν,
Παρακαλάει βολικά τα πράματα να 'ρθούν,
Να τρώει από τα ψίχουλα κι από 'να πιάτο ρύζι
Την κάθε μέρα που περνάει να τρώει και λίγο μέλι.
Να τρώει και λίγο απ' το γλυκό που μένει στο σκουτέλι.
Γι' αυτό προτού τελειώσει το γλέντι, πριν σωθούν
Τ' αστεία, τα χαϊδέματα και στη δουλειά στρωθούν
Ο Παρτσακλός τσακίζεται στα δυο και ξεσκονίζει.
Δευτέρα αυγή μ' ένα σακί πάει να μαζέψει χόρτα.
Μ' απ' τις πολλές τις τούμπες κι απ' την πολλή δουλειά,
Κι απ' τα πολλά τα κόκαλα που έφαε με τα σκυλιά,
Τον Παρτσακλό, ξεβίδωτο, τον παίρνει η κάτω βόλτα.

Εξι επεισόδια από τον κύκλο των τεράτων (1971)

Νίκος Φωκάς (γενν. 1927)

Διάλεξη για την Ελλάδα

[...]

Βάλληκα μ' έμπνευση λοιπόν να τους κατατοπίσω
Μη θέλοντας τους αμαθείς εξάλλου να προσβάλω.
Μίλησα γι' αρχαιότητα, Βυζάντιο, εικοσιένα
Για θαύματα κι οράματα το 'να μετά από τ' άλλο.

Πέρασα συνεχίζοντας στη σύγχρονη Ιστορία,
Στις δυναστείες, τα κόμματα, την εθνική υποτέλεια·
Δικτατορίες, κινήματα, δόξες και ψευδαισθήσεις -
Μιαν Ιστορία όλη μαζί για δάκρυα και γέλια.

Φτάνοντας και στην τωρινή κατάσταση της χώρας
Των πόλεων, της παιδείας μας, της γλώσσας και του Τύπου
Κι ενώ μ' ακούγαν σαν τρελό στην έξαρση του πάθους
Συμπλήρωσα τη διάλεξη με τούτα δω περίπου.

«Νομίζω ότι είναι ζήτημα μιας δυο γενιών ακόμα
Καθώς ο κόσμος προχωρεί με τόση γρηγοράδα,
Δίχως αντίσταση ηθική στον υλισμό της Δύσης
Να πάψει να υφίσταται η Ελλάδα σαν Ελλάδα.

Μπροστά στην πολιτιστική την άνευ προηγουμένου
Επίθεση που δέχεται χρόνια και χρόνια τώρα,
Αποκομμένος ο λαός απ' την παράδοσή του,
Χωρίς θρησκεία και χωρίς πνευματική ενδοχώρα,

Δεν έχει τί αντιπρόταση στον κόσμο μας να κάνει·
Δεν έχει μήνυμα καθώς, ας πούμε, το Βυζάντιο,
Δική του δηλαδή εκδοχή του κόσμου και τ' Ανθρώπου
Που σ' όποιες άλλες εκδοχές στέκει με πίστη ενάντιο.

Και τώρα πώς ν' αντισταθεί στη γοητεία της Δύσης
Που από την ενδοχώρα της, Λάιπτιχ Ρώμη Οξφόρδη,
Κίνησε ο ματεριαλισμός να 'ρθεί και στην Ελλάδα,
Κι ας κάναν μεταφυσικές οι κόμητες κι οι λόρδοι!

Η Λόχιντ, η Γιουνάντεντ Φρουτ, η Τζένεραλ Ελέκτρικ,
Η μπόμπα, το Έιτζ, η ρύπανση κι άλλα πολλά είναι απόρροια
Των χρόνων του διαφωτισμού, του Χιουμ και του Βολτέρου -
Δικά τους κακουργήματα, δικά τους πανωφόρια.

Έτσι κι αν αποβλακωθούν στο τέλος οι Ευρωπαίοι
Απ' όποιο χολιγουντιανό ναρκωτικό ή σιρόπι,
Αν το συλλογιστεί κανείς, τί 'χανε και τί χάσαν!
Μήπως ο αμερικανισμός δεν βγήκε απ' την Ευρώπη;

Και νά η Ελλάδα, η κιβωτός της μνήμης των Αρχαίων,
Η Ελλάδα των Βυζαντινών, η Ελλάδα τ' Αγιονόρους
Που ξεκωλιάρα και λωλή αναγνωρίζει τώρα
Πνευματικούς προγόνους της κι αυτή τους σταυροφόρους.

Χωρίς και να 'χουμε οι Ρωμιοί των Φράγκων την παιδεία
Μήτε τις ικανότητες αλλού παρά στο τάβλι·
Αγράμματοι κι ατομιστές σαν πίθηκοι στα δέντρα
Κι όπως εκείνοι ευέλικοι, μιμητικοί και φαύλοι.

Διόλου παράδοξο λοιπόν που μια κι απαρνηθήκαν
Το πρόσωπό τους οι Έλληνες σκαρτέψαν και τη φύση·
Σαν εξουσία ανάλγητη κι εφιαλτική η Αθήνα
Μας κυβερνά προσποιούμενη το Τόκιο ή το Παρίσι...

Ψηλά πάνω απ' την Αττική πετάς με τ' αεροπλάνο
Κι όλα αγνά κάθε βουνό και κάθε λιμανάκι·
Μα κάτω η πίκρα, ο κυνισμός, η ματαιωμένη ελπίδα·
Κάτω η Σταδίου, η Αχαρνών, η Εμμανουήλ Μπενάκη.

Έξω από πόρτα όταν περνάς σε διάδρομο ή δρόμο
Μέσα θα διαπληκτίζονται σ' αχρεία πάντα γλώσσα.
Για χρήματα θα 'ναι ο καβγάς όπου σταθείς κι ακούσεις:
Για μπάζα μάσα και λουφέ, για «πόσα» και για «τόσα»...

Ανασφαλείς για χρήματα, δουλοπρεπείς για θέσεις,
Γινόμαστε απ' αντίδραση θρασεείς και βωμολόχοι,
Βρίζουν ανεύθυνα οι Ρωμιοί και βλαστημούν σαν βόθροι
Αλλά την κρίσιμη στιγμή δεν έχουν «ναι» ή «όχι»!

Με την κινητικότητα του νου πίσω απ' το βλέμμα
Την έλλειψη ειλικρίνειας, την απουσία σθένους
Σου κουβεντιάζουν με διπλή στα μάτια τους εστία
Εκτός μονάχα απ' τους τυφλούς κι από τους πεθαμένους...

Όπως εκείνοι είμαι κι εγώ, μην έχετε αυταπάτες·
Όπως κι οι άλλοι της φυλής λέτσοι και καρκαλέτσοι·
Μα στα κουσούρια τα εθνικά μου 'χει προσθέσει η φύση
Μια διαστροφή πρωτότυπη του χαρακτήρα κι έτσι

Μπορώ βαθιά να ερωτευτώ κάθε σημείο του κόσμου:
Τον Καναδά το Μπάνγκλα Ντες το Τσαντ το Νότιο Πόλο,
Μόνο με μια προϋπόθεση: να 'ναι πατρίδα κάποιου
Και σαν πατρίδα την πονεί – ας είναι αυτό όλο κι όλο!

Μ' αυτόν που των προγόνων του τιμάει σεμνά τους τάφους
Μαζί του τους τιμά κι εγώ, όποιος κι αν είναι εκείνος·
Ένα τραγούδι άλλου λαού με κάνει να ξεχνιέμαι:
Γίνομαι Ινδός ή Νορβηγός ή Τούρκος ή Βεδουίνος.

Ε νά λοιπόν, αισθάνομαι πως σήμερα η Ελλάδα,
Του Μακρουγιάννη η Ρούμελη κι η Σπάρτη του Λεωνίδα,
Κανένας δεν την αγαπά δεν την πονεί κανένας,
Δεν είναι χώρα κανενός και κανενός πατρίδα.

Αισθάνομαι (και κόμπιαζα) πως όπως ήδη η Αθήνα,
Από την άγια Κρήτη μας μέχρι την άγια Θράκη,
Και με το μπουμ του τουρισμού γίνεται χρόνο χρόνο
Ξενόγλωσσο κι απάτριδο και δούλο Κολωνάκι.

Για μένα ο μεγαλύτερος πολιτικός της χώρας
Θα 'ναι ένας νέος Περικλής που με καημό και θάρρος
Θα κάνει άπλως μιαν ένεση στον τόπο ευθανασίας
Να 'ρθει ταχύς ο θάνατος και σπλαχνικός ο χάρος.

Απ' τα παρόντα κόμματα κι από τους κομματάρχες
Αριστεράς και δεξιάς σχεδόν το περιμένω·
Γι' αυτό κι η ευγνωμοσύνη μου στη σύνολη ηγεσία
Δεν είναι αδικαιολόγητη, καλοί μου, εν προκειμένω!»

Δεν βάσταξα και ξέσπασα σε κλάμα έξω απ' τα δόντια·
Και κλαίγοντας μαλάκωνα σαν τη βρεγμένη ψίχα·
Ήταν βαθύ μυστήριο, βαθιά μυσταγωγία
Καθώς απ' όλα τα υλικά κι όλα τα φαύλα απείχα.
[...]

Παρτούζα ή Ένα κλείσιμο ματιού, Σπείρα 8 (1981) [=1991]

Ραδιόφωνο

Χαμήλωσα στο ελάχιστο τον ήχο
κι οι πρόστυχες φωνές αυτοστιγμεί
ακούγονται σαν ψίθυρος αγνές·
σαν ψίθυρος μαζί με τις φωνές
οι γλωσσικοί βιασμοί κι οι ξενισμοί
που δεν απαριθμούνται σ' ένα στίχο.

Διότι αν πρέπει να 'χω τέτοια γλώσσα
με σόου τζάκποτ ζάπινγκ και τι-βί
την καταργώ καλύτερα εντελώς
κι ας μείνει μόνο ως ψίθυρος απλός
μας πίστης υπενθύμιση ακριβή
καθώς κοιτώ τα σύννεφα στην Όσσα.

Πλανόδιον 21 (1994)

Φαίδων Ιωαννίδης / Φαίδων ο Πολίτης (1928-1986)

Τυφλοί κροκόδειλοι

Επειδή δεν μας έμεινε
Σχεδόν καθόλου αναπνοή
Επειδή βουβοί λυγμοί μάς ξεχειλίζουν
Επειδή το μένος μας βρίσκεται
Κάτω από την επιφάνεια
Και μάλλον εκεί θα μείνει

Πρέπει να παραιτηθούμε
Του δικαιώματος των στεναγμών
Εμείς οι τυφλοί κροκόδειλοι της γενιάς μας

Κασσάνδρες και τυφλοί κροκόδειλοι (1961)

Τίτος Πατρίκιος (γενν. 1928)

Μπαλάντα ενός μικρού γραφειοκράτη

Άνθρωπος καθώς λεν πολύ συνειδητός.
Άλλοτες έλεγε τ' όνομα του Στάλιν
δυο τρεις φορές την ώρα.
Τώρα θυμάται λίγο ξεχασμένο Μαρξ και Λένιν
μα πιο πολύ κουβέντες
συγχρόνων ηγετών της μόδας.

Άνθρωπος καθώς λεν πολύ συνειδητός.
Άλλοτε τολμηρός πολύ
να κριτικάρει τους πιο κάτω.
Τώρα μιλάει πού και πού
για κριτική και προς τα πάνω
και ξεσκονίζει λίγο πιο διακριτικά.

Άνθρωπος καθώς λεν πολύ συνειδητός.
Άλλοτες έτοιμος να καταγγείλει όποιον διαφωνούσε
χαφιέ, τσιράκι της Ασφάλειας, όργανο της Ιντέλιτζενς.
Τώρα, αληθινά αλλαγμένος,
τον βγάζει μόνο ρεβιζιονιστή, οπορτουνιστή,
και επιεικώς, χαλαρό ηθικά.

Άνθρωπος πραγματικά συνειδητός
που τώρα όπως και πριν
στο κίνημα αφιερώνει
τη ζωή του ολόκληρη
έχοντας τη ματιά προσηλωμένη
στις πρώτες θέσεις στις εξέδρες.

Μαθητεία (1963)

Επικαιρική ποίηση

Δεν ξέχασα ποτέ τη σπουδαιότητα
της επικαιρικής ποίησης
ούτε της εύληπτης γραφής.
Νά λοιπόν ένας στίχος
σημερινός, ευκολονόητος
και πανελλήνιος:
«Τί λέτε ρε μαλάκες!»

Αντιχριστοί καθρέφτες (1988)

Το σιτηρέσιο

Εγώ τουλάχιστον

μπούχτισα πια να τρέφομαι
μ' εκείνες τις μεγάλες
χορταστικές πτώσεις
της γενιάς μας.

Η ηδονή των παρατάσεων (1992)

Συναντήσεις

Όλο αραιότερα συναντώ στον δρόμο
τους παλαιούς μου διώκτες, τους χαφιέδες
άλλωστε λίγοι ακόμα επιζούν.
Εκτός υπηρεσίας έδειχναν πως μ' αναγνωρίζουν
έπειτα μ' επιφύλαξη έστριβαν το κεφάλι
μην ξέροντας πώς θ' αντιδράσω
όμως αργότερα τουςμίλαγα καμιά φορά
κι αναπολούσαμε για λίγο τα παλιά.
Σήμερα, σε καιρούς δημοκρατίας
δεν είναι απολύτως απαραίτητοι
κυρίως εμφανίζονται συκοφάντες κι υπονομευτές
συχνά στον δρόμο συναντάω τους δικούς μου
τους πιο κοντινούς, που σπεύδουν να χαιρετήσουν
μ' εγκαρδιότητα προγενέστερης φιλίας
ελπίζοντας σε χρήσιμες συνεπαφές.
Γυρίζουν περίεργα τα πράγματα
μπορεί κάποτε και μ' αυτούς
ν' αναπολήσω μερικές παλιές ημέρες.

Η νέα χάραξη (2007)

Τάσος Κόρφης (1929-1994)

Θάνατος σε πολυκατοικία

Όχι μόνο να ζήσεις μα κι ούτε να πεθάνεις δεν μπορείς σ' αυτή την πολυκατοι-
κία,
με τους τόσους αδιάφορους ενοίκους να δαιμονίζονται στα διπλανά διαμερί-
σματα
ή, ακόμα, να χτυπάνε τα ντουβάρια για να πάψουν τα μοιρολόγια της μάνας
σου
που, σαν το χλωμό κερι, θα λιώνει κοντά σου.
Και το αγγελτήριο του θανάτου κολλημένο στην κοινή εξώθυρα,
ανάμεσα σ' «Ενοικιάζεται» και σε «Πωλείται», χωρίς να ξέρει κανείς
πού βρίσκεται το κουφάρι σου, ποια πόρτα πρέπει να χτυπήσει για να σ' απο-
χαιρετήσει.

Κι αντί για χέρια ευλαβικά να σε μεταφέρουν, την ώρα που το σπίτι ηρεμεί, σαν καράβι που βούλιαξε, άβολα σφηνωμένος στο ασανσέρ θα υποφέρεις και πάλι ολομόναχος τις αλυσίδες και τα γρανάζια.

Ημερολόγιο 3 (1968)

Των μοναχικών ποιητών

Κοσμική δεξίωση ποιητών

Και, βέβαια, η ποίηση δεν υπάρχει εδώ
Στα πολυτελή σαλόνια με τη λαϊκότροπη μουσική,
Στους επώνυμους, φουσκωμένους διάνους,
Στην κοσμική ηθοποιό, που με συγκινημένη, τάχα, φωνή
απαγγέλλει τα ονόματα των διάσημων ξένων ποιητών:
Ενός φίλου του Πωλ Ελύάρ, ενός μεταφραστή της Βίβλου
Κι εκείνου του παμπόνηρου Ναπολιτάνου
Με το φαλιδισμένο μουστακάκι και τα πανούργα μάτια.
Καημένε Κέρουακ,
εσύ που ξέρεις πόσο μεγάλοι είναι οι δρόμοι,
που δεν οδηγούν πουθενά,
Κι ακροβατείς σε μια τροχισμένη λεπίδα μαχαιριού,
περιφρονώντας κάθε εξουσία
Για τη νύχτα, εσύ ερωμένη κι εραστή,
Κρίνο της θάλασσας, που ανοίγεις και πεθαίνεις
Την ίδια στιγμή, εφήμερο έντομο,
Οδήγησέ μας από τα μονοπάτια του θανάτου
Στην πραγματική ζωή.

Εγκώμια (1993)

Λουκάς Κούσουλας (1929-2019)

Καβάφης, «Ο Δαρείος»

Καημένος Φερνάζης...
Του 'πεσε καν ελαφριά
η πολιορκία πρώτα, η κατοχή μετά;
Είχε μεγάλα μπλεξίματα;
Εδέησε άραγε να ξεγλιστρήσει,
πέρασε τα βουνά, επέζησε;
Πέτυχε τέλος την ευκαιρία:
τελείωσε, καμιά φορά το «Δαρείο» του;

Σεφέρης, «...ού μ' εθέσπισεν...»

α'

Μάτιαζε όσο θέλεις το Λονδίνο,
την Αθήνα την Άγκυρα και τη Βηρυτό.
Δήλωνε όσο θέλεις προτιμήσεις, κίνα
και το χέρι σου όσο μπορείς... Όπου εθέσπισε
– αν, εννοείται, κάπου εθέσπισε· το μόνο
που αξίζει να μελετάς – εκεί
και θα γίνει. Για παραπέρα
άδικα βασανίζεσαι.

β'

Ήταν ευνοϊκός μαζί σου ο Απόλλων
από τόσες κακές και δευτερεύουσες θέσεις
να σου προσφέρει την Κύπρο...
Με τον περιβολάρη τον Παναγή και το ζωγράφο
Διαμαντή παρέα, στο θαυμάσιο νησί,
σώθηκες αδελφέ μου οριστικά.
Είσαι μπορείς να πεις αυτού πέρα καλύτερα
κι από βασιλιά!

Παραλλαγές σε ξένα θέματα (1977)

Σπύρος Τσακνιάς (1929-1999)

Λόγιος

Έφυγε απ' το μέτωπο
παράτησε την πανοπλία
την ασπίδα και το δόρυ.
Είπε που ήταν άρρωστος βαριά
πως είχαν ηπατίτιδα ή έλκος.

Γυρίζει τώρα στην πρωτεύουσα
και ρητορεύει
και γράφει άρθρα στις εφημερίδες
για τα κατορθώματά μας.

Του τρένου

Με πνίγει ένα αίσθημα γελοίο
ίσως το επαρχιακό παντοπωλείο
που πέρασε σαν αστραπή, ίσως
ο έφηβος που σιδέρωνε στο παραθύρι·

ίσως εγώ εσύ ο πλασιέ ο στρατιώτης
με την άδεια, οι άλλοι.
Ίσως ο σκύλος που αλύχτα.

Βαγόνι τρίτης θέσεως θάλασσα νύχτα
νυστάζει ο πλαϊνός πλασιέ
κι εγώ σας γράφω στίχους
αισθηματικούς
για τον πλασιέ και για το στρατιώτη.

Μοσκοβολούν οι λεμονιές, νυστάζω·
δεν έχω κιόλας έμπνευση
και θα τ' αφήσω· κρίμα·
στον κόσμο λιγότερο ένα
ποίημα.

Εν Αυλίδι (1976)

Αντώνης Κ. Ηλιάκης (γενν. 1930)

Ο άγριος φόνος του Καμήλου υπό του Ψύλλου
ή Περί του πάθους της ζηλοφθονίας

Ο Ψύλλος με τον Κάμηλον
προχθές ελογοφέραν
για τρία δρέμια άμυλον
σε ξένην τσιμινιέραν.

Είπασιν λόγια κάμποσα
πilé για πρωτείνες·
δροικιώντα τους εδάρκωσα
κι εγώ κι οι καρκαλλίνες.

Εσυναφέραν άζωτον
Θεέ μου, ναι, κι οξυγόνον·
λαλεί μου ο Ψύλλος: «Σάζω τον
τούντον κόντρην, τον όνον».

Και μονομιάς ετράβησεν
το μαύρον του μαχαίριν -
αχ, η καρδιά μούρα(γ)ισεν
κρακ-κρακ, το μεσομέριν.

Ζάβαλ' ο Ψύλλος έσφαξεν
κείν' το φτωχόν Καμήλιν·
μέ πετεινάριν έκραξεν
μ' ελάγησεν ζαρτίλιν.

Ο Ψύλλος εδικάστηκεν
'πού τον Καδήν του Μόρφου·
κρίμας τον! Εκρεμάστηκεν
για δυο βυζιά του κόρφου.

Κυπριώτικα δίστιχα και άλλα (2009)

Μαρία Κέντρου-Αγαθοπούλου (γενν. 1930)

Γραπτή δήλωση σ' ένα διαρρήκτη

Δεν έχω κινητό
Δεν έχω εξοχικό
Δεν έχω γιωταχί
Δεν έχω διαδίκτυο

Έχω έναν ήχο εκκωφαντικό
Μες στο συρτάρι της υπομονής μου
Μια μελαγχολία αναρριχώμενη
Ός τον έβδομο όροφο χωρίς ουρανό
Έχω έναν μαύρο λιγγο
Πορφυρό πυρετό μέσα στο στόμα μου
Μια ουράνια κραυγή πάνω στα χείλη
Ένα βλέμμα από θάνατο καθημερινό
Τί θα βρεις λοιπόν να κλέψεις;

Σεντόνια της αγρύπνιας (2006)

Γιάννης Νεγρεπόντης (1930-1991)

Οι κούφοι

Άνθρωποι μικροί ντύθηκαν
τα μεγάλα πάθη· τα μεγάλα!
Και πού τα κάμουν οι ανόητοι
αυτά; Εδώ. Στον τόπο αυτόν
που η μνήμη πιο σκληρή
κι απ' το γρανίτη.
Πώς λησμονούν οι κούφοι
την Ελλάδα.

Μικροαστός αριστερός

Αριστερός μικροαστός φροντίζει και κοιτάζει
για να 'ναι ενήμερος κι αυτός η τέχνη πια τί βγάζει.

Του Ρίτσου παίρνει τ' Άπαντα, ρεπρουντουξιόν κοιτάζει
παιδεύεται, ιδροκοπά, μα νόημα δε βγάζει.

Μα σαν μιλά για ονόματα, λέει πως είν' μεγάλοι
γιατί το λένε διεθνώς τόσοι και τόσοι άλλοι.

Στερείται δε του σινεμά, ακόμα και του αστείου
αν δε διαβάσει κριτική του Κώστα Σταματίου!....

Μικροαστικά (1973)

Πάρις Τακόπουλος (1930-2020)

Η Σαπφώ του κεφαλαίου Ταυ

Καημένη μου Σαπφώ!
Χθες μίλησε για σένα
ο κύριος Βου. Τατάκης!
Και μας εξήγησε
με πλήρη δοκουμέντα
ότι κακώς σου λένε
πως ήσουνα λεσβία!
Κι εγώ,
καθώς τον άκουγα,
γλείφοντας μία μέντα,
εχασμουρήθηκα πλειστάκις.
Και για πικρή παρηγορία
σκεπτόμουν: τί παρεξήγησις!
και τα μικρά κορίτσια
που αγάπησες πολύ
και δεν με αγαπάνε.

Τα ποιητικά (2010)

Θρυλικά μνημόσυνα

Η κριτικός δεν έχει κέφια σήμερα
κι έτσι δεν έχει διάθεση να συζητήσει
τα πενιχρά ποιήματα και τα πεζογραφήματα
που πρόκειται σκληρά να κρίνει.
Οι νέοι σήμερα μπορεί να στύβουν τον εαυτό τους
αλλά δεν κατορθώνουν να πνίξουν την κενότητα
που κρύβουν τα παρδαλά τεχνάσματά τους.
Λέξεις Ξερες, η μια κοντά στην άλλη.
γυμνάσματα γυμνά... πομφόλυγες...
και εκζητήσεις... μόνον εκζητήσεις!

Τί σχέση, θέλεις, να 'χουν όλ' αυτά
με τη μεγάλη έννοια της Ποιήσεως;
'Η πάλι τα πεζά... - Διαλέγει το Σινά,
με τις στεγνές του, ταξιδιωτικές πληροφορίες
που είναι ρεπορτάζ μα όχι πεζογράφημα.
- Πώς να ξεχάσει, γράφει, τα λυρικά παλιά
του ευαίσθητου, καλού συζύγου της,
που ξεχειλίζανε μαγεία και κατάνυξη,
μυστικοπάθεια και πολλή πραότητα;

Πώς να ξεχάσετε, εσείς, κυρία μου;
Δε θα 'τανε, νομίζετε, καλύτερα
να τα ξεχνούσαμε εμείς αυτά;

Επιφαινόμενα (1958)

Ορέστης Αλεξάκης (1931-2015)

Ο αχινός

Την ποίηση αν δεν υποχωρεί
μπορείς να τη βιάσεις
δεν είναι δα πρωτόβγαλτη παρθένα
έχει ασκηθεί στην πονηριά και την υποκρισία.
Χρόνια και χρόνια σου ορκιζόταν
αιώνια πίστη κι αφοσίωση
καταβροχθίζοντας κομμάτια απ' τη ζωή σου
για μια παραίσθηση για μια παραφορά
που τελικά κατέληγε στο κλάμα.
Και τώρα
τάχα δε σ' αναγνωρίζει
Σε προσπερνά γυρνώντας το κεφάλι
με αμούστακα αγοράκια χαριεντίζεται
ανύποπτες παιδούλες ξεμυαλίζει
Ου να χαθεί... δε θα της κάνω το χατίρι
δε θα την πιάσω απ' τα μαλλιά
το αραχνούφαντό της δε θα σκίσω
Ξέρω τί φέμα κρύβεται από κάτω
τί ματαιότης εγχοσμίων σαρκάζει
ποια τρύπα καιροφυλακτεί
- ένδοξους κι άδοξους μεγάλους και μικρούς -
σαν μαύρος αχινός
να μας ρουφήξει

Η εκφορά

Τέλειωσε πια η ακολουθία
Γιατί να πάμε μέχρι εκεί;
– Πόσο βαραίνει η Κυριακή
πίσω από μια μουντή κηδεία

Βήμα νωθρό και κουρασμένο
Πρόσωπα γύρω μας θολά
– κάποιος ξεχνιέται και γελά
κάποιος μιλά για πεπρωμένο

Αύριο και πάλι στο γραφείο
Χειμώνας Νύχτωσε νωρίς
Προς τί λοιπόν ν' αργοπορείς
στο σκυθρωπό νεκροταφείο;

Πάνω απ' το λάκκο μαζεμένοι
Ζηλεύω αυτούς που βλέπουν ματς
μασούν φυστίκια πίνουν σκατς
Τί αργά που η κάσα κατεβαίνει

Το άλμπουμ των αποκομμάτων (2009)

Νίκος-Αλέξης Ασλάνογλου (1931-1996)

Αθήνα

Πολιτεία γυμνή, πρωινό με τις άδειες καρέκλες
δεν είναι δω τόπος να μείνουμε
εδώ δεν έχει δρόμους δεν έχει μάτια
μέσα σ' ερειπωμένα παράθυρα
μια μυρωδιά γκαζιού και κίτρινης λαδομπογιάς.

Δύσκολος θάνατος (1954)

Χρίστος Λάσκαρης (1931-2008)

Στο βιβλιοπωλείο

Φυλλομετρώντας
τα διηγήματα του Βιζυηνού που ξανακυκλοφόρησαν,
νεαρέ με το πέτσινο,
δεν ξέρεις τί φυλλομετράς.

Σε παρατηρώ να τα παρατάς
με την ίδια άνεση
που τα πήρες.

Σε φίλο ποιητή

Φαίνεται δεν έχεις τίποτα να πεις,
αφού ολόκληρη ζωή μιλάς.

Το πάντοτε ακατάστατο γραφείο του

Το πάντοτε ακατάστατο γραφείο του
τώρα καθαρό
και τακτοποιημένο.

Ησύχασε κι αυτό,
και η ποίηση.

Σύντομο βιογραφικό (1991)

Άγγελος Ε. Φωκάς (γενν. 1931)

Ένα χαίρε προς μικρομεσαίους / φτωχομεσαίους

Είναι καιρός κάποτε να μιλήσουμε
πιο ανοιχτά για τους αδελφούς μας
μικρομεσαίους / φτωχομεσαίους,
για τις αρετές τους, την προσφορά τους
στο σύνολο.

Σιωπή μάλλον επικρατεί ως προς την προσπάθειά τους
να επιζήσουν, να εξακολουθήσουν να υπάρχουν,
να προκόψουν, να μεγαλώσουν τα παιδιά τους,
ποτέ να μην καταντήσουν μεροκαματιάρηδες,
ωρομίσθιοι, εποχικοί, αχθοφόροι, και ό μη γένοιτο,
ώς και επαίτες, ατενίζοντας το σκοτεινότατο αύριο.

Μόνο σαν πλάσματα διαθέσιμα για οικονομική αφαίμαξη υπολογίζονται
οι φίλοι μας μικρομεσαίοι, οι φίλοι μας φτωχομεσαίοι.

Ποιος άραγες σήμερα τους εναγκαλίζεται
ενθουμούμενος ότι κι αυτοί έχουν ψυχή,
και βασανίζονται από αγωνίες, θλίψεις, καταναγκασμούς;
[...]

Πάρκιγκ

Ποιος είναι ο τόπος;
Ποια γη είναι γη πατέρων,

πώς την ελέγανε;
Γιατί τώρα έχουν πάφει εντελώς
να την λένε και φαντάζει
σαν τεράστιος κάδος αχρήστων,
ριγμένους σε κάποιο απέραντο πρώην χωράφι,
στις μέρες μας κάνοντας όπου χώρος
περισσεύει και για χρήση προσωρινού πάρκιγκ.
Εκεί αδειάζουν κάθε τόσο
ολόκληρα βουνά απορριμμάτων,
που ξεχειλίζουν και μυρίζουν απειλητικά.

Κι όταν οι άνθρωποι σου μιλούν,
μπόχα βγαίνει από μέσα τους
και αντιλαμβάνεσαι πως πολύ περισσότερο
το πάρκιγκ συλλογιούνται
και πού τάχατες να 'χουν οι καλότυχοι παρκάρει.
[...]

Τον το εύοσμον και Ωδή σε μια γλάστρα (2009)

Χριστάκης Χασάπης (1931-2006)

Τα φασούλια

Έπρησες με στα φασούλια τρεις βολές την εφτομάαν
κάρρα κούρρου η τζοιλιά μου τζαι ο κώλος μου σουρτάαν
ο κολάντερος εγίνην πιμπυρίν πά' στα δείλη
τζ' εκατέβασεν κρουζούνια στον γυρόν του μουχασίλη.

Με συμπάθκιον, η αλήθεια εντζε φταίει η τζυρά μου
τρώω τζαι αναγαλλιάζει η καρκιά τζαι η τζοιλιά μου.
Μάνα μου... τραβά τζαι τούτη της νυχτούς τες μυρωθκιές μου
τζαι σηκώννεται λιγγούριν άξιππα στες πουμπουρκές μου.

Όντας πάει στον μπακκάλλην, της βουλής μου εντζε φακίννει
δέκα δέκα τα σακκούλια στοιβασμένα έσσω φέρνει
τζ' εν μου είπεν τόσα γρόνια τον πικρόχολον τον λον της
κάμνει ούλλα τα χαττίρκα στον αντρούλλην τον πελλόν της.

Ακούρσευτες καρκιές (2004)

Ντίνος Χριστιανόπουλος (1931-2020)

Προκοπή απ' τους όμορφους δεν έχει

Αλέξη, ας το πάρουμε απόφαση:
προκοπή απ' τους όμορφους δεν έχει.
Είναι καιρός να κοιτάξουμε κι εκείνους
που χέρι δεν τους χάιδειφε ακόμα,
που τα κορίτσια δε γυρίζουν να τους δούνε,
που δεν τους αποθέωσαν στα γήπεδα.

Είναι καιρός να κοιτάξουμε τους άσκημους,
που γόνιμη προσφέρεται η μοναξιά τους.

Προσκυνήματα

Από μικρός συνήθισα να προσκυνώ
χέρια παπάδων, ιερές εικόνες·
μετά το γύρισα σε πόδια αγαπημένα.

Τώρα μπερδεύω τί θα πει προσκυνημένος.

Ανωπεράσπιστος καημός (1960)

[Άτιτλα]

καημένη Μακρυγιάννη να 'ξερες
γιατί το τζάκισες το χέρι σου

το τζάκισες για να χορεύουν σείη
τα κωλόπαιδα

*

Θυσίασα τον ύπνο μου κυρία
για να διαβάσω τα ποιήματά σας
κι εκείνα μ' αποκοίμισαν

*

*πόρνοι και καταδόται
βασιλείαν Θεού ου κληρονομήσουσι*

Θεέ μου
είναι τρομερό
να με βάζεις μαζί με τους χαφιέδες

*

τώρα που όλα τραντάζονται
θέσεις ιδέες κυβερνήσεις

ανακάλυψα κι εγώ
τα τραντάγματα του έρωτα.

*

της αγιωτάτης Μητροπόλεως
Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως

φωριάρες φτωχογειτονιές
πού βρήκατε τόσο παχιά ομοιοτέλευτα;

*

θάλασσα
θαλάσσης
θαλασσών

ούτε μια συλλαβή ακαβαλίκευτη
δεν άφησε αυτός ο τόπος

*

φίλος ποιητής, διευθυντής εταιρείας
μου στέλνει τα ποιήματά του με τον κλητήρα του

ω Ποίηση
πώς δέχεσαι να σε υπηρετούν διευθυντές

*

όπου και να ταξιδέψω, η Ελλάδα με πληγώνει

τόσες πληγές
μόνο το νόμπελ μπόρεσε να τις γιατρέψει

Το κορμί και το σαράκι (1964, 1997).

Βύρων Λεοντάρης (1932-2014)

«Κάρλο»

Μαζεύτηκαν και τον κοιτάζαν
– αυτοί, που φάγανε το πρωί, αυτοί που θα φαν το μεσημέρι
και θα φαν και το βράδυ,
αυτοί, που θα τρώνε πάντοτε,
προσκεκλημένοι στις γιορτές της νόμιμης χαράς,
ντόπιοι και ξένοι,
εκδρομείς στον τόπο μας,
εκδορείς στον τόπο τους, εκδορείς ψυχών

κάποιοι απ' τη Μύκονο,
κάποιοι απ' το Κάπρι,
κάπριοι απ' το Κάπρι,
κοπριά απ' το Κάπρι,

μαζεύτηκαν και τον πειράζαν,
έχοντας πλάι τους τις γυναίκες τους,
που αλλάζουν κάθε τόσο επωνυμίες,
κρατώντας απ' το χέρι τα παιδιά τους,
παιδιά θαύματα, παιδιά μεγαλοφυίες,
που κάνουν καροτσάκι τη γιαγιά τους,
που ζωγραφίσαν χτες «την πρώτη τους ακουαρέλα»,

παιδιά κουρέλια,
σαν τα κουρέλια του κορμιού ενός έρωτα που διαμελίστηκε
σε μάτια, που δεν ήταν μάτια,
και σε κρεβάτια, που δεν ήταν κρεβάτια,
σε μάτια και κρεβάτια που ήταν ζυγαριές.

Τον πείραζαν, τους έφτυσε,
τον έφτυσαν, τους έφτυσε,
τον χτύπησαν, τους έφτυσε
– μαζεύτηκαν πολλοί και κοιτάζαν
ένα άλλου είδους πίθηκο.

Ορθοστασία (1957)

Έτσι που τραύλισα... (VIII)

Τιτίβισμα του τίποτε
ήξερες τελικά πώς να επιζήσεις
Δεν μπλέχτηκες εσύ σε οράματα
και σε χαμένες υποθέσεις
ήξερες να φυλάγεσαι περίκομψα
ξέφυγες την αισθητική καταστροφή

Έντομο ανθεκτικό της μετατέχνης
ζουζούνι της τεχνολογίας του αισθήματος
χαζοχαρούμενο και χαζολυπημένο
διακοσμητικό του ανύπαρκτου
ήξερες τελικά πώς να επιζήσεις

– όχι σαν τη δική μου τη φωνή
που πνίγηκε
στο βόγγο του υπαρκτού.

Εν γη αλμυρά (1996)

Παντελής Κακολής (γενν. 1933)

Οι γιούες

Αόσημην μόδαν σαν θωρώ επικιάσασιν οι γιούες,
φορούσιν κόττινα τζαι pink,
που πάσιν έξω for a drink,
όπως τες κοπελλούες.

Ήγγνουν τζαι τα μαλλούδικια τους ως κάτω στα ζινίδια,
το πράμαν πκιον έν' φανερόν
πως άλλο νακκουρίν τζαιρόν
θα βάφφουν τζαι τα νύσια.

Ήπού την ανθρωπινήν σειράν δείχνουν πως ελασκάραν·
με τα μοδάτα που διφούν
εννα κρατούν τζαι τη φρουτσούν
να βάλλουν την μασκάραν.

Πααίννουν τζαι στ' ατμόλουτρα να καλοκαθαρίζουν,
λούννουνται τζαι μυρωδικά·
σαν παν, τζαι ζάμπες φυσικά·
θα πρέπει να ξουρίζουν.

Κρεμμάζουσιν τζαι μιαν τσεντούν στον νόμον τζαι κρατούσιν,
με τα μαλλιά τα γυαλιστά
πααίννουν κάτι λυγιστά
τζαι παπιροπατούσιν.

Εμέν' η γνώμη μου λαλεί η μόδα έδει χάρην·
όμως αν παρατραβηχτεί,
με τον τζαιρόν θ' αποδειχτεί
ζωή χωρίς καράριν.

Στην μέσην δκωο πολιτισμών / *Between Two Cultures* (1997)

Γιώργης Μανουσάκης (1933-2008)

Ο θρίαμβος και η πτώση

Ο Στρατηγός
– Protector de la Patria y de la Religión –
πρόβαλε στον εξώστη του Μεγάρου.
(Κάτω, στο υπόγειό του, ο Τελετάρχης
επάτησε το πρώτο του κουμπί.)
Μια δέσμη αχτίνες τρύπησε τα σύννεφα
κι ακούμπησε στο στήθος και στο μέτωπό του.

Αστραποβόλησαν τα χρυσαφιά δαφνόκλαρα
κι οι απανωτές σειρές των παρασήμων.
Το πλήθος που παραληρούσε στην πλατεία
μισόκλεινε τα μάτια θαμπωμένο.

Στην ποίηση του δεύτερου κουμπιού
ο Στρατηγός εσήκωσε επιβλητικά το χέρι.
Από κει κι έπειτα ο Τελετάρχης
συνέχισε το χτύπημα των πλήκτρων
με το ρυθμό πιανιστικού κοντσέρτου.
Ο Στρατηγός μιλούσε μ' όλες τις φωνές του:
του λιονταριού, του ταύρου, του ουραγοτάγκου
του κόρακα, του σκύλου και της αγριόγατας
κι ο αέρας έτριξε απ' τη δύναμη
κι από το μεγαλείο των χειρονομιών του.

Κάποια στιγμή οι φωνές ακούστηκαν
παράταιρα (μπλέχτηκαν, φαίνεται, τα σύρματα
στο υπόγειο)· η κραυγή η σκυλίσια πάλευε
να σκεπάσει το ουρλιαχτό του ουραγοτάγκου.
Πάνω στην ώρα πήρε να κινείται
σπασμωδικά τ' αριστερό του χέρι.
Δεν άργησαν και τ' άλλα μέλη
να φύγουν απ' τον έλεγχο του Τελετάρχη.

Σε λίγο σκίζονταν το ύφασμα και το χαρτόνι.
Κι ενώ απ' τις τρύπες φαίνονταν
τα ξύλα, οι σπάγγοι και τα ελατήρια
το πλήθος που πρωτύτερα χειροκροτούσε
ορμούσε τώρα μανιασμένο προς το Κυβερνείο.

Η ωφέλεια των θαλάσσιων μπάνιων

Την Κυριακή τανύζομε το σώμα
μέσα στο βρόμικο νερό της πλαζ
για να ισιώσει λίγο η ραχοκοκαλιά μας
που 'χει σκεβρώσει επί έξι μέρες
από τις υποκλίσεις στους προϊσταμένους.

Χτυπώντας μας ο ήλιος το κεφάλι
πάνω στην καυτή άμμο μάς αποβλακώνει
έτσι που δε σκεφτόμαστε ό,τι μόνιμα μας βασανίζει:
Μικρές αποδοχές, των συναδέλφων σκευωρίες
δόσεις για τηλεόραση κι ηλεκτρικά είδη
κι εκείνο τ' αυτοκίνητο που όλο και μακραίνει
η πιθανότητα απόκτησής του.

Σπασμένα αγάλματα και πυκροβότανα (2005)

Νίκος Παπαδόπουλος (1933-2007)

Δευτέρα φύσις

Τί είδους ευγενές αίσθημα, αναπεπταμένο, Ιππότα
Δον Κιχώτη, λανσάρετε εδώ, και φύλλο πια δεν σαλεύει; –
Αμ' αν είν' έτσι, πάω κι εγώ: μπορώ να υποδυθώ την κότα
(τελικώς, κι αφού ξιφουλκήσω ενώπιον όλων), και τη χλεύη
ν' αντιπαρέλθω του κοινού, που βγαίνει (κατά τα ειωθότα)
και θέλει να διασύρει τα (μέχρι τα χθες) εκλογής σκεύη,
τους ήρωες με την ανιδιοτελή προσφορά – τα φώτα
του λόγου και την αίγλη του πυρός, που ζει και βασιλεύει.
Κοίτα μη βγάλεις κιχ, ρουφιάνε! Όλο το σίριαλ θαν το παίξεις –
δε σ' τα 'πανε; δεν τα 'μαθες; Είναι δευτέρα φύσις η έξις.

Εις εαυτόν

Από μετάρσια ρίγη; – Ναι! – δεν ίδρωνε το αφτί του.
Εν όψει απλώς (καμιά φορά...) αδηρίτων αναγκών,
με κάποιο ad hoc μεγαλοφυές επίγραμμα του Τίτου
ή με μια αντίκα ριτορνέλα, σκέρτσο του Αραγκόν,

και με, υπό μάλης, διατριβήν εναίσιμον προλύτου
της Θεολογίας (για τις ημικρανίες δε ένα δυο Αλγκόν
καβάτζα) περιπλανιόταν, ζηλωτής του Απολύτου,
τήδε κακείσε... Και, εύπλαστο ένα ειδώλιο (ήτοι πλαγγών

από μελισσοκέρι), εκεί... ψηλά... στην πλώρη, ωσότου
αράξει, οδούς εδακτυλοδεικτούσε. Λίγο το 'χεις
να είσαι και συ στο cast για την επιστροφή του Ασώτου

και δη σε ρόλο jeune premier;... κι ενώ – βεβαίως, αβρόχους
ποσί – πέρασες τα σαράντα κύματα;... Η γαλήνη!...
Το τέλος!... Γνόφος!... Γη... Το φως που θαν τα ξεδιαλύνει.

In Modo Misto Genuino, Ποιήματα 1964-2005 (2005)

Τάσος Δενέγρης (1934-2009)

Ελλάς, η χώρα των θαυμάτων

Μια χορωδία εργολάβων οικοδομών
Εκτελεί το Requiem του Χέντελ
Βουλευταί ζωγραφίζουν ορχιδέες
Ο στρατηγός εμφανίζει στα σκοτεινά
Φωτογραφίες της Παναγίας.

Αυτός ο κόσμος δεν έγινε για μας.

Φάουστ και ινδική κάνναβις

Πελτασταί, παγίδες, ασβέστης
Άσπρη σιβηρική γούνα με σαντιγί
Ζεστός λήθαργος
Δεν καταλαβαίνω τίποτα
Δεν υστερώ σε τίποτα
Αντιθέτως υπερτερώ
Σπάνια άνθρωπος έχει γράψει στ' αρχίδια του
Μαζεμένες τις αξίες του ευρωπαϊκού πνεύματος
Κατανόηση, μνημεία, σκοπιμότης, ανωτερότης,
Κατωτερότης, Μιχαήλ Άγγελος, Μπαρντό,
Συνομιλία, κηδεμονία
Σπάνια
Χωρίς να δώσει αντάλλαγμα
Ένα τετραγωνικό στρέμμα απ' την ψυχή του.

Σάββατο βράδυ
Ήμουν άγγελος, αρκούδα, ταπεινός, δυνατός
Αδιάφορος
Πανταχού παρών στο χάος
Συγκεντρωμένος σε μια τρύπα σκόρου
Ή σ' έναν ήχο.

Θάνατος στην Πλατεία Κάνιγγος (1975)

Εθνική κατάθλιψη

Οι μαύρες νάιλον σακούλες
Των σκουπιδιών
Σαν δυο γριούλες
Κάθονται στον τοίχο ακουμπισμένες
Ή σαν καλόγριες μοιάζουν
που βραδιάζουν
Γύρω σουρσίματα φιδιών
Οι ξένοι πράκτορες
Οι ντόπιοι προβοκάτορες
Κι όλα φριχτά, κανένα φως να σκίσει το σκοτάδι
Σ' αυτή την άθλια σύναξη
Μονάχα πού και πού
Σαν κάτι φόφιο και βαρύ να πέφτει σε πηγάδι
Μια μακρινή ανατίναξη.

Θειάφι και αποθέωση (1982)

Βασίλης Καραβίτης (1934-2016)

Προβλήματα όχι μόνο αισθητικής

Αντί να χαιρόμαστε έναν ωραίο πίνακα
στεκόμαστε και ψάχνουμε για τεχνοτροπίες.
Αντί ν' αγαπάμε ένα μικρό σκυλί
μας απασχολεί η σπάνια ράτσα του.
Αντί να φροντίζουμε μια ταπεινή λουίζα
μας κόφτει η αρμονία του κήπου.
Στο τέλος, καθόλου
φιλότεχνοι, φιλόζωοι ή φιλανθείς.

Με τέτοιο έντονο πρόβλημα αισθητικής,
περίεργο που διακρίνουμε ακόμα ανθρώπους,
ιδίως εκείνους με τα σημάδια ακόμα
από φτερούγες στην πλάτη τους.
Κι ούτε κατανοούμε για λίγο
το μέλλον της ειδικής αναπηρίας τους,
το γεγονός ότι δεν πρόκειται να πετάξουν
έχοντας νιώσει κάποτε
κάπως σαν άγγελοι ή σαν πουλιά.

Ούτε φιλάνθρωποι, λοιπόν.

Το αγαθό σκοτάδι (1997)

Θωμάς Γκόρπας (1935-2003)

Ο γιος του πρώην

Ο μπαμπάς του υπήρξε ιδεολόγος
πήγε και ξαναπήγε εξορία
και τώρα τύπος και υπογραμμός
στην εκλεκτή του ενορία
τώρα ένας πρώην θλιβερός
άσσος στις συμβουλές που τρώει
απ' το παχύ φαί μιανής κυρίας
κάποτε μισητής πολύ ονόματι υπεραξίας...

Ο μπαμπάς
καλλιεργεί με πάθος άνθη στα φανερά
και στα κρυφά τη γλυκυτάτη νοσταλγία...

Η μαμά του ήταν από σπίτι
πιάνο γαλλικά φρου φρου κι αρώματα

έκανε τη ζωή της έως τα δεκαεννιά
και μετά επήρε τον μπαμπά.
Η κόρη μας να πάρει έναν αλήτη!
Παραπονιόντανε οι γέροι της μα αυτή
χαμογελούσε ήξερε πως ήτανε στη μόδα
παίρνοντας σύζυγο κομμουνιστή.

Η μαμά
νεάζει δρα με νεανίσκους στα κρυφά
στα φανερά παίζει κουμ καν με πάθος...

Ο μπαμπάς η μαμά ο γιος.
Ο γιος του μπαμπά και της μαμάς...

Η μαμά
λέει τον άντρα της στυμμένη λεμονόκουπα
το γιο της κόκκινο μπαλόνι έτοιμο να σκάσει
οι φίλες της μαμάς πειράζουν τον μπαμπά
και ζαχαρώνουνε το γιο που ζαχαρώνει
μιας φίλης της μαμάς το γιο...
Αφυπηρετών ο γιος θα μπει στη δράση
βεβαίως ως ηγέτης νέος και βεβαίως
στην κακομοίρα την Αριστερά...

Τώρα το παιδί υπηρετεί στο ναυτικό
η Αριστερά τονίζει πως υπηρετεί και αυτή
η Δεξιά γνωρίζει τον μπαμπά και δεν ανησυχεί
το Κέντρο δεν ενδιαφέρεται περί φακέλων
εγώ του νεαρού του έφτιαξα φάκελο για την Αριστερά
αλλά αυτή με θεωρεί και με το δίκιο της δεξιό
και

Όσοι νομίζουν πως αντιγράφω τον Πρεβέρ
ας συνεχίζουν να διαβάζουν άλλα ποιήματα
αρκούντως σοβαρά και προοδευτικά...
Αμήν.

Παλιές ειδήσεις (1966)

Νίκος Δήμου (γενν. 1935)

Κριτική

Πολλοί ανεβαίνουν
στον Πήγασο.

Πολλοί πέφτουν.

Αλλά (δυστυχώς) ελάχιστοι
τσακίζονται.

Πάσχα των Ελλήνων

Μύθοι και ήθη. Στο βάθος – χάος. Κινούνται.
Συγκινούνται. Κάποτε θα πεθάνουν σαν
έκπληκτα βρέφη. Τώρα ψέλνουν.
Δεν πιστεύουν βέβαια στην
Ανάσταση. Πιστεύουν όμως φανατικά
στη μαγειρίτσα.

Σάτιρες 1972-1992 (1993)

Δεν είμαι ποιητής

II. Δεν υπάρχει ποίηση

Δεν υπάρχει ποίηση.
Υπάρχουν ποιήματα.
Η Ποίηση είναι μία πεθαμένη γριά.
Αφηρημένη Πλατωνική Ιδέα.
Τα ποιήματα είναι ζωντανά.
Χειροπιαστά.
Γατάκια ή φρούτα.

Ιστολόγιο ndimou.gr

Λίμερικς

Ένας γέρος από την Ειδομένη
Είπε: πρέπει να 'βρω ερωμένη
Αλλά η μία
Απ' τη Λαμία
Είναι πιο γριά από μένα, η καημένη...

Μια γκόμενα που την λέγανε Βίκυ
πήγε τουρισμό στη Μοζαμβίκη
Βρήκε έναν αράπη
που της πούλησε αγάπη...
Δυστυχώς απεδείχθη καθίκι.

Πρώτη δημοσίευση

Τάσος Ζερβός (1935-1995)

Οι νήπιοι

Φύγαν οι Έλληνες.
Απέσυραν Αριστοτέλη, Πλάτωνα, σκηνές και πλοία,
στο πόδι τους, κάτω απ' τα τείχη, ο Έγελος, ο Μαρξ,
η γραφειοκρατία,
κι οι νήπιοι περιμένουνε
να πέσει η Τροία...

Πρόβλεψη για μελλοντική ταφή

Ενθάδε κείται ο ποιητής Ζερβός
γρήγορος, που του άρεσε να φαίνεται αργός
στίχων γυμνών, θητών και πελταστών αρχός
αετός στο ξέφωτο, στο λίγο φως ασβός
αυλιάς στο πέλαγος, στα ξέβαθα σαργός
δήλος στα άδηλα, στα δήλα μυστικός
στους πρώτους έσχατος, στους έσχατους εμπρός
τώρα άνεμος είναι στα κατάρτια της Αργώς.

Τα ποιήματα (2004)

Πάνος Ιωαννίδης (γενν. 1935)

Τοπία της πατρίδας μου

στ'

*Αν καταργείται εδώ η παρένθεση
είναι γιατί για κάποια ανομήματα
το σκόμμα δεν είναι προς μεταμέλεια / παραίνεση...*

Εδώ που κονταρομαχούσανε ρηγάδες
και Παλαιολογίνες κυβερνούσανε αβρές
ξύνουνε τώρα καλογέροι τις αρπάγες
κι όλο χοντραίνουνε οι καύχες τους οκνές

Εδώ που ιδρώνανε με φως οι νύχτες
καιμίλαγαν με λάμπεις οι κορφές
εξόριστη στων ποδαριών τις λερές μύτες
πλανάται η Ελλάδα ωχρός πανσές

Εδώ που βρήκε η άτυχη Μολίνο
τη γιατρεία απ' αγιάτρευτες πληγές
γαστέρες στράγγισαν τον άρτο και τον οίνο
κάναν χρυσάφι τις ξερολιθιές

Εδώ στη γη μου, των ερειπωμένων κάστρων
με τις χιλιάδες μπούκες κανονιών
μόνο στολίδι το ψιχάλισμα των άστρων
κι οι ανδριάντες προδομένων αγοριών.

Θραύσματα (διαλογισμών Έλληνα Κυπρίου)

ιε'
Τί κι αν σολοικίζουμε στην ελληνική;
Την πίστη μας σε σένα, Ελλάδα, την ιερή
απταισίτως δεν κηρύττουμε στην αγγλική;

(Και δη σε γλώσσα αμφίστροφη
και πιραντελική.)

ιστ'
Τί να τους κάνουμε, καλέ, τους S300;

(Με συναυλίες μαχητικές και λόγους βόλια
θάττον ή βράδιον θα διώξουμε τον μπόγια
και νικητές θα μπούμε στα Βαρόσια.)

Εν παρενθέσει... (1997)

Πρόδρομος Χ. Μάρκογλου (γενν. 1935)

Πρωί με τη δροσούλα

Πρωί
Κι ακόμη σφυρίζουν όνειρα της νύχτας
Αναπνέω βαθιά το καυσαέριο
Καθώς μ' αρπάζει λεωφορείο για τη δουλειά
Ένα κήτος με καταπίνει
Κι αφού από στάση σε στάση αποτυχαίνει
Να με χωνέψει
Τέλος
Κάπου κοντά στο τέλος
Με ξερνά
Υποκειμενικά ανένδοτο
Ωριμο ν' αναλάβω την καθημερινή μου
Εργασία

Δηλαδή να σας ληστεύω υπέρ τρίτων

Πάροδος Μοναστηρίου (1989)

Φυσούσε

Μετράνε τηνπραμάτεια τους
Και στενεύουν την ψυχή τους
Καθώς τη βρίσκουνε λειψή.

Αντιπρόσωποι με φίρμες
Ρουφιάνοι κατάλληλοι για κάθε συναλλαγή
Παλιοί ιδεαλιστές μέχρι
Που το κέρδος έλαμψε βαρύ στην παλάμη
Γραφειοκράτες πράκτορες πορνοτρόφοι
Σκύβοντας βαθιά εργάζονται την άνοδό τους.

Τους ερεθίζει η δύναμη το κέρδος τούς σπλίζει.

Φύσηξε ένας άνεμος
Νοτιάς σάρωνε την πόλη
Στην παραλία περπατώντας
Καπνίζοντας τα τελευταία μου τσιγάρα
Παρακολουθώ τα μεγάλα κύματα:
Μ' ορμή περνάνε πάνω απ' τον κυματοθραύστη.

Το δόντι της πέτρας (1971)

Άγγελος Παρθένης (Πέτρος Φλαμπούρης, 1935-;)

Απολογία του Καρυωτάκη, 1958

Μισώ την κυριακάτικη βλακεία των αστών,
την πλήξη που την έχουνε για ποίηση τα κορίτσια·
ως και την αυταπάτη των ανόητων εραστών,
τις πριμαντόνες που λιποθυμούν μες στα καπρίτσια.

Μισώ τις υποψήφιες «σταρ» με το «Θησαυρό»
που τονε σεριανίζουνε στο Κέντρο απ' το Γαλάτσι·
και τ' άλλα δεσποινάρια που παν στην Αιδηψό
κι όταν ζεσταίνονται πολύ διαβάζουν Καραγάτση.

Μισώ τους φιλανθρωπικούς αδένες των κυριών
που έχουνε αισίως καβατζάρει τα πενήντα·
ακόμα και την πιο λαμπρή εκτέλεση των «Βαλχυριών»,
τους νεόπλουτους που αρέσκονται ν' ακούνε τη Μπελίντα.

Μισώ την αλλοπρόσαλλη λεωφόρο του Συγγρού
που εισάγει στην εδεμική νιρβάνα του Τσιτσάνη.
(Ω διεφθαρμένα θήλεα με γούνες και μπιζού,
μαυραγορίτες, λαοπλάνοι και ρουφιάνοι!)

Μισώ τους σοβαροφανείς κι άτεκνους κριτικούς
που πάσχουν απ' το σύμπλεγμα της μεγαλοφυΐας·
καθώς και τους αισθαντικούς κι ύποπτους νεαρούς
που έχουν το βίο τους για σπορ ομοφυλοφιλίας.

Μισώ τους διανοούμενους που κόβονται πολύ
για τα διεθνή προβλήματα μέσ' από τα γυαλιά τους.
(Οι Φαρισαίοι υποκριτές!, μια τέτοια αποστολή
με τη γεμάτη πώς ταιριάζει θαυμαστά κοιλιά τους!)

Μισώ το διπλωματικό κώδικα της συναλλαγής,
τη λύση του συμβιβασμού και τη μακροθυμία.
(Α κύριε κύριε Βενέζη της Αιολικής
Τραπέζης, πώς σας φαίνεται, λοιπόν, η Ακαδημία;)

Εις νέον ακαδημαϊκόν

Μια που ήθελες αθάνατος, ναι και καλά, να γίνεις
(έτσι, χάριν κοινωνικής, ας πούμε!, περιωπής,
– αν και υπάρχουν κι άλλοι λόγοι, όσο να πεις! –
κι όχι, βεβαίως, επ' αγαθώ της δόλιας Ρωμιοσύνης!)
έστω· ας είσαι αθάνατος μονάχα ενόσω ζεις!

Πλούσια θεία

Ε, φυσικά, μας στοίχισε πολύ.
Βέβαια όχι ο θάνατος, μα η κηδεία.
Βλέπεις, ήταν αρχόντισσα σωστή
και ψόφαγε, η καφερή, για μεγαλεία...

Σατιρικά ψιχία (1960)

Θεοκλής Κουγιάλης (1936-2018)

Περί ποντικών

Ένας ποντικός
παρα-βολικός
χρόνια τρία πολιτευτής
κι έντεκα οραματιστής.

Ένας άλλος ποντικός
παρα-πειστικός
παίρνει απόφαση γερή
ιεράρχης να γενεί.

Κι ένας τρίτος ποντικός
παρα-κρατικός
βλέποντας θέση κενή
την αράζει στη βουλή.

Σε μίαν εποχή
παρα-ποιητική
σύμβολα οι ποντικοί
κι ο νοών νοεί.

Μυθολόγιον (1981)

Εκτός εποχής

Μα τους Αγίους Πάντες, χαραμίζεστε...

Με τα ταλέντα που σας προίκισε η φύση,
τις δεξιότητες που έχετε αναπτύξει
και προπαντός εκείνην την ξεχωριστή ικανότητα
να φαρμακώνετε με δόσεις μίαν ψυχή,
σπαταλιέστε σε ασημαντότητες.

Αν ζούσατε στα χρόνια του Μεγάλου Βασιλέα Μιθριδάτη,
θα ήσασταν παρακοιμώμενοι,
από τους πλέον ευνοούμενούς του,
θ' απολαμβάνατε του παλατιού την πολυτέλεια
θα δοκιμάζατε ονειρεμένες ηδονές
της γεύσης και της σάρκας.

Με καθυστέρηση πολλών αιώνων γεννηθήκατε.
Πού να βρεθεί στην εποχή μας ένας άλλος Μιθριδάτης
να σας υιοθετήσει, να σας αναδείξει;

Της ανέμης του μύθου και της ιστορίας (2014)

Κωστής Παπακόγκος (γενν. 1936)

Η υποχώρα

Είναι πικρό το σούρουπο στην πολιτεία
καθώς οι δρόμοι γίνονται ποτάμια
και τ' αυτοκίνητα ιπποπόταμοι.

Μέσα στους ιπποπόταμους καπνίζουν
κάνουν έρωτες κάνουν μπίζνες
κάτι ανθρωποειδή πιθηκάκια:

Είναι οι σημερινοί Τρώες, οι ραγιαδες
που δε θέλουν μήτε ν' ακούσουν
πως υποτάχτηκαν δίχως στρατό -

Είναι οι αστόχαστοι και τ' αυτοκίνητα
ξυλάλογα απ' τα ξένα μονοπάλια.

Και η Τροία, με μια θράκα λιανοπαίδια,
βλαμμένα τα μισά τ' άλλα ξυπόλητα
πού να στραφεί, τί να πρωτοθρηγήσει;

Θέριεψε το κακό γέμισε ο κόσμος
από πανούργους έλληνες
κι από βάρβαρους τεχνοκράτες.

Μύθοι (2019)

Άντης Χατζηαδάμος (1936-1990)

Για το χαττίριν της παπαδικιάς

Ο Εβρής ο κοντομάσελλος, της Άρμου το καμάριν
έκοφκεν παπουτσόσυκα μ' έναν σπασμένον φκυάριν
εφόρτωνεν τα πά' στον βουν τζ' έπαιρνε τα στο Σιάχιν
να τα χαρίσει του παπά να του περάσει τ' άχιν.

Γιατίς αρέσκαν του πολλά του «κλιάρου» τα φοινίτζια
τα παπουτσόσυκα οφτά τζαι τα βραστά περτίτζια.
Ήταν πολλά πασύς παπάς τζ' είδεν μιάλην μασέλλαν
αφούτις σ' έναν κάτσιμον έφαεν μιαν κουμπρέλλαν
έναν αρνίν τζ' επτά φουμιά τζαι μιαν όδισμένην σέλλαν.

Έφερεν τα ο δικιάολος να ν' ο παπάς στ' αμπέλια
να μάσεται μες στους κρεμμούς για να βρει λλί' αγρέλλια
έντζ' ήξερεν πως ο Εβρής έρχετον να του φέρει
δκυο σίκλης παπουτσόσυκα τζ' ένα όιρομέρι.

Ο Εβρής άμα τα άκουσεν τα μαύρα τα μαντάτα
εμπήκεν μες σε μιαν βραχτήν τζ' έκαμεν τα σαλάτα!
Ίντα, ολάν, είμαι πελλός που 'καμα τόσον κόπον
να κόψω παπουτσόσυκα για τον μαννοροκόπον
τον κοτϊνόντριχον παπάν, τον όισκαν, τον βαρέλλαν
κάλλιον τζαι να τα 'τάιζα σε μιαν παστήν κουέλλαν.

Εθχιάλεξα του τον αθθόν, του πετεινού το γάλαν
της παμπατζιάς το γιασουμίν τζαι του ριφικιού την σπάλαν

τζαι εσαμάτωσα τον βουν που 'πόνεν την τζοιλιάν του.
Χαλάλιν του όμως, λαλώ, έν' για την αφεντιάν του
τζαι να μου πουν πως, μίσι μου, επήεν εις τ' αγρέλλια
τζ' εννά 'ρτει πίσω την αβκήν να σάσει τα κουνέλλια!

Τόσον πολλά εκίστισα που 'χασα τα νερά μου
δικιακόσια παπουτσόσυκα εφκάλαν τα φλαντζιά μου
άησε που εγέμωσαν μ' άγκαθθους τα μερκά μου.
Εκαβαλλίτζεφα του βου τζ' έκαμα για να φύω
μα μια φωνή ακούστηκεν γλυτζιά 'πού το σκολείον.

«Πού εννα πάεις, γιόκκα μου, μες σ' τούτην την σκοτεινιασιάν;
'Έν τον θωρείς τον ουρανόν πόν' μαύρος όπως την μασιάν;
Κατέβα 'πού τον πάππαρον τζ' έλα να φάεις λλίον
να 'βρεις αμάνταν να λουθείς, να δεις τζαι το σκολείον.

»Είμαι η δασκάλα του χωρκού τζαι του παπά το ταίριν
κόρη του γιου του Χαμολλιού τζαι πρώτη στο καρτέριν.
Ίντα να κάμω, η γέρημη, εδώκαν μ' έναν άντραν
αρκόδοιρον, πυκνόφρουον, ψυθήν χωρίς αμάνταν.

»Οι τ' αμπελοχώραφα, ποδώθε οι αγίοι
ποτζει το "ποίμνιον το πιστόν", η 'πομονή μου έν' λλίη.
Αχ! 'έν μπορώ, λαλώ σου πκιον, έφκηκεν η φυσή μου
ολάν, άθρωπος του Θεού είμαι, κρίμα στες μορχιές μου
τα νιάτα μου τζαι τα μυαλά, τες νοικοτζιρωσιές μου».

Μέν κλαίεις, δασκάλα του χωρκού, είσαι ακόμα νέα.
Ο καθένας με την τύχην του... Έφερα κάτι παπουτσόσυκα
που αρέσκουν του δασκάλου, τζαι δώσ' του όαιρετίσματα.
Εγώ εννα πάω το χωρκόν, εβάρησεν ο ήλιος.
Αντί σου.

Ζανζουέρα (1990)

Ε. Ε. Χατζηγιάννης (1936-2007)

Curriculum Vitae

Στην Άνω Κυψέλη θυμούνται πάντα τη Μ. Δ.
όπως όταν ήταν είκοσι χρονώ, στην Κατοχή:
ένας κούρος με μια μαύρη πλεξούδα ως τη μέση της,
ζωσμένη φυσεκλίγια, να πολεμά τους Γερμανούς...
Άγαπούσε μέχρι θανάτου το Μιχάλη Β.,
κι όταν σκοτώσανε ένα βράδυ το Μιχάλη στη Σπετσών

καθώς έγγραφε στους τοίχους της Κάζα ντ' Ιτάλια
«Έξω οι Βούλγαροι απ' τη Μακεδονία»
η Μ. Δ. δεν άντεχε άλλο, κι έλεγε
πως ο καλύτερος τρόπος αυτοκτονίας είναι το δυστύχημα...
Δεν της επέτρεπαν οι ιδέες της ν' αυτοκτονήσει...
Αργότερα, παντρεύτηκε έναν απόστρατο ανθυπασπιστή
κι άνοιξαν ουζερί γωνία Κυψέλης και Σκοπέλου...
Ο ανθυπασπιστής πέθανε από κίρρωση ήπατος προ διατίας...
Κι η Μ. Δ. σκοτώθηκε προχθές στην Εθνικήν Οδό
«επιστρέφουσα τας πρωινάς ώρας μετά του νεαρού φίλου της»
– από πού επέστρεφε, αλήθεια; –
οδηγώντας ένα FIAT 124
που 'χε αγοράσει ο ανθυπασπιστής λίγο προτού πεθάνει...

Ες αύριον...

*Ουαί εις σε, πόλις, ής ο βασιλεύς σου νεώτερος
και οι άρχοντές του πρωί εσθίουσιν... (Εκκλησιαστής)*

Ήταν μια συντροφιά διανοουμένων εκλεκτών:
δημοσιογράφοι, καλλιτέχνες, ποιητές και συγγραφείς,
και νομικοί, γιατροί, κοινωνιολόγοι, ιστορικοί,
έκαστος τώντι στο είδος του άξιος, ως ο Λουμίδης στους καφέδες...

Δεν ήταν βράδυ που να μη βρεθούν μαζί,
είτε στο λαϊκό κρασοπουλειό να πιουν κρασί
είτε στο ζαχαροπλαστείο για το ποτό τους·
με σχέδια, προτάσεις, πείρα, κριτική, ετοιμασμένοι
και πάντα ανανεωμένοι, έτυμοι, ικανοί, θερμοί,
τόσο θερμοί που έλειπε μια σπίθα μοναχά
για να κηρύξουν παρευθύς την επανάσταση
να σώσουν τον κόσμο απ' την τυραννία...
Μα το ξημέρωμα πριν παν να κοιμηθούν
καθώς τους τυραννούσε το στομάχι το πολύ πιστί
πήγαιναν και ξανάτρωγαν: γλυκό ή γάλα ή πατσά,
για να ξαναβρεθούν με τα ίδια σχέδια, την ίδια κριτική,
πάλι παρέα, όλοι μαζί, το άλλο βράδυ...

Πάροδος (1976)

Νίκος Βασιλάκης (γενν. 1937)

Ο Χαρίλαος

Ο Χαρίλαος μετανάστης στη Γερμανία·
το καλοκαίρι ήρθε στο χωριό
με Μερσεντές, όμορφη ξανθιά Γερμανίδα,

φορητό μαγνητόφωνο με Καζαντζίδη,
κάπνιζε Μάλμπορο τσιγάρα
κι έπινε μπύρες στο καφενείο.

Με τον Χαρίλαο μετανάστη στη Γερμανία
πως να κρατήσεις τους νέους
στο φράχτη του χωριού.

Η αυλή με τη μουριά (2013)

Τάσος Γαλάτης (γενν. 1937)

Για την βαρόνη Σταφ

Κάποτε ο πατέρας μου, ήμουν δεν ήμουν δώδεκα χρονά
όταν παρείχα δηλαδή ακόμα ελπίδες
μου χάρισε το φημισμένο βιβλίο της βαρόνης Σταφ.

Δεν ξέρω για ποιο λόγο, τί περίμενε από εμένα
φαίνεται είχε λησμονήσει το παλικάρι εκείνο από τη Ζούρτσα
όταν τριγύριζε ανέστιος και πένης στην Αθήνα της δεκαετίας του '20
ή μήπως γι' αυτό,

κι εγώ στην Καλογρέζα του '50
στους χωματόδρομους και στους λιγνίτες, στ' Αναπηρικά
τί οξύμωρο να σπουδάζω λεπτεπίλεπτους κανόνες
για δείπνα, γεύματα, επιδόρπια, δεξιώσεις.

Τί περίμενε άραγε ο πατέρας μου από μένα
τί θέλουν κι επιμένουν να μας βασανίζουν οι νεκροί
ακόμη κι όταν πλησιάζει ο καιρός να τους ανταμώσουμε.

Δεν έμαθα ποτέ μου τρόπους
η Καλογρέζα φταίει, τα λιγνιτωρυχεία της
οι πατερίτσες και τα ξύλινα ποδάρια
των ακρωτηριασμένων του '40, οι πατεράδες των συμμαθητών μου.

Κάθοδος (2011)

Ανέστης Ευαγγέλου (1937-1994)

Με σκουριασμένο πριόνι

Έκανες καλά τη δουλειά σου.

Χωρίς βιασύνες κι επιπολαιότητες
και τις γελοίες αναστολές των αρχαρίων

αργά
μεθοδικά
με άψογο στιλ
μου πήρες ένα μεγάλο κομμάτι
απ' την ψυχή μου.

Με σκουριασμένο πριόνι
με πετσόκοφες.

Βασιλιά Παντοκράτορα
Ύψιστε Νομοθέτη
έκανες καλά τη δουλειά σου.

Σαράκι

Ζηλεύω τους χριστιανούς
ζηλεύω τους κομμουνιστές

έχουν τα ευαγγέλια, τους προφήτες τους
έχουν στρατιές αγίων και μαρτύρων
να δείχνουν σταθερά το δρόμο
να ορθοτομούν το λόγο της αλήθειας
να έρχονται αρωγοί και σύντροφοι
τη δύσκολη ώρα
όταν βυσσοδομούν οι αιρετικοί ή όταν
ορδές απίστων εμφανίζονται αιφνιδίως
προ των πυλών και κινδυνεύει η Πόλη.

Δεν έμαθαν ποτέ τους τί σημαίνει
κατάρα του μυαλού

δεν ξέρουν τί θα πει σαράκι.

Το χιόνι και η ερήμωση (1994)

Θανάσης Παπαθανασόπουλος (γενν. 1937)

Ιστορικά ερωτήματα

Στον Αλέξη Πάρνη

Κατασκευάζουν άστοχα ερωτήματα
που μοιάζουν με αινίγματα· όμως δεν έχουν
τη σκοτεινή ομορφιά των αινιγμάτων
και την ευωδιαστή τους αγιότητα.

Κάποιοι ανοίγουν τάφους κι αποφαινόνται:
«των δικών μας τα κόκαλα μωσχοβολάνε

των δικών σας τριβονται και λιώνουν.
Το θαύμα είναι αποκλειστικά κομματικό
δεν πάει η ευλογία παραπέρα».

Και παριστάνοντας την ιστορία
ρωτιούνται σαν τις μάγισσες πάνω απ' τις στάχτες:
«Υπήρξε ο Άρης γνήσιο παιδί μας;
Σύντροφος ήταν ή εφιάλτης ο Πλουμπίδης;
Κάποιοι από μας και σήμερα αμφιβάλλουν
αν διάβηκαν το σώμα του σφαιρές αστών.
Τάχα τί λέει γι' αυτά κι ο Ρίζοσπάστης
που δεν ξεστόμισε ποτέ του ψέμα;

Εν πάση περιπτώσει όλα τούτα
θα τα εξετάσει το επόμενο Συνέδριο.
Κι όποιον το άγιο Κόμμα μας καταδικάσει
θα είναι στον αιώνα δικασμένος».

Μέχρι το άλλο, δηλαδή, Συνεδριό τους.

«Επαγρύπνηση»

Μνήμη Μπάμπη Κλάρα

«Επαγρύπνηση, παιδιά μου, επαγρύπνηση»,
μας συμβούλεψε ο Άρης Βελουχιώτης
κάποιαν ημέρα όταν ήμουν έξι χρόνων
ψηλά στο διάσελο της Μεταμόρφωσης.

Σε όλη τη ζωή μου μέχρι σήμερα
δεν κάνω άλλο παρά ν' αγρυπνώ
χωρίς κάτι σπουδαίο να πετυχαίνω.
Οι Μήδοι πάντα καταφέρνουν και περνούνε.

Το ανθισμένο δέντρο (2012)

Ιωσήφ Βεντούρας (γενν. 1938)

Ωδή σε μια τηλεοπτική πορνοστάρ

Λάμπεις στη νύχτα, όλη φως
και σε βατεύει ιππέας αγλαός
Η ροδαλή σχισμή σου φλόγες βγάζει
κι ο μίσχος που τον κάλεσες εντός
είναι σπαθί και στο σκοτάδι καταυγάζει

Οι πόθοι λιώνουν στο κορμί σου
γίνονται ατέλειωτο καυτό ποτάμι
και ξεπηδά η λάβα απ' το φιλί σου

Μα ξάφνου, απότομα, η εκπομπή αλλάζει
μεσάνυχτα και τέλειωσε ο χρόνος του πορνό
κι αλίμονο, η ωδή μου έπαψε να σε νοιάζει...

Πρώτη δημοσίευση

Μάνος Ελευθερίου (1938-2018)

Είσαι η Πρέβεζα και το Κιλκίς

Αυτές οι ρεματιές κι αυτά τα βράχια
κι αυτά τα σπίτια δίπλα στο γιαλό
αυτές οι μάνες με το κάρβουνο στα μάτια τους
κι αυτά τα κύματα που φεύγουν και ξαναγυρνούν,
αυτά τα πεύκα με τα χαραγμένα λόγια
κι ο κωνσταντίνος ο καημός που πέταξε σαν το πουλί
κι εκείνα που δεν πρόφτασαν οι κήρυκες
παρά μονάχα ψεύτες

και ρουφιάνοι,
ω πολιτεία με το βράδιασμα κοντά στους ταρσανάδες
στην αγορά, στον καφενέ και στο ποδόσφαιρο
είσαι η Πρέβεζα, τα Γιάννενα και το Κιλκίς,
το Μεσολόγγι, ο Πόντος κι η Ερμούπολις,

ω πολιτεία του αμανέ στα τουρκοχώρια

μ' αυτές τις ρεματιές κι αυτά τα σπίτια
μ' αυτά τα βράχια δίπλα στο γιαλό
γι' αυτές τις μάνες με το κάρβουνο στα μάτια τους

θα 'ρθει καιρός που θα φανούν οι κήρυκες
κι όχι μονάχα οι ψεύτες κι οι ρουφιάνοι.

Τα ξόρκια (1973)

Επαρχία

Ζω σε μια πόλη ξεπεσμένου ελληνισμού.

Αγγίζοντας κι εγώ το χρόνο κάποτε
μιας φονικής χαράς
τινάχτηκα σα ν' άγγιξα ηλεκτροφόρα σύρματα.

Σ' αυτό τον τόπο που τρέχουμε όλοι πανικόβλητοι
σαν τα παράνομα ζευγάρια σ' ένα φλεγόμενο ξενοδοχείο.

Αναμνήσεις από την όπερα (1987)

Κώστας Ροδαράκης (1938-2014)

Εξομολόγηση

[...] Στους δρόμους συναπαντημένα καθάρματα σε σπίλωσαν
του βλάκα, του ψεύτη, του κλέφτη, του βάνδαλου, του συκοφάντη

Σου άφησαν τα ίχνη ανεξίτηλα
σ' όλη τη σύγχυση που σ' έριξαν

Μονάχα το χέρι του Κυρίου καμιά φορά φωσφόριζε
σ' όλη τη βρόμα που κυλίστηκα

γιατί
έπρεπε εκατό φορές να σταθώ στο ικρίωμα
πίσω από την ευγένεια των χειρονομιών

τα αίματα και τα δάκρυα
για ν' αγγίξω
την καρδιά του Μυστηρίου

Διαγράφοντας την κλίμακα του δικού σου χαμού
καλοκαίρι – στα μέσα Αυγούστου – έφυγες απαρηγόρητος,
σαν βολίδα στον ουρανό.

Εξομολόγηση (1978)

Χρίστος Ρουμελιωτάκης (1938-2018)

Ο ακραίος λόγος

Ωδή στον Γεώργιο Καραϊσκάκη

Στον Ξάνθο Μαϊντά

Για να συνθέσεις ένα ποίημα
και να επιτύχεις τον Ακραίο Λόγο,
όπως λες, Ευμένη,
πρέπει πολλά να έχουν συμβεί.

Και πρέπει πρώτα απ' όλα
να σ' έχει εις θάνατον καταδικάσει

και να σε καταδιώκει ως προδότη της πατρίδας σου
ο πρίγκιπας Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

Πρέπει, εσύ επίσης, με το μικρό σου ασκέρι
ν' ανηφορίζεις πικραμένος αλλ' όχι απελπισμένος
στα Άγραφα ή στο Βελούχι και τον Ασπροπόταμο.

Τότε αβίαστα θα αναβλύσει ο ακραίος λόγος,
ο καίριος και ο ανεπανάληπτος και ο ελληνικός.

Έχει και τουμπελέκια ο πούτζος μου
έχει και τρουμπέτες. Όποια θέλω
θα μεταχειρισθώ.

Δεν είναι τίποτα (2008)

Φοίβος Σταυρίδης (1938-2012)

Επιτύμβιο

Πού ήσουν όταν σύντρεχε το ναι ή το όχι;
Πού ήσουν όταν περιμέναμε να τοποθετηθείς;

Κι εσύ μπορούσε να 'χες γράφει ιστορία
παίρνοντας διαχρονικά τη θέση σου
στην κλειδοκρατορία των αποφάσεων

όμως προτίμησες να διαμορφωθείς με το τοπίο
σε άψογο σχολιαστή χωρίς εμπάθειες,
φρουρός στο κενotáφιο της ελευθερίας σου.

Τώρα αντίκεισαι σε νόμους φυσικούς
πιάνοντας χώρο όπου δεν υπάρχεις.

Απομυθοποίηση (1978)

Επιτύμβια επιφανών

I

Έκρυψε τα κουκιά του,
σφάλισε και τα παράθυρα
για να προστατέψει τα έπιπλα
από το βάσκανο φως.

τώρα δεν ακούει το μυστικό ποτάμι.
τακτοποιήθηκε κι αυτός
κι ησύχασε.

II

Ούτε να πεθάνει αξιώθηκε

η μνήμη του μας κυνηγούσε περιφέροντας
πάθη προηγούμενης ζωής

σαν δέντρο που το ξεριζώνει
κι αμέσως βγάζει νέα βλαστάρια
εκεί που θα 'πρεπε μονάχα με κενό
να υποδηλώνεται η παρουσία σου.

Τρίτο πρόσωπο (1992)

Κώστας Βασιλείου (γενν. 1939)

Η Ένωση

Μια ζώνη με την Ένωση.

αναγιωθήκαμε με την Ένωση
της Κύπρου με την Ελλάδα
εγεράσαμε με την Ένωση
της Κύπρου με την Κύπρον
τζ' ενα πεθάνουμε με την Ένωση
της Κύπρου με τ' ανάθθεμαν.

Καλά να πάθουμεν.
είχαμε Ένωση χρουσάφιν μες στα όερχα μας
την Ένωση της Κύπρου με την Κύπρον μας
μα 'εν επήραμεν χαπάριν
τζ' εγυρεύκαμεν την Ένωση της Κύπρου με τ' ανάθθεμαν
τον ουρανό τζαι το φεγγάριν.
μάγκουμου να μάθουμεν;

Ο Κανόλλος (1997)

Βασιλῆς Μιχαηλίδης ο 'πέρκαλλος

που οροθέτησεν το 'πέρκαλλον, με την Ανεράδαν, την Εννάτην Ιουλίου τζαι την
Χιώτισσαν, με τον Δικιάολον, με τον Αμολόητον, με τον Ρωμιόν – τζαι με την
Ρωμιουσύνην· που έκαμεν τον άξαμον για την 'περκαλλοσύνην, με το πιο ακρι-
βόν τετράστιχον που έγγραφεν ποιητής για την πατρίδα του· αν έσει άλλον
καλλύττερον, φέρτε τον τζ' αξαμώστε· έβρετε άλλες λέξεις όπως το
συνότζαιρη, όπως το σσέπει, όπως τα 'ψη, μα προπαντός όπως το δεύτερον
κανένας μες στην μέσην, που κατεβαίννει 'πού τον δεύτερον στον τρίτον στί-
χον όπως το μασάιριν:

Η Ρωμιοσύνη έν' φυλή συνότξαιρη του κόσμου·
κανέννας 'εν εβρέθηκεν για να την εξιλείψει·
κανέννας, γιατί ὁσέπει την 'πού τα 'ψη ο Θεός μου·
η Ρωμιοσύνη εννα χαθεί ὄντας ο κόσμος λείπει.

ένι οξά 'ν ένι ο 'πέρκαλλος; Έτσι λαλείτε εσείς τζ' εγιώ, μα ποιος μας λοαρκά-
ζει, αφόν το είπεν τζαι ο Grante Pope της ποιητιτζής, ο νομπελίστας ο Σεφέρης,
που κάθε λος του ήταν ευαγγέλιον, που μ' έναν νέψιμον του έκαμνεν τον ψύλ-
λον κάμηλον τζαι τον κάμηλον ψύλλον, που είπεν, είπεν για τους Δάσκαλους
του Γένους μας τζ' εδιασταύρωσεν τζ' εστράωσεν τους τζ' εμπαστάρτεψεν την
ποίησην με τον κάθε φραγκολεβαντίνον 'πού τ' ανάθθεμαν, τζ' εν ήβρεν μιαν
λέξην να πει για τον ποιητήν της Ρωμιοσύνης· να φανταστούνον ότι 'εν τον
άμπλεψεν, όί ο δι-, ο τρίμματος, π' ανάγειρεν την Κύπρον 'πού γωνιάς, που 'εν
άφηκεν πέτραν ασήκωτην, που είπεν – ώρα του καλή – για τον Νεόφυτον τον
Έγκλειστον, για τον Λεόντιον τον Μαδαιράν τζαι για τον Αδαμάντιον, που
είπεν για τους ὁσύλλους τζαι για τους κάττους, για τους στρούφους τζαι για
τους κουκκουφκιάους, τζ' εν άμπλεψεν κοτζάμου λιόνταν, κότζαμου ατόν;
Άμπλεπεν τζ' εκαλάμπλεπεν· αν μέν άμπλεπεν, πόθθεν εξετρώπωσεν, για να
μέν πούμεν ότι εκλεφτούρκασεν την λέξην Ρωμιοσύνη, για να κάμει τον ψηφι-
δωτόν καημόν της Ρωμιοσύνης, το καμάριν του, γιατί αν μέν την εκλεφτούρκα-
ζεν, γιατί 'εν έβαλεν μιαν παραπομπήν, που έκαμεν τες Σημειώσεις επιστήμην
για τους ξενικούς τζαι τους αρχαίους; μόνον που ο Βασίλης 'εν ήτουν μέ ξενι-
κός μέ αρχαίος, μέ μπάσταρτος μέ λινοπάμπακος· ως τζαι μιαν αφιέρωσην
που εσκέφτετον να βάλει κάτω 'πού τον τίτλον του,

ΝΕΟΦΥΤΟΣ Ο ΕΓΚΛΕΙΣΤΟΣ ΜΙΑ

Μνήμη του ποιητή Βασίλη Μιχαηλίδη

σκέφτου τζαι να σκεφτείς, να την βάλει να μέν την βάλει, ανάδοξέν του τζ' εν
την έβαλεν τζ' εβρέθηεν πεταξόμενη σε έναν δαχτυλόγραφόν του για να τον
δαχτυλοδείχνει.

Lie quiet Divus

θέλω να πω θκειε μου Βασίλη
Βασίλη βασιλέα μου
φέγγος των αμμαθκιών μου·
κανέννας 'εν σε διαβάζει
κανέννας 'εν σε σκαμπάζει·
κανέννας 'εν σε σαίτίζει
κανέννας 'εν σε πείντίζει
κανέννας – ποιος τους καταρκάζεται
κanei που έγραφες τ' αθάνατα ποιήματα σου
τα βαρβάτα
στα ζωντανά σου τα ρωμαίκα τ' αμολόγητα
τ' αρτζάτα.

Το λαντρον (2000)

Δημήτρης Δασκαλόπουλος (γενν. 1939)

Spleen (c. 2000 μ.Χ.)

Θα σβήσω ήσυχα ένα δείλι. Άλλοι
σ' αυτό δε θα 'χουνε πεθάνει ποιητές
άδοξοι, ξεχασμένοι, και μεγάλοι.
(Και συ θα λες πως σ' αγαπούσαν μέχρι χτες...)

Βιβλιογράφοι, φοιτητές, μετά μανίας
θα σκύφουνε στα δόλια μου χαρτιά
κι ιστορικοί της σύγχρονης λογοτεχνίας
θα ταξιδέψουνε την αφεντιά μου μακριά:

Υποσημείωση θα γίνω στριμωγμένη
ανάμεσα σ' ονόματα λαμπρά
το νου μου άλλη ελπίδα δε θερμαίνει
τα υπόλοιπα μου φαίνονται οχληρά.

Με ελζεβίρ στοιχεία πεζοκεφαλαία
των έξι ή και των οκτώ στιγμών
τρανή θα βάλω περικεφαλαία
εις πείσμα των στριφνών μου κριτικών.

Και άλλοι, στα Παρίσια σπουδαγμένοι
γερά οπλισμένοι με τη Νέα Κριτική,
θα μ' ερμηνεύουνε αγέρωχα στριμμένοι
με μέθοδο αμιγώς στρουκτουραλιστική.

Κι ο Γ. Π. θα γράφει επιφυλλίδα
για τη στερνή, ανεπίδοτη επιστολή.
«Ναρκωτικά» θα πει «και όχι συφιλίδα
τον καταντήσανε βουβό κι ανασφαλή».

Κλειδούχος μοίρα (1993)

Νεοέλλην ποιητής

Ήθελε να 'ναι Έλιοτ, ένας Ελύτης έστω
αδυναμία έδειχνε στα μακαρόνια pesto.

Έχει ποικίλας αρετάς μα και πολυγλωσσία
προσφάτως μεταφράστηκε και στη Λευκορωσία.

Μιλάει κυπριώτικα και αυστραλιανά
πολύ συχνά ακούγεται και στα ερτζιανά.

Κάθε καινούρια συλλογή περίσσια φροντισμένη
από γνωστούς εικαστικούς είναι ζωγραφισμένη.

Είν' αρχηγός νέας σχολής και θα κριθεί στο μέλλον
στους στίχους του καινοτομεί, αστέρας ανατέλλων.

Λόγο καλό για ομότεχνους συνήθως δεν εκφέρει
τους βρίσκει αστοιχειώτους και μιμητές Σεφέρη.

Άριστες σχέσεις διατηρεί με όλους τους εκδότες
ένα του ποίημα πέρασε σε μουσική με νότες.

Χωρίς βραβείο κρατικό ή άλλες διακρίσεις
εντέχνως αποκρίνεται στου Προυστ τις ερωτήσεις.

Συνήψε και ερωτικό δεσμό το θέρος στην Ανάφη
μια φεγγαρόλουστη βραδιά που διάβασε Καβάφη.

Πέρυσι τον εκλέξανε μέλος της Εταιρείας
μαζί με άλλους έντεκα και μόνον τρεις Κυρίας.

Λοξώς κοιτάζει προς βορράν τη φίλη μας Σουηδία
λίγη δεν θα του έπεφτε κι η ντόπια Ακαδημία.

Και το Νομπέλ αν τελικώς δεν του χαμογελάσει
σύνταξη λογοτεχνική θα πάρει όταν γεράσει.

Εντευκτήριο 97 (2012)

Ξ. Α. Κοκόλης (1939-2012)

Στίχοι

Ανεπαισθήτως, δίχως ρίμαν, και χωρίς αιδώ
οι αδίστακτοι στα τείχη των μ' έκλεισαν στίχοι.

Και κάθομαι και απελπίζομαι τώρα εδώ.
Άλλο δεν σκέπτομαι: τον νουν μου τρώγει αυτή η τύχη.

διότι κείμενα πολλά να γράψω είχαν.
Α όταν έκτιζαν τα τείχη πώς να μην προσέξω.

Αλλά δεν άκουσα ποτέ κρότον κτιστών ή ήχον.
Υπούλως μ' έκλεισαν απ' τον πεζό τον λόγον έξω.

Τριάντα παρωδίες ποιημάτων του Κ. Π. Καβάφη (2007)

Της Γενιάς τα Γένια Τριχοπτώσεως / Επίκλησις και αποστροφή

Κάθε γωνιά, / φήμης χωνιά: / «Αιώνια γενιά, / με πυκνά γένια
που 'σπασαν χτένια! / Αιώνια γενιά...» / (...γενιά ασθένεια, / ποτέ της νια)

Βέβαια, δεν πίστεφες ποτέ στις ικανότητες του Ελύτη:
τον αναγνώρισες απλώς του στίχου καταλύτη
– και μη μου πεις πως δε σ' ενόχλησε ποσώς
που το χαϊδευτικό του Ελύτη ήταν Σωσός...

Σκέφτηκες: «Του άλλου τ' όνομα σαφώς και μας συμφέρει:
Γιώργος - Γεωργός!» Κι επιμελώς καλλιέργησες Σεφέρη.
Έτσι, στις συνδονιάδες που ύφαιναν ο Καρναντώνης,
λάγνα κι ανέμελη (μέχρι τινός), πας και ξαπλώνεις.

Μέχρι τινός! Γιατί πολύ σε τάραξεν ο Γιώτα Μυς
δεινός κι αιφνίδιος αρνητής της μιας κι επίσημης «γραμμής».
Πάντως εκείνης της λαγνείας σου απότοκα
είναι οι ναυπηγικές αποτυχίες του Θεοτοκά.

Μετά είπες: «Απ' τα φρούτα μου ποιον προωθώ και τί πουλώ;
Όχι δα και τον ζόρικο κι ευέξαπτο Εγγονόπουλο!
Μήπως τον “εμμονάκια” μα αβλαβή Εμπειρικό;
Θα λένε οι φαύλοι “τον πιο αδύναμο τον κρίκο;”...»

Δεν παν να λεν. Είναι μια απλή αλήθεια του Ντελαπαλίσ.
Αυτήν εξέφραζε με τη μαγκούρα του ο Κατσιμπαλης
παλαιά... Και σήμερα, πολλοί – μη λέμε ονόματα.
Θα πω ΕΤΟΣ ΤΑΔΕ, και θα βρω πρόθυμα στόματα.

Κ. Σενής [Ξ. Α. Κοκόλης (:)]

Ντελαπαλίσ: Jacques de Chabannes, seigneur de La Palice (1470-1525), Γάλλος πολέμαρχος. Οι στρατιώτες του τίμησαν τον ηρωικό του θάνατο με ένα τραγούδι που τελείωνε με τους στίχους «un quart d'heure avant sa mort / il etait encore en vie» (ένα τέταρτο πριν πεθάνει, ήταν ζωντανός). Στα γαλλικά υπάρχει ο όρος «Lapalissade». [Ο στρατάρχης de La Palice σκοτώθηκε στην Πάρμα, στους γαλλο-ιταλικούς πολέμους. Έμεινε όμως κυρίως για την αστεία ταυτολογία ενός τραγουδιού που έλεγαν οι στρατιώτες και που αναφερόταν στον θάνατό του: «Ένα τέταρτο προ του θανάτου του ζούσε ακόμα!». Έκτοτε έχει επικρατήσει τις ταυτολογίες να τις αποκαλούν οι Γάλλοι lapalissades. (Α. Ζ.)]

Σημείωση του περιοδικού [μάλλον του Ξ. Α. Κ.]: Ο στιχουργός μάς είναι άγνωστος. Ο κομιστής του ποιήματος επέμεινε (και μας έπεισε σχεδόν) ότι α) το Κ. Σενής δεν είναι ψευδώνυμο, και β) «κί-νητρο του στιχουργού δεν ήταν η πρόσφατη δίτομη Ιστορία της Ελληνικής Λογοτεχνίας (1918-1940) του κ. Αλέξανδρου Αργυρίου».

Αντί 763 (17.5.2002)

Π. Σωτηρίου (Παναγιώτης Σ. Πίστας, γενν. 1939)

Γλείφτες, γελοίοι, ιδιοτελείς

Γλείφτες, γελοίοι και ιδιοτελείς
περιμένουν στη σειρά να διαδεχτούν τους ομοίους τους
έτοιμοι να διαπράξουν χειρότερα από αυτούς

Γλείφτες, γελοίοι και ιδιοτελείς
ομοιώματα παλιών αγαπημένων συντρόφων

Ωσάν ποιήματα

Ωσάν ποιήματα ελάσσοнос στιχουργού
ενώ η περιπέτεια των νεωτερισμών τελειώνει
και η εποχή της παράδοσης ξαναγυρνά

Ωσάν κείμενα μοναχικού αρθρογράφου
ενώ το καινούριο έχει αρχίσει να σαπίζει
προτού ακόμη πεθάνει το παλιό

Ωσάν ελεγεία και σάτιρες
ενώ μέσα σου όλα αναποδογυρίζουν, και έξω
τίποτα δεν μοιάζει να μπορεί να αλλάξει

Ωσάν μικρή προσωπική
φωνή

Ωσάν ποιήματα (1989)

Ασυνάρτητο

Ο ένας τύραννος συρμένος άρρωστος στο δικαστήριο
ο άλλος λιντσαρισμένος στην τηλεόραση

Σαράντα χρόνια τεμενάδες
και τώρα επανάσταση χωρίς, τάχα μ', υποκίνηση
Μάζες, μάζες απατημένες, ή μάζες του κερατά

Όμως εσύ για ποιον νοιάζεσαι, για ποιον τα γράφεις αυτά
γιατί εκείνους τους δύο αρχαίους φίλους τόσο πολύ τιμάς

Γιατί τόσο πολύ τον άλλον Αλέξανδρο εκτιμάς
που μια ολόκληρη χώρα σπάνια θυμάται να ρωτήσει γι' αυτόν

Ωσάν ποιήματα, η συνέχεια (2019)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Όσο προχωράμε στον 20ό αιώνα (ύστερα από τις τομές που επέφεραν η ειρωνική ποίηση του Κ. Π. Καβάφη και τα *Ελεγεία και σάτιρες* του Κ. Γ. Καρυωτάκη), η παραδοσιακή σάτιρα εξελίσσεται: Η λεγόμενη μοντέρνα σάτιρα γίνεται πιο σύνθετη, όχι τόσο επιθετική ή προφανής, καθώς συνδυάζεται με άλλα στοιχεία από τη γλώσσα της ανατροπής: την ειρωνεία, το χιούμορ, τον σαρκασμό, το σκώμμα, το καλαμπούρι κτλ. Επομένως, καθίσταται πιο δύσκολη η αναζήτηση ποιημάτων που να είναι μόνο σατιρικά ή κυρίως σατιρικά. Διατρέχοντας τη νεοελληνική ποίηση από τη Γενιά του 1930 ως τις μέρες μας, διαπιστώνουμε ότι, αν και δεν λείπουν ευθύβολα σατιρικά ποιήματα, πολλά από αυτά βρίσκονται πιο κοντά στη μοντέρνα σάτιρα: οι σατιρικές αιχμές υποχωρούν ή απαλούνονται με ειρωνικά χαμόγελα ή χιουμοριστικές πινελιές, με πνεύμα και λεκτικό παιχνίδι, ενώ δεσπόζουν ο σκεπτικισμός και η αμφιβολία, η εσωστρέφεια, ο αυτοέλεγχος και ο (αυτο)σαρκασμός και γενικά μια πιο φιλοσοφημένη θεώρηση των πραγμάτων.

Θα ενδιέφερε να δει κανείς αν η παραδοσιακή σάτιρα συναρτάται και με τον έμμετρο στίχο: αν δηλαδή ο έμμετρος, ομοιοκατάληκτος στίχος και γενικά η γλώσσα της παραδοσιακής ποίησης διευκόλυναν τους σατιριστές να χρησιμοποιούν πιο αποτελεσματικά και πιο δραστικά το χοντρό αστείο, το άγριο καλαμπούρι. Για παράδειγμα, δεν είναι τυχαία η οργανική σχέση του Βάρναλη με τους τροβαδούρους. Από την άλλη, με την εισβολή και επικράτηση της «σκοτεινής» γλώσσας του μοντερνισμού, ύστερα δηλαδή από τα ποιητικά παραδείγματα του Ρεμπώ, του Βαλερύ, του Μαλλαρμέ κ.ά., η σάτιρα γίνεται όλο και πιο διαμεσολαβημένη, συχνά γίνεται υπόρρητη, συμβολική, ειρωνική, χιουμοριστική.

Στην Ανθολογία αυτή κρίναμε ότι δεν θα μπορούσαμε να περιοριστούμε μόνο στην προφανή και ευθύβολη σάτιρα, αλλά θελήσαμε να επιλέξουμε και ποιήματα στα οποία συνταιριάζονται (ή κυριαρχούν) η ειρωνεία, το χιούμορ, ο σαρκασμός, ο κυνισμός, το πνεύμα, το σκώμμα, το καλαμπούρι, ακόμη και η παρωδία (αν και χρειάζεται να εκδοθεί χωριστή Ανθολογία με παρωδίες), ενώ οι σατιρικές επιθέσεις σε αρκετές περιπτώσεις μετριάζονται ή καλύπτονται με άλλα στοιχεία από τη γλώσσα της ανατροπής. Άλλωστε, πολλές φορές τέτοια στοιχεία συνυπάρχουν σε ποιήματα και αποτελούν ένα αξεδιάλυτο κράμα. Επομένως, μας ενδιαφέρει αυτή η λοξή ματιά στα πράγματα, το κλείσιμο του ματιού, η αμφισβήτηση της σοβαρότητας και της σοβαροφάνειας, η απογύμνωση της ανθρώπινης ματαιοδοξίας κτλ.

Προφανώς δεν είναι εύκολη η αναζήτηση και η ανθολόγηση σατιρικών ή άλλων ανατρεπτικών ποιημάτων, ιδίως όταν αυτά ανήκουν σε άγνωστους δημιουργούς ή έχουν δημοσιευτεί σε δυσεύρετα έντυπα και συλλογές. Οι υπάρχουσες Ανθολογίες σατιρικής ποίησης (των Δ. Μάργαρη, Α. Βαγενά, Ε. Μιλλεούνη, Φ. Μπουμπουλίδη και Σ. Κοκκίνη) μόλις που φτάνουν ως την Πρώτη Μεταπολεμική Γενιά. Από την άλλη, στα πιο πρόσφατα χρόνια πολλά σατιρικά ποιήματα και στιχουργήματα νέων ανθρώπων κατακλύζουν τον αχανή χώρο του διαδικτύου. Μάλιστα, όπως θα δούμε στο επόμενο τεύχος, ορισμένοι συγγραφείς από τη Γενιά του 1970 μέχρι τους σημερινούς τριαντά-

ρηδες χειρίζονται με δεξιοτεχνία τον έμμετρο στίχο και τη ρίμα, χρησιμοποιώντας μια ανατρεπτική γλώσσα που κινείται στην ευρύτερη περιοχή της σάτιρας.

Στο δεύτερο τεύχος της ανθολογημένης σατιρικής ποίησης περιλαμβάνονται ποιητές που γεννήθηκαν στα χρόνια 1901-1939. Οι συγγραφείς κατατάσσονται κατά χρονολογική σειρά, με βάση το έτος γέννησής τους. Βέβαια, θα ενδιέφερε να δει κανείς τα ίδια τα κείμενα να παρουσιάζονται κατά χρονολογική σειρά (αν και είναι δύσκολο να αναζητηθούν οι πρώτες, αχαρτογράφητες δημοσιεύσεις όλων των ποιημάτων, λ.χ. σε δυσεύρετα έντυπα), ή να παρακολουθήσει τους ποιητές ταξινομημένους σε «γενιές» ή άλλες ομάδες (και εδώ προκύπτουν προβλήματα άλλης τάξης). Σε ένα τρίτο τεύχος προβλέπεται να περιληφθούν σατιρικά ποιήματα νεότερων ποιητών, που γεννήθηκαν από το 1940 κ.ε. Ακολούθως το υλικό αυτό, με τις απαραίτητες προσθήκες ή και αφαιρέσεις, αναμένεται να κυκλοφορήσει σε αυτοτελή τόμο.

Τα ανθολογημένα ποιήματα μεταγράφονται στο μονοτονικό, ενώ η ορθογραφία εκσυγχρονίζεται.

Ευχαριστούμε τον πανεπιστημιακό Λάμπρο Βαρελά για τις εισηγήσεις του.

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

αββά: αβγά
αγγονοῦν: εγγόνος
αγρέλλιν: άγριο σπαράγγι
αζαγιά: ιστός αράχνης
άησε: άσε
αιθροπόρος: αυτός που περπατά στον ή δια-
σχίζει τον ουρανό
αλιά: αλίμονο, κρίμα
αλυπόλητος: ξυπόλητος
αμάντα: ησυχία
αμματόπετρα: πέτρα κατά της βασκανίας
άμπα: μήπως
αμπλέπω: βλέπω, προσέχω
ανάδοξεν (μου): άλλαξα ιδέα
άντζακκι: με δυσκολία, μόλις
αντρούλλης: άντρας, σύζυγος (χαιδευτικό)
ανώ: ανοίγω
άξαμος: μέγεθος, μονάδα μέτρησης
αξαμώνω: μετρώ, συγκρίνω
άξιππα: ξαφνικά
αρκινώ: αρχίζω
αρκόν: κόσκινο
αρκόσοιρος: αγριόχοιρος
αρμάζω: παντρεύω
αροθυμώ: δειλιάζω, φοβάμαι
αρτζιάτος: με μεγάλους όρχεις / καπάτσος

άσπρα: χρήματα
αφιόνι: όπιο
αφούς, αφούτις: αφού
αφταίννω, άφτω: ανάβω
αφφαλοκομμένος: με κομμένο ομφαλό
αχασιά: αμυγδαλιά
άχιν: θλίψη
άφιλος: άφραγκος
βλοητός: ευλογητός
βολά: φορά
βουρώ: τρέχω
βραχτή: περιφραγμένη αυλή, κήπος
γέρημος: έρημος, δύσμοιρος
γιασουμίν: γιασεμί
γιούες: γιοι
γρυσός: χρυσός
γυρός: περίγυρος
δαρκώνω: δακρύζω
δήμμαν: δέσιμο
δήννω: δένω
διαλέκτης: ομιλητής
δικιάολος: διάβολος
δραγάτης: αγροφύλακας
δρέμι: δράμι
δροικάντα: ακούγοντας
εβάρησεν ο ήλιος: ο ήλιος έγειρε προς τη δύση

εγιώνι: εγώ
έλλε (ίλλε): δίχως άλλο
έν': είναι
'εν: δεν
ένι: είναι
εννα: θενα
έντζε: δεν
εκπωματίζω: αφαιρώ το πώμα, ξεβουλώνω
έσω: μέσα, στο σπίτι
ευτζές: ευχές
εφτομάα: εβδομάδα
ζάβαλλι, ζάβαλλε: καμήμε μου, φτωχέ μου
ζάμπα: γάμπα
ζαρτλιν: καρδερίνα
ζερό: μηδέν
ηριγένεια: πρωί / ημέρα
θεοράτος: θεόρατος
θιαμάζω: θαυμάζω / εκπλήσσομαι
ιεραπόλος: ανώτατος ιερέας
ιθύφαλλος: ασελγής, λάγνος
ιλαρώνω: φαιδρώνω, κάνω κάποιον χαρούμενο
κανεί: αρκεί
καντινάτσο: σύρτης, αμπάρα
καραολίν: δίμιτο ύφασμα με επαναλαμβανόμε-
νο σπειροειδές σχέδιο
καράριν: αναλογία, μέτρο
καρκαλλίνες: κοχύλια
καρκαλέτσος: άνθρωπος ψηλός και αδύνατος
καταρκάζουμαι: χρειάζομαι, έχω ανάγκη
κατασυλλούρης: κουρελιάρης
κάτσημον: καθισιά
κάττος: γάτος
καύχα, καύκα: ερωμένη
κεμέρι: πορτοφόλι, κομποδεμα
κιστίζω: θυμώνω, πικραίνομαι
κκελλέ: κεφαλή
κλεφτουρκάζω: κλέβω
κλιάρος: κριάρι
κολάντερος: παχύ έντερο
κονζέ (γαλλ. congé): άδεια, ρεπό
κόντρης: ψωριάρης, πλιγγισμένος
κοπελλού(δα): κοπέλα
κοτσέρνω: κοτσάρω, προσθέτω
κοτσίνότριχος: κοκκινοτρίχης
κουέλλα: προβατίνα
κουζούππα: κορμός αμπελιού μαζί με τις ρίζες
κουκκουφιάος: κουκουβάγια
κουλλιαστήριν: σουρωτήρι
κούλοι: κούληδες, κινέζοι αχθοφόροι
κουμπρέλλα: ομπρέλα
κουρκουτάς: είδος σαύρας
κουτσοκουτά: κατσαρίδα, σκαθάρι
κρουζούνιν: κορδόνι, περιλαίμιο, σκουλαρίκι /
εξόγκωμα στο δέρμα
κρούφτης: κρυφώνω
κύφων: ευτελής

λαδάπι: μαρμελάδα από άγρια μούφιλα
λαχτιά: σπρώξιμο
λέλεγες: προελληνικό φύλο
λιγγούριν: σάλτο
λινοπάμπιακος: λινοβάμβακος / κρυπτοχριστιανός
λλιον: λίγο
λοαρκάζω: λογαριάζω / θεωρώ, πιστεύω
λος: λόγος
λούμαν: λούσιμο, μπάνιο
λουτουρκά: λειτουργία
μάγκανο: μηχανήμα που χρησιμοποιείται για μετακίνηση ή σύσφιξη αντικειμένων
μάγκουμου: τουλάχιστον
μαννοροκόπος (μαννός+ροκόπος): βλάκας ξυ-
λοκόπος
μάσεται: μάχεται
μέ... μέ: ούτε... ούτε
μερκά (τα): γλουτοί
μερτικόν: μερίδιο
μετζίτι: ασημένιο νόμισμα 20 γροσιών
μιμόζ (μιμόζα): ντροπαλή
μίσι: δήθεν, τάχα
μιτά: μαζί
μουγιουπτημένος: μυγοχεσμένος
μούζη: καπνιά
μουχασίλης: αιμορροΐδες, έκζεμα
μπαντίτης: ληστής, συμμορίτης
μπατίδος: εξόριστος, φυγάς
μπόσης: αφεντικό
νακκουρίν: λίγο
'νεπαύκουμαι: αναπαύομαι
νέψμον: νεύμα
νήλιος: ήλιος
νοικοτζιφωδιά: νοικοκυροσύνη
νωτοβατώ: ανεβαίνω στην πλάτη, καβαλάω
κατά την οχεία
ξαπολώ: αμολώ, ελευθερώνω
ξειλίφκω: εξαλείφω, αφανίζω
ξορώννω: κατορθώνω, καταφέρνω
ξώπρωτος: πρώτος σε ποιότητα, εξαιρετικός
ογρά: χρώμα
ολάν: καλέ
ομορκιά: ομορφιά
ομπρύττερα: νωρίτερα
οξά: ή
παμπακόπιττα: βαμβακόπιτα, ζωοτροφή από
σπόρους βαμβακιού
παμπατζερά: βαμβακερά
παμπατζιά: βαμβακιά
παμπόριν: βαπόρι
πάπαος: εύσωμος παπάς
παπιροπατώ: περπατώ σαν πάπια (παπίρα)
παπουτσόσκα: φραγκόσκα
πάππαρος (άππαρος): άλογο
παράβακτρο: που χρησιμεύει ως ραβδί, που
παρέχει βοθητικές υπηρεσίες

πάραμο: χέρσα και άνυδρη έκταση
πασανακατώνουμαι: ανακατεύομαι πλήρως
παστός: αδύνατος, λεπτός
πασός: παχύς
πεϊντίζω: εκτιμώ, σέβομαι
πελλός: ανόητος, τρελός
πέρι: μακάρι, είτε
πεταξομένος: πεταμένος
περτίτζι: πέρδικα
πίθος: πιθάρι
πιλέ: τουλάχιστο
πιμπυρίν (πιμπυρίδι): σπυρί, δερματικό εξάνθημα
πιστόν: πιστόνι, έμβολο
πιον, πιον: πια
πλαγγών: κέρινο ομοίωμα ανθρώπου, κούκλα
ποδώθη: από εδω
ποϊνάες: με ποδίνες / χωριάτες
πολιός: ασπρομάλλης, γέροντας
ποπά: ρούχα
'πορουκανίθκια: ροκανίδια
'ποσχόλιον: απασχόληση
ποτζεί: από εκεί
πούγγα: τσέπη
πουμπουρκά: βροντή
πουντζιάζω: βάζω στην τσέπη, μαζεύω χρήματα
πολύτης: σπουδαστής στο προτελευταίο έτος σπουδών
πρόσσορον: πρόσφορο
ριτορνέλα (= ριτορνέλο): επαναλαμβανόμενο κομμάτι σε ευρύτερη μουσική σύνθεση
ρίφιν: κατσίκι
σάζω: τακτοποιώ
δαίρουμαι: χαίρομαι
σαϊτίζω: εκτιμώ, σέβομαι
σαματώννω: βάζω σαμάρι
σατέ: εξολοκλήρου
σέρκα: χέρια
σέρσεγκας: σφήκα μεγάλου μεγέθους
δηράτη: χήρα
σίκλα: κουβάς
δίσκας: καχεκτικός, ασθενικός
σκάρτσά: φίσκα, ασφυκτικά γεμάτος
σκοτεινιαδιά: σκοτεινιά
σκουτέλι: μικρή γαβάθα
σουζώ: σείω
σουρτάα: διάρροια

σούστενος: ευλύγιστος
σπιριθιά: κουτί σπέρτων
δσέπει: σκέπει, προστατεύει
δσισμένος: σχισμένος
στετέ: γιαγιά
στρούφος: σπουργίτης
συναφέρνω: αναφέρω
συνότζαιρος: συνομήλικος
τανυστός: τεντωμένος
ταπατζά: πλεκτή ψωμοθήκη
τάσι: πλατύστομο κύπελλο
τέθκοιος: τέτοιος
τζουλιάρης: κοιλαράς
τζυλιούμαι: κυλιέμαι
τίτσιρος: ολόγυμνος
τρε μελ: πολύ καλός
τζινούρκος: καινούριος
τούντα: τούτα τα
τσμπέριν: τσεμπέρι
τδουπέ: ράσο
φραθκιασμένος: μετρημένος με αλφάδι
φραούτα: κόπανος
φρίτσιν: αξίωμα
φκαίννω: βγαίνω
φλαντζίν: συκώτι
φουρνόφκουν: ξύλινο εργαλείο που χρησιμοποιείται στο φούρνισμα του ψωμιού
φρουτσού: βούρτσα, πινέλο
χαλές: αποχωρητήριο
χαμολλιός: χαμαιλέων
χαμπέρι: είδηση, νέο
χαντός: παλαβός
χέμα: μάλιστα
φιλή: μικρό χρηματικό ποσό / κέρμα
cul-de-lampe: είδος τυπογραφικού κοσμήματος που θυμίζει πολυέλιο
hors-texte: εκτός κειμένου· εικόνα, φωτογραφία, σχέδιο που έχει εκτυπωθεί χωρία και προσαρτάται /επικολλάται στην έκδοση.
lie quiet: ξάπλωσε ήσυχα, αφέσου
maison de passé: τύπος ξενοδοχείου το οποίο προτιμούν οι ιερόδουλες με τους πελάτες τους και τα παράνομα ζευγάρια, με ωριαία συνήθως χρέωση
papier vélin: είδος χαρτιού, λευκό και λείο χαρτί χωρίς ραβδώσεις